"LIETUVA", SĄVAITINIS LAIKRASZTIS
ISZEINA KAS PETNYCZIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Kitose vicšpatystėse 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitomi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių klausk laiške. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

Nr. 40 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 2d. SPALIS, (October), 1908 m. Metas XVII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Cholera vis dar smarkiai siaučia Maskolijoj. Peterburge miršta tiek žmonių, kad jų neįstengia tuojau užkasti, kunai nuo choleros mirusių tankiai ant kapinių išbuva tol, kol visai nesupuva. Tokia tvarka, suprantama, prisideda prie besiplatinimo epidemijos. Kitur panašiuose atsitikimuose kunus degina, Maskolijoj gi mirusių kunų deginimas ne pripažintas, ten nėra pertai niekur nė įstaigų deginimui mirusių. Su viskuom mat Maskolija atsilikusi nuo kitų civilizuotų kraštų; juk Maskolijos tiesos dar ne leidžia apsivedimų terp krikščionių ir nekrikščionių; apie ypatų krikščionybę sprendžia ten ne iš jų persitikrinimų, bet vien sulyg to, kas juos apkrikštijo: kunigas, popas, pastorius, žydų rabinas, mahometonų mulla, ar budistų bonza. Žmonių persitikrinimai mat caro viešpatystėj visai dar nėra godojami.

Cholera dabar pradeda siaustį ir augščiausių urėdininkų rumuose, prisigriebė net į rumus caro šeimynos, buvo jau apsirgimai ir žieminiame caro rume. Sulyg rando pagarsintų žinių: nuo apsireiškimo epidemijos—apsirgimų Maskolijoj buvo 15683, o mirčių 7102; Peterburge apsirgimų buvo 4931, o mirčių 1875. Bet rando žinioms nieks netiki, kadangi surinktos iš privatiškų šaltinių žinios paduoda daug didesnius apsirgimų ir mirčių skaitlius ir tai pačiame Peterburge, kur kontrole daug geresnė negu kitur, o jau apie kontrolę kaimuose negal but nė kalbos: kaimuose nė apsirgimų, nė mirimų nieks nekontroliuoja, o pats kaimiečiai, bijodami valdininkų ir nesuprazdami svarbumo kontrolės, nė mirčių, nė apsirgimų, ne užmelduoja valdžioms, nes joms neužsitiki. Juk kiekvienas valdžios įsikišimas kaimiečiams vien blogas pasekmes atgabeno, gero valdžia jiems nieko ne padarė, todėl kaimietis po kiekvienam pasirodymui kaime net jų gelbėjimui atsiųsto valdžios daktaro laukia blogų pasekmių, net nuo daktarų slepia sergančius, jų gydymui tyčia atsiųstus. Kur žmonės nuo valdžios laukia vien blogo, kur terp žmonių ir valdžios nuo seniai viešpatauja neužsitikėjimas, ten ir prie geriausių valdžios norų ji neįstengs teisingų žinių surinkti; Maskolijoj gi biurokratams teisybė nė nerupi labai, nes jie pats teisybę mynioja visuose su žmonėms pasielgimuose. Kituose kraštuose valdininkai skiriami žmonėms tarnauti, rupintiesi jų reikalais, Maskolijoj yra atbulai: čia žmonės atiduoti biurokratų sauvaliai ir išnaudojimui.

Koks darbas, tokios ir darbo pasekmės: ten kur valdžia rupinasi žmonių gerove, žmonės stengiasi valdžioms padėti teisybę surasti, kad jos žinotų, kur reikia ką žmonių labui daryti; Maskolijoj gi valdininkai žmonių labui veik nieko ne daro, juos pančioja ir išnaudoja, tai žmonės nuo jų slepia net savo nelaimes ir vargus, nes ir tų vargų daugumas paeina nuo valdžios netikumo. Kitur žmonės godoja valdžią ir jos prižiuromas teises, Maskolijoj žmonės ir valdžios ir jos pritaikomų teisių vien bijosi, bet jų negodoja, kadangi pats valdininkai visas geresnes teises mynioja, savo tankiai kvailais administratyviškais padavadijimais naikina visas žmonių teises. Tokiose sanlygose, suprantama, apie kokią nors harmoniją terp žmonių ir valdžios negal but nė kalbos, nes tas, kas tokiai kaip Maskolijoj valdžiai yra gestinu ir naudingu, tas yra vodingu žmonėms.

Dabar, nuo 28 d. rugsėjo ir Peterburge truputį sumažėjo apsirgimų skaitlius, bent sulyg rando surinktų žinių: į 24 valandas į Peterburgo ligonbučius atgabeno 263 cholera sergančius, o juose mirė 102 ypatos; apsirgo ir 8 ligonbučių tarnai. Tas atsitikimas išgazdino kitus tarnus. Sunku juos ant vietų palaikyti, jie išsižada algų ir bėga iš ligonbučių.

Nuo 28 d. rugsėjo. Magdeburge, Prusuose, pasimirė buvęs prie Witte ir Goremikino Maskolijos žemdirbystės ministeris Schwanebach. Jis buvo vienu iš svarbesnių reakcijonierių ramsčių. Kadangi jis ir prieš Stolypiną bandė intriguoti, tai tas jį privertė nuo ministerio urėdo pasitraukti. Paskui jis, drauge su buvusiu prie Wittes vidaus ministeriu Durnovo viešpatystės taryboj buvo reakcijonierių vadovu ir prisidėjo prie atmetimo žmonių naudai užgirtų senųjų dumų teisių.

Dabar užrubežiuose važinėja Maskolijos užrubežinų reikalų ministeris Izvolskyj. Jis jau turėjo pasikalbėjimus su Vokietijos ir Austrijos užrubežinių reikalų ministeriais. Manoma, kad terp ministerių buvo apkalbėti persikeitę Turkijoj prietikiai, bet matyt ne visame Maskolijos ministeriui pasisekė susitaikyti.

Po karei Maskolijos su Turkija, kadangi Turkijos provincijose Bosnijoj ir Hercegonoj užgimė maištai, tai Berlyno kongresas leido Austrijai užimti tas provincijas ir jose įvesti tvarką. Austrija tą padarė ir iki šiol valdo tas dvi Turkijai prigulinčias provincijas. Jos neva priguli Turkijai, bet valdo jas Austrija teipjau antai kaip Anglija valdo Egiptą. Dabar todėl Austrija užsimanė jau atvirai apreikšti, kad Bosniją ir Hercegoviną priskiria prie savo valdybų. Bet Maskolija tokiam Austrijos mieriui pasipriešino. Laikraščiai smarkiai užsipuola ant Austrijos ir gazdina net karu, jeigu Austrija kokiu nors budų stengtusi perkeisti nutarimus Berlyno kongreso.

Bulgarija manė pasigarsinti suvisu neprigulminga nuo Turkijos, bet ir tam priešinasi Maskolija, nors ir dabar Bulgarija rėdosi kaipi savistovi viešpatystė: ji turi savo kunigaikštį, veda karus, tik mat kunigaikštį, Bulgarijos parlamento išrinktą, užtvirtina sultanas.

PRANCUZIJA.

Prietikiai terp Prancuzijos ir Vokietijos už Morokko truputį pasigerino. Vokietija nepasipriešino tiesiok ne vienam punktui Prancuzijos reikalavimų, perduotų visiems kraštams. Pirma vienok už Morokko prietikiai teip buvo pagedę, kad prancuziškasis konsulius Tangere apreiškė vokiškamjam: "jeigu Vokietija geidžia karo, gal jos sulaukti, Prancuzija į ją esanti pasirengusi". Ant to Vokiškasis konsulius atšakė: "Vokietija karo negeidžia, bet į ji seniau negu Prancuzija yra pasirengusi". Vokietijos randas, ypatos augščiau stovinčios negu konsulius vienok pamatė, jog su erzinimu Prancuzijos per toli nužengė, todėl pradėjo grįžti atgal, liovėsi erzinęs prancuzus, liovėsi jiems besipriešinęs aštriai, bet visi nesutikimai terp kaimynų dar vis su visu neišdilo, jie gali vėl atsinaujinti.

VOKIETIJA.

Paveržtos nuo Prancuzijos po karui 1871 m. provincijos Alzatija ir Lotaringija iki šiol neturėjo savistovystės, jas valdė Vokietijos ciecoriaus vietininkas, jis naikino prancuzų įtekmę ir prancuzystę kaip rytuose Prusai naikina lenkystę ir lietuvystę. Bet tos nuo prancuzų atimtos provincijos ne priguli prusams, kadangi joms atimti nuo prancuzų liejo kraują vaikai visų Vokietiją sudedančių viešpatysčių. Jau kartą parlamente tų buvusių prancuziškų provincijų atstovai reikalavo, kad joms butų pripažintos tokios jau savistovystės teisės, iš kokių naudojasi kitos Vokietiją sudedančios viešpatystės, bet jų reikalavimui pasipriešino kancleris Buelow. Dabar Alzatai ir Lotaringiečiai vėl nutarė reikalauti savistovystės. Nežinia, ar dabar geriau pasiseks.

Prietikiai terp Brazilijos ir Vokietijos paskutiniuose metuose teip buvo pagedę, kad dipliomatiškiejie tų kraštų susinešimai vos ant plauko laikėsi. Dabar vienok Vokietijon atkako specijališka deputacija augštas užimančių vietas Brazilijos oficierų po vadovyste Brazilijos karo ministerio, jenerolo Fonseca. Ir prietikiai terp Vokietijos ir didžiausios pietinės Amerikos respublikos pasitaisė. Oficierai dalyvavo manevruose Vokietijos kariumenės; užsteliavo daug ginklų Vokietijos dirbtuvėse.

Dabar, pasigerinus pritikiams, Vokietija rengiasi ant jurių dugno nukloti specijališką telegrafo liniją betarpiniams susinešimams su Brazilija.

TURKIJA.

Užstojus Turkijoj naujai tvarkai, pasirodė nauji reikalai. Mat prie senosios tvarkos valdininkus ir sostą remiančius kareivius aprupindavo kartais pats sultanas, jeigu jie bandė nuo tarnavimo atsisakyti, kadangi iš iždo jiems kartais ištisus metus nemokėdavo algų. Prie naujosios tvarkos vienok teip kraštą valdyti negalima, naujoji tvarka negali leisti, kad kareiviai arba urėdninkai savo užsilaikymui luptų pinigus nuo žmonių. Tuom tarpu paėmę į savo rankas valdžią jauniejie turkai iždą rado tuščią, nes pinigus suvogė seniejie augštas užimanti vietas sultano tarnai; daugelis jų su keliais iždo pinigų suvogtais milijonais išdumė į užrubežius. Jauniejie turkai, įvedę naują tvarką, iždą rado be pinigų, o čia reikia ir kareiviams algos mokėti ir urėdninkams. Kadangi užrubežiams Turkija jau skolinga daugiau negu gali užmokėti, tai į užrubežių bankas jau kreiptiesi nebuvo galima. Todėl iždo ministeris atsišaukė į Ottomanišką banką, kuriame teipgi daugumas yra prancuziškų pinigų, ir su juom padarė sutarimą. Bankas žada parupinti paskolą ant 4½%. Už tą paskolą užstato muitus nuo įvežamų svetimų prekių. Bus tai pirmutinė paskola prie naujosios tvarkos.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Vilniaus teismo rumai rugpiučio 2 d. nutarė laikinai atidėti bylą laikraščio "Topor" buvusiojo redaktoriaus Adomo Gedvilos, kaltinamo už išspauzdinimą straipsnių revoliucijonieriško turinio. Gedvila, mat, kaszin kur pasislėpęs.

Vilniaus lietuvių laikraščių redakcijos ir draugijų valdybos rugpiučio 28 d. nusiuntė L. Tolstojui šitokią telegramą: "Giliai gerbiamasai Mikalojau Levai! Jusų gimimo 80 metų sukaktuvių dieną jaunutė lietuvių spauda ir lietuvių draugijos nuo širdies siunčia tau pasveikinimą. Didisai Dailininke ir Teisingasai Žmogau. Lietuvių laikraščių: "Vilniaus Žinios", "L. Ukininkas" ir "Viltis" redakcijos, draugijos: švietimo "Vilniaus Aušra", mokslaeiviams šelpti "Žiburėlis", lietuvių savitarpinės pašelpos draugija, lietuvių Dailės Draugija, lietuvių muzikos ir dainos draugija "Vilniaus Kanklės", lietuvių Moterų Sąjunga".

Kreingelio pabriko darbininkai streiką pralaimėjo, įsikišus policijai, kuri žadėjo suimti ir išsiųsti tėviškėn strekuojančius darbininkus. Stojo prie darbo tomis pačiomis sanlygomis, kurias jiems pirma streiko pasiulė pabrikantas.

Vilniaus gubernatorius leido miesto dumai nusiųsti L. Tolstojui pasveikinimo telegramą.

Vilniaus Dailės draugija nusiuntusi L. Tolstojui pasveikinimo telegramą.

Tą patį nutarė padaryti visuotinas tarnaujančiųjų Vilniaus aptiekose draugijos susirinkimas.

Kaip girdėti, tą patį padaręs lenkų inteligentų burelis.

IŠ VILNIAUS GUBERNIJOS KALĖJIMO.

Kalinių gyvenimas taip sunkus, kad negalima ir apsakyti. Negana to, kad kaliniai turi pusbadžiu stipti, džiuti mažutėje pridulkėtoje kamaroje, bet dar ir gyvybė dažnai esti pavojuje. Kameros daugiausia vienuolės, 5 žingsniai ilgumo, 3 platumo ir apie 8½ pėdų augštumo. Dažnai jose sėdi po trejatą kalinių. Dažnai atsitinka, kad tarp sveikųjų buna sergančių visokiomis limpančiomis ligomis, kaip antai: niežais, džiova, sifiliu ir tt. Prie lango stovėti uždrausta tur but dėlto, kad kaliniai grynu oru nepasinaudotų. Yra du felčerai, bet tik ne gydymui, o taip sau, kad galima butų pasakyti, kad yra felčerai. Vienas jų Sorokinas, tai buvęs kalėjimo sargas, o antras Dimošovas, viršininko giminaitis, taip pat be jokio mokslo. Jie žymi ne tik tuo, kad savo darbo nesupranta, bet dar ir žodžiais. Jie sergančius išjuokia: "nereikėjo, girdi, buntavoties, užmušinėti, vogti, tai nebutumėt čia pakliuvę" ir tt. Pasakę tai duoda ligoniui vaistų. Tik nuostabu, kad nuo visų ligų — ar tai butų galvos sopėjimas ar pilvo uždegimas — duoda vienodus vaistus; gydytojo kitaip nei matyti nematysi, jeigu jam neparašysi prašymo, kad esi susirgęs. Parašius prašymą tik po 5 ar 6 dienų gydytojas šaukia apžiurėti. Su nuteistaisiais į katorgą, ypač politiškais, elgiasi labai biauriai. Dažnai užrašo pabaudą, kaip antai: uždraudžia kelioms sanvaitėms naudoties daktaro pagelba, uždraudžia kelioms dienoms pasivaikščiojimą, arba sodina 3, 5 ir net 7 dienoms į tamsų karcerį. Karceris gi turi 3 žingsnius ilgumo ir platumo, plikas grindis ir lubas. Pilnas dulkių, mėšlų ir šaltas, nes jis yra apačioje namo, sklepe. Kalinys atsiduręs karceryj turi vieninteliais savo draugais vienoje kerčioje dvokiančiąją "parašką", kitoje gi šalto vandens puodelį ir apie 2½ duonos svarų. Tai tiek teduodama per dieną valgyti sėdintiems karceryj. Vezdami į karcerį, atimą iš kalinio viską, ką tik jis turi: taboką, cukrų, valgį, juostą, šiltuosius skalbinius ir žekes. Palieka tik skalbinius ir viršutines drapanas. Iš sukaustytųjų irgi atima juostą, ant kurios grandinys kabo. Be tos juostos visai ir vaikščioti negalima.

Tai toks yra karceryj gyvenimas! Pagalvokite dabar kokia žmogaus gali buti sveikata, pasėdėjus karceryj 5 ar 7 dienas. Per tas kelias dienas negalima nei atsigulti, nei vaikščioti, nei sėdėti.

Kartais daktaras vaistus užrašo, bet felčeriai neduoda. Į ligonbutį gali pakliuti tik aniršstantiejie.

Tepliorius.

(Iš "L.U.")

IŠ KAUNO.

Kauno šventikai stačiatikiai kreipės į gubernatorių prašydami, kad neleistų perkeisti Mažosios-Sadovos gatvės vardo ir pavadinti jos Leono Tolstojaus gatve, kaip tat esanti nutarusi miesto valdyba.

Sekmadienį šventikai cerkvėse paskaitė Sinodo laišką priešais Tolstojaus jubilėjų.

Kauno gub. daugelyje vietų atsirandą agentų, kurie viliojų mergaites, prikalbinėdami jas Amerikon važiuoti ir žadėdami joms "aukso kalnus". Mergaitės, suprantama, tokios, kurios neskaito nei laikraščių nei knygų, lengvai ir noriai tokiems "ponaičiams" įtikėdamos, išvažiuoja su jais viską pametusios, o šie paskui su jomis daro kas tik patinka: kitaip sakant, pirkliauja gyvąją preke (tavoru). Reikia todėl stengties praplatinti tą žinią tarp dvarų ir sodžių mergaičių ir kur galima ir reikalinga aiškinti, kad neklausytų prikalbinėjimų nežinomų apgavikų. Visa tai yra vaisiai musų žmonių tamsumo. Neskaitydami reikalingu daiktu šviesties, mokyties, pagaliaus, laikraščių skaityti — žusta.

(Iš 'V.')

Kauno gubernijos draugijų komitetas 19 rugpiučio užtvirtino įstatus katalikų tarnaičių po užtarymu šš. Panelės Draugiją, katalikų darbininkų šv. Juozapo draugiją, lenkų draugiją "Jutrzenka" ir kitas.

("V. Ž.")

IŠ ALUNTOS,

Ukmergės pav.

Pranyko, kaip sapnas, laisvės dienos. Užstojo reakcija — liuosybė visokiems šnipams, juodašimčiams ir policijos sauvalei. Ir pradėjo jie rodyti savo veiklumą. Kas to šiandien neatjaučia? Pažino kas tai yra reakcija ir aluntiečai. Neužgijo da nugaros nuo policijos nagaikų pradžioje 1906 metų, kaip štai vėl atsinaujino tas pats. Baudžiamasis burys, vadovaujant Ukmergės isprauninkui, prikankinęs ir pridaužęs daugybę žmonių Anykščių valsčiuje, rugpiučio 18 d. atsibaldė ir į Aluntos padangę. Štai jo apsilankymo pasekmės: areštuota 10 žmonių. Iš Untakščių sodžiaus: du broliai Stipeikiai, Adėnas Antanas ir jo bernas Meseliunas, Krikštaponis, Meleckas. Titenis ir da vienas ukininkas ir iš Skiemonių sodžiaus: Baranauskas Antanas, Briedis Simanas ir Trumpa.

Dabar darbymetis, bet ar tai jiems galvoje — tegu pasilikusios namuose žmonos su mažais vaikučiais, arba kito seni tėveliai badu dvesia — jiems tai nerupi. Užteko, kad Untakščių Čečiolis pasakė, kad "cicilistai", "butaučikai" tai ir važiuokite į belangę. Šnipai pakėlė savo galvas ir kiek įmanydami stengiasi kuodaugiausiai nurodyt "kaltininkų". Ir yla išlindo iš maišo. Ikišioliai sėdėjo susitraukęs, bet, pamatęs policiją, ir jis pasirodė su čiela "kaltininkų" "litanija". Yla, Čečiolis, Baldauskis štai pavardės šnipų. Ar ilgai jųs, klausiu, įdavinėsit nekaltus žmonės? Neužmirškit, kad ir jums prisieis kada nors atsakyt už savo darbus.

Barbora Č—tė.

(Iš "L.U.")

IŠ ANYKŠČIŲ,

Ukmergės pav.

Rugpiučio 2 d. į Rubikių sodžių atsibaldė Ukmergės isprauninko pagelbininkas, Anykščių ir Kavarsko uriadninkai su raitųjų sargybinių gauja, pradėjo areštuoti žmones. "Kaltininkų" surado ir jau areštavo arti 20 žmonių. Jiems nurodė tuos "kaltininkus" Ignas Vaška, pirmiau sargybiniu buvęs. Suimtuosius įskundė, buk jie sudeginę Burbiškio maluną, išdaužę Liaudėdiškio pačtą ir ant Rubikų ežero salos padarę socijalistų susirinkimą (keleri metai atgal). Nors prirodymų ir nėra, bet kam jie, pagalios, ir reikalingi! Šiais laikais užtenka juk, kad kas parodytų, kad šisva neištikimas, "buntaučikas", tai ir sodina į kalėjimą. Sargybiniai ima sau iš vietinių gyventojų ne tik valgymą, bet ir arkliams pašarą (avižas, šieną) ir užtai nieko neužmoka. Dagi daug primušė visai nekaltų žmonelių. Mušti sargybiniams padeda ir Ignas Vaška. Jis, budamas sargybiniu, varydavo žmones ant "stoikos", o jeigu kuris nepastatydavo jam pusbutelio, tai tą gerai primušdavo. Keletas nukentėjusiųjų padavė jį užtai teisman, tai jis dabar, norėdamas atkeršyti, ir įduoda į policijos nagus, tvirtindamas, kad jie, girdi, pirmutiniai esą "kramolninkai". Nežinia, kada gi pasibaigs tas nekaltų žmonių kankinimas?!

Kaimynas.

(Iš "L. U".)

IŠ PANEVĖŽIO.

Belankant pernai Kauno guber natoriui Panevėžio kalėjimą, draugų buvo prašyta, kad jis jiems leistų įsteigti kalėjime lietuvių skaityklą. Gubernatorius leido. Vargas tame, iš kur imti tai skaityklai knygų, nes kaliniai — žmonės visai neturtingi, o dauguma tai ir opiausių savo reikalų užganėdinti negali. Taigi aš, kitų draugų įgaliotas, kreipiuos į musų visuomenę, prašydamas prisidėti prie tos skaityklos įkurimo. Kas kiek gali, tegu mums knygų aukauja, o mes busime už tai labai dėkingi. Priimame visų pakraipų knygas.

Kadangi duoti atskiras knygas tiesiai į kalėjimą daugeliui butų labai nepatogu, todėl meldžiame gerbiamųjų aukautojų laikinai aukaujamasias knygas perduoti "L." Ukininkė" redakcijai, kuri, kaip mes tikimės, progai atsitikus, persiųs jas mums į kalėjimą.

Panevėžio kalėjimo politiškųjų kalinių vardu kalinys.

A. Bartosevičius.

IŠ SKUODO,

Telšių pav.

Nuo pernai prasidėjęs musų apygardoje gyvulių stipimas neikiek nesiliauja. Žiemą ir pavararį dvėsė avįs, dabar didžiausiai dvesia kiaulės; žmonės patįs savo tamsumu yt tyčia labiau tas ligas visokiais budais platina. Sergąs gyvulys, jei tik jis dar kiek kojomis pastovi, visuomet tuoj yra vežamas mugėn. Nupirkęs jį žmogus prileidžia prie sveikųjų gyvulių ir taip juos užkrečia. Tokiu budu įvairių limpamųjų ligų daigai eina iš sodžiaus į sodžių. Tikro gyvulių gydytojo, išskyrus kelis šundaktarius - apgavikus visoj apylinkėje ligšiol nebuvo. Laimė, dabar nuo kelių jau sanvaičių apsigyveno Skuode veterinorius - felčeris lietuvys; žmonėms bus lengviaus su ligomis kovoti.

Šie metai pas mus ukininkams nepaprastai vargingi: vėlybas pavasaris, paskui stoka lietaus, — rugiai užaugo visur nepergeri; šienas nors geras surinktas, bet jo maža tėr. Vasarojus irgi nekoks: miežiai tik kai kur užaugo neprasti; visakam pakenkė šią vasarą buvusios didžiausios kaitros — saulėje net 40 laipsnių siekė. Dabar vėl jau trečia sanvaitė, kaip kasdien lyja smarkus lietus, visi pašaliai vandenimi papludę ir baigia jau pudyti tą patį menkutį vasarojų, kurio daugelis nei saujos nėra iš laukų namo parsivežę. Iš viso matyt, jog beturčiams šįmet bus riesta; ir dabar jau rugių purui (24 gorčiai) moka 3 rub. 50 kap. Visa tatai stumte stumia beturtį darbininką, apleidus savo tėvynę, svetur ieškoti laimės.... ar didesnės nelaimės.

Dam. Treigys.

Turime labai darbštų urėdininką, kuris beveik kasdien, o kai kada ir naktimis, kalėdoja po sodžius, klausydamas žmonių kalbų. Rugpiučio 14 d. atjojęs į Kaulalių sodžių, iškrėtė ukininką Strakšį—rado 5 nešmenes įvairių prusinių daiktų (kontrabandos) ir ratus su arkliu, kurio niekas neprisipažino. (Matyt jo savininko pabėgta). Strakšį tuoj suėmė, ir truputį palaikę Skuodo kalėjime, išbildino su tuo nepažįstamuoju arkliu Kretingos muitinėn, iš kur jau paleistas už 7000 rub. kaucijos. Matomai ir čia išdaviko buta.

Jėr.

(Iš 'V.')

IŠ ŠIAULIŲ.

Pakelta mokinių mokesnis Šiaulių vyrų gimnazijoj: prirengiamojoj kliasoj ligi 50 rub., nuo I ligi VIII ligi 60 rub.

(Iš "V.Ž.")

IŠ ŽAGARĖS,

Šiaulių pav.

18 rugsėjo iš Žagarės "ubagynės" (ubagų priglaudos namų) tapo išvarytas vienas ubagas, 84 metų senelis, aklas, latvys Jonis Bambalas. Rodos tat menkas atsitikimas: ne klebonas iš klebonijos išmestas (o Žagariečiai vieną laiką tarėsi su pagaliais išginti iš klebonijos kunigą Račkauską, apie ką ir mirusiam vyskupui rašė), ne koks baronas iš palociaus išgintas (tokių Kurše yra nemaža), o tik ubagas iš "ubagynės". Vienok tas atsitikimas aiškiausiai parodo, kaip išvirkščiai musų katalikiškosios davatkos supranta Christaus įsakymą apie meilę artimo. "Ubagynę" užlaiko tam tikra pavargėlių šelpiamoji draugija, įsteigta sušelpimui ubagų viso Žagarės valsčiaus ir visų krikščioniškųjų tikybų. Draugijos įsteigime ir ubagynės užlaikyme dalyvavo ir dalyvauja ne vieni katalikai. Ubagynėn buvo priimta ne vieni tik katalikai ubagai. Pašelpa buvo duodama ir liuteriams-lietuviams. Bet atsidanginus Žagarėn kunigui Račkauskui ir jam ėmus davatkas kurstyti, draugijos valdyba pradėjo kitaip žiurėti į šelpiamuosius latvius. Vasarą buvo sušauktas visuotinas draugijos susirinkimas, kuriame kun. Račkauskas stengėsi perkalbėti narius, kad permainytų įstatymus ir padarytų grynai katalikišką draugiją ;bet susirinkimas nesutiko. Vienok kunigo sukurstytos davatkos kitaip ėmė vykinti kunigo užgaidus. Jos užsipuolė ant senelio Bambalo ir ėmė jį spirti, kad jis priimtų katalikų tikybą. Ubagynės gaspadinė nuolat jam prikaišiojo, kaip jis vienąs ėsąs liuteris tarp katalikų burio. Draugijos valdyba netik nesudraudė gaspadinės, bet valdybos "panelė" kartą atėjusi jam ir šako: "kunigai neleidžia mums laikyti ubagynėje liuterių; jei nori pasilikti ubagynėje, pereik į katalikų tikėjimą, o jei ne, eik laukan". Senelis ir išėjo. Kiekvienam matai yra brangus jo tikėjimas, jo Dievas.

Katalikė.

("V.Ž.")

IŠ ČEDASŲ,

Zarasų pav.

Šiame miestelyje liepos 26 d. buvo atlaidai. Žmonių susirinko gan daug: kas pasimelsti, kas su žmogumi susitikti, kas linksmiau laiką praleisti. Valdžia pasirupino atsiųsti tvarkos dabotojus-sargybinius. Atsižymėjo sargybinis Šatrovas. Vienas neturtingas žmogus pas bažnyčią pardavinėjo drauge su ražančiais ir škaplieriais letuviškas knygeles. Knygelės buvo nekalčiausio turinio daugiausia dainelės ir pasakėlės, kaip: Stikliaus "Lietuva tėvynė musų", "Tėvynės dainos" kun. Vienažinskio ir kitos į tą panašios. Vienoje knygoje nebuvę cenzuros parašo. Žmogelį norėjo suimti ir kalėjiman pasodinti už tokį baisų prasikaltimą. Bet užsibaigė tuo, kad visas knygutes sargybinis pasiėmė su savim. Ketino jis paduoti jas antstoliui, idant pastarasis nuspręstų, ką su joms daryti. Toliau paėjėjęs tas pats Šatrovas prisikabino prie vieno Peterburgo universiteto studento L. M. Priėjęs prie jo, sargybinis pareikalavo paliudijimo; studentas paklausė kam jam jo reikia. Sargybinis sakėsi buk pristavas jam paliepęs nuo studento liudijimo reikalauti.

Lietuvos Mylėtojas.

("V.Ž.")

IŠ PALANGOS.

Palangos progimnazijoje yra dar liuosų vietų: pirmoje kliasoje 10, antroje — 7, trečioje —5, ketvirtoje — 6. Įžengiamoje taip pat yra liuosų vietų,

("V. Ž.")

IŠ GRUŠLAUKIO.

Grušlaukėje per šienapiutę kilo nesusipratimas tarp valstiečių ir dvarininko Novickio. Valstiečiai pradėjo šienauti pievas, kurios nuo kelių metų prigulėjo jiems, bet nuo pernai metų tapo primieruota dvarui. Novickis partraukė iš Plungės sargybinius ir su pagelba jų nupiovė šieną. Tiems, kurie pasiskubino nupiauti ir suvežt buvo įsakyta, kad iš savo darželnių suvežtų į dvarą. Tieni paprašius užmokėti nors už darbą buvo suimti, bet prižadėjus sunešti, vėl buvo paleisti.

Timasuilis.

(Iš 'V. Ž.')

IŠ BIRŽIŲ.

Biržių keturkliasės miesto mokyklos inspektorium paskirtas yra nuo rugpiučio 26 dienos Mykolas Jono sunus Žeraninas, ikišiol buvęs pirmosios miesto mokyklos Polocke mokytojas; jis mokytojauja nuo 1888 metų. Mokytojumi liko išrinktas Koliago Ašmenės miesto mokyklos mokytojas.

Lekcijos turbut neprasidės anksčiau rugsėjo mėnesio galo, nes mokyklai baldai dar nėra surengti.

Veikti šįmet pradės tik pirmoji kliasa. Biržių mokykla skiriasi nuo paprastų tos rušies mokyklų tuo,kad joje bus tik keturios kliasos, be dviejų pradinių skyrių su dviejų metų kursu, — kurie šiaip buna prie paprastų miesto mokyklų.

Užtai į pirmą kliasą Biržių mokyklos galės įstoti tik tie, kurie yra baigę liaudies mokyklos kursus.

Turime priminti, kad į Biržių miesto mokyklą bus lygiai su vaikinais priimamos ir mergaitės. Mergaičių priėmimas prigulės, žinoma, dabar nuo žmonių švietimo ministerio. Yra žinios, jog ministeris leidžia mergaitėms lanky

tokias mokyklas, jei atsiranda jų keleta (o ne viena kokia), norinčiųjų įstoti. Tėvai, norintiejie, kad jų dukters Biržių mokyklon pastotų, turi todėl skubėties kuogreičiau įteikti prašymus inspektoriui. Prie prašymo reikia pridėti metrikos ir kilimo paliudijimą.

Mokykloje bus išguldomos, apart vietinių kalbų, dar lotynų, francuzų ir vokiečių kalbos. Valdžia paskiria ir kalbų mokytojus, bet jų neapmoka; todėl kas norės kalbų mokyties, turi mokėti už kiekvienos kalbos mokslą po 5 rublius.

Kas mokės kalbas, tam pabaigus tą mokyklą, bus lengviau įstoti į penktąją gimnazijos kliašą.

Už visą kitą mokslą neprisieis daugiau 15 rublių metams mokėti.

Kas nori kokios kalbos mokyties, turi parašyti tame prašyme, kurį paduoda mokyklon įstojant.

Šios žinios yra pasemtos iš Vilniaus mokslo apskričio.

Reikalaujantiejie patarimų, arba žinių apie Biržių keturkliasę mokyklą tekreipiasi į Biržių ev.-reformatų kunigą Jakubėną.

Kun. Jakubėnas.

("V.Ž.")

LIETUVIŲ KALBA TELEGRAMŲ VĖL NEPRIIMA.

Esame nebevieną sykį siuntinėję iš Vilniaus telegramas lietuvių kalba. Bet štai vakarykščios telegramos Linkuvon (Panevėžio pav.) nepriėmė, teisindamies, jog lietuvių kalba tegalima esą telegrafuoti tik į tas stotis, kur priimama "tarptautinėmis kalbomis". Regimas noras tuo žodžiu "tarptautinis" apimti ir vietines kalbas. Tada iš aplinkraščio apie laisvę vartojimo telegrafe vietinių kalbų nebeturėtumėm jokios naudos. Bene bus tik tai valdininkų ožiavimasis, gerai neįsiskaičiusių į aplinkraštį?

(Iš "V.")

IŠ VEIVERIŲ,
Suvalkų gub.

Šįmet į pirmąjį Veiverių mokytojų seminarijos kursą priimta 28 mokiniai; 2 pravoslavu, 2 liuteriu ir 24 katalikai. Katalikai visi lietuviai.

IŠ VILKAVIŠKIO PAVIETO.

Kaime tylu ir ramu.... Gyvenimas slenka pirmyn, kaip rambus jautis. Tuli, nekantraudami, stumia jį, ragina, dagi mėgina paplakti, bet jis vis vos tekruta. Įsikurusios draugijos gyvuoja silpnai, veikia, tartum, apsnudusios. Tik kartais pasiraižo, pažiovauja ir, atkreipę į savę visuomenės atydžią, vėl apsnusta.

Vilkaviškyj įsikurė "Žagrės" sindikato sankrova, bet maža kas iš aplinkinių gyventojų apie ją težino, o apsiskelbti ji, turbut, nedrįsta. Virbalyj p. Puniška viduryje miesto stato prekybai namus; busią juose draugijų ir pavienių lietuvių sankrovos.

Kai kur, kaip va Vilkaviškyj, "tikriejie katalikai" pasidarė labai kariškais. Kuone kiekvieną nedėldienį šaudo į pirmeivius melo ir neapykantos kulkomis.

Kai kur, kaip va: Pajevonyje, Bartininkuose, Lankeliškiuose apskelbtas mirtinas karas degtinei ir alui. Išsikarščiavę "blaivininkai" taip neapkenčia svaiginančių gėrimų, kad juos išsijuosią naikina, pildami sau į pilvus. Tenelieka, girdi, tos smarvės nė lašo. Tai vienas kovos budas su svaiginančiais gėrimais, o šė kitas: šventadieniais "blaivininkai" eina į alines jau ne per pryšakines duris, kaip darydavo kitados, bet per užpakalines, nes pryšakinės jų nutarimu šventadieniais saugiai uždarytos.

Jei prie to dar priduri, kad pora metų atgal turėjome alines tik miestuose ir bažnytkiemiuose, o dabar, veikiant "blaivininkams", įgijo po alinę kuone kiekvienas sodžius, tai turėsime pilną kovos su svaiginančiais gėrimais vaizdelį.

Na, o laikraščiai, knygos, visuomenės ir politikos klausimai? Tie dalykai sodžiuje gal šiek tiek terupi tik įvairiems "pramuštgalviams" mažiems ukininkėliams ir apskritai visokiems "nė šiokiems — nė tokiems", "geri" (turtingi) ukininkai tokiais dalykais neužsiima.

Tik kelintas jų senu papratimu parsisiųzdina "Lietuvos Ukininką". Kitus kunigai, giminės ar pažįstami dovanai girdo iš "Šaltinio", o dauguma tai nečiupinėja jokio laikraščio.

Sodžiaus gyvenimą pirmyn dabar pradeda stumti mažažemiai ir vidutiniai ukininkai (jauniejie). Taip vadinamiejie "didžturčiai" tegali pasigirti tik alaus buizijimu, kolionijomis ir skolomis, išskyrus, žinoma, vieną kitą.

B....a.

("V.Ž.")

IŠ VIŠAKIO RUDOS,
Senapilės pav.

Rudos parapijoje nuo naujų metų atsidengs dvi naujos pradinės mokyklos: viena Rudoje(sodžius), antra Karčrudėje (čionai raštinė). Naujiena labai linksma ir pageidaujama! Mokyklų, mokyklų, kuodaugiausiai mokyklų! Labai gaila, kad rudiečiai ne pasistato nuosavio mokyklos buto Rudoje, nes dabartinė čionai mokykla yra labai tamsi, ankšta kurioje vargu telpa 40 mokinių. Reikėtų butinai greitame laike pasirupint pastatyti platesnį ir patogesnį mokyklai butą.

J. V.

("V. Ž.")

SIBERIJON ĖJIMAS.

Iš Vitebsko gubernijos išėję ir išeiną labai daug žmonių Siberijon. Iš vienos tik parapijos, kurioje skaitėsi į 5 tukstančius gyventojų, išėję daugiau kaip 2 tukstančiu žmonių per 3—4 m. Išėjimo noras apėmęs beveik visas parapijas, ir žmonės viską pametę, eina į nieka neatsižvelgdami. Parduoda beveik už nieką žemę (po 15 rub. dešimtinę) senatikiams, o kiti, kurie negalį parduoti, pametą šiaip žemę ir einą jieškoti gardesnės duonos. Sako, nežinomi žmonės prie to juos prikalbinėją ir pakviečią.

("V. Ž.")

IŠ AMERIKOS.

POLITIKIERIAMS NEDUODA PINIGŲ.

New York. Čianykščiams republikonams politikieriams šįmet nesiseka su rinkimu pinigų politiškai agitacijai. Šįmet jie surinko vos 300000 dol,. kitais metais turėdavo iki tam laikui po 3 milijonus doliarių. Mat žmonės pradeda suprasti, jog negerai, jeigu tautos viršininkai už pinigus vietas perka.

LYTUS UŽGESINO GIRIŲ GAISRUS.

Codillac, Mich. Smarkus lytus ant galo užgesino siautusius šitose aplinkinėse girių gaisrus. Nuostolius tų gaisrų padarytus skaito ant vieno milijono doliarių.

SUGRIUVO TILTAS.

Wilmington, Del. Ant Baltimore & Ohio gelžkelio tilto per upę Susquehanna, bėgant traukiniui, sugriuvo tilto dalis. Lokomotyva ir 15 vagonų nupuolė į upę. Mašinistas ir pečkurys prigėrė.

PASKENDO LAIVAS.

Seattle, Wash. Alaskos pakrantėse paskendo garlaivys Star of Bengal. Iš buvusių ant minėto garlaivio žmonių, tik 27 išgelbėjo, o 110 prigėrė.

PIENE PRIGĖRĖ.

Springfield, Mo. Dešimties menesių duktė farmerio Middlemas, prasišalinus motinai, įpuolė į viedrą su penu ir prigėrė.

SUARĖSTAVO.

New York. Likosi suareštuoti užveizėtojai banko Brown & Co.: Brown, Buchanan ir Young. Jie apkaltinti už didelę vagystę, nes pridirbo ant 2 milijonų doliarių skolų, kurių neturi kuom uždengti.

GAISRAI.

Hudson, N. Y. Sudegė čia Schaubacho alaus leidykla. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 200000 dol.

Cairo, Ill. Sudegė čia įtaisos Kelly Brothers Lumber Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

Troy, N. Y. Įtaisose United Waste Co. užgimė gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant 75000 dol. Penkios lenkiškos moterys likosi pavojingai sužeistos, dvi sužeistos mirtinai.

Bedford, Me. Įtaisose George Barber Co. ir Jordan Lumber Co. siautė gaisras, kuris išnaikino 8 milijonus kubiškų pėdų medžių. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 250000 dol.

Fond duu Lac, Mis. 26 d. rugsėjo siautė čia gaisras, kuris išnaikino trįs bažnyčias ir kelias dešimtis namų. Dėl stokos vandens gesinimas gaisro buvo labai sunkus.

Reading, Cal. 24 d. rugsėjo siautė čia gaisras, kuris išnaikino 2 hoteliu, 6 krautuves. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 do.

GIRIŲ GAISRAI.

Utica, N. Y. Šitose aplinkinėse dega girios. Išdegė turintis 100 gyventojų kaimas Long Lake. Visose bažnyčiose laike dievmaldystas išprašymui lytaus, kurio jau nuo pusantro mėnesio nebuvo.

Girių gaisrai šiauriniame Michigan išnaikino apie milijoną akrų girių. Nuostolius gaisrų padarytus skatio ant 40 milijonų doliarių.

NELAIMES ANT GELŽKELIU.

Park City, Mont. Netoli nuo čia susimušė pasažierinis trukis Burlington gelžkelio su tavoriniu. Prie to 30—40 ypatų likosi užmuštų. Mat siautė čia sniego dargana, todėl trukių vedėjai nematė signalų. Sužeistų tapo teipgi nemažai.

Philadelphia, Pa. Terp čia ir Chester susimušė du pilni žmonių karai Northwestern Traction Co. Prie to sunkiai tapo apkultų su viršum 50 važiuojančių darban darbininkų. Terp apkultų ne mažai yra pavojingai, gal mirtinai apkultų.

Winnipeg, Min. Ant Canadian Pacific gelžkelio susimušė du gabenanti darbininkus traukiniai. Prie to 3 finlandiečiai likosi ant vietos užmušti.

Cartago, Mo. Netoli miesto iššoko iš rėlių St. Louis & San Francisco gelžkelio traukinys. Du vagonai nupuolė į upę. Prie to du gelžkelio tarnai likosi užmušti, o 36 pasažieriai sunkiai sužeisti, terp jų yra ir mirtinai sužeistų.

EXPLIOZIJOS.

Scranton, Pa. Ant Delaware, Lackawanna & Western gelžkelio, netoli Cross Keys, expliodavo dinamitas, kurio penki darbininkai likosi į šmotus sudraskyti.

Cambridge, Mass. Dirbtuvėsė Ideal Cumb Co. 25 d. rugsėjo atsitiko expliozija, kurios vienas vaikas likosi užmuštas, o septyni vyriškiai pavojingai užgauti.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Martins Ferry, O. Langhlino geležies dirbtuvėse dirba prie trijų malunų, o Aetna Standard blėtos dirbtuvėse prie septynių.

¶ Bender, Ky. Prasidėjo darbai kasyklose prie Taylor miestelio. McHenry kasyklas taiso, tai šiuom tarpu jose nedirba.

¶ McAllister, Okla. Visos kasyklos Oklahomoj stovi, per tai 2000 darbininkų neturi darbo. Kasyklas uždarė dėl naujų čia užgirtų teisių, kurios nepatinka kasyklų savininkams.

¶ Pittsburg, Pa. Oliver geležies dirbtuvėse dirba be perstojimo. Browno geležies dirbtuvės stovi, bet rengiasi nuo ateinančios sanvaitės pradėti darbą. Wheaton geležies dirbtuvės turi pakaktinai darbo. Frankstonę dega 20 pečių.

¶ McKees Rocks, Pa. Lockhardto geležies dirbtuvėse dirba tik užbaigimo dalyj; kitos dalys stovi.

¶ Monaca, Pa. Colonial geležies dirbtuvėse pudleriai dirba tik 5 dienas sanvaitėj.

¶ Nells Mills, Pa. Westmoreland Coal Co. pradėjo dirbti naujai prie šito miesto įrengtose kasyklose.

¶ Midletown, O. Čianykščiose blėtos dirbtuvėse dirba be perstojimo. Yra viltis, kad darbo užteks ilgesniam laikui.

¶ Sharon, Pa. Girdėt, jog terp West Middletown ir Pulaski, prie Erie gelžkelio, bus pastatytos didelės blėtos dirbtuvės.

¶ Pardoe, Pa. Anglekasiai čia streikuoja. Trijose kasyklose visai ne dirba; jų savininkai stengiasi gauti streiklaužių pradėjimui darbo.

¶ Springfield, Ill. Darbai šitose aplinkinėse pradeda gerintiesi. Pradeda dirbti Old Johns Adam kasyklose, kurios stovėjo nuo balandžio mėnesio. Darbą gali gaut ir iš kitur pribuvę darbininkai.

¶ Rahins, O. Kasyklos No. 1 ir 2 dirba kiekvieną dieną. Prasidės darbai ir kasyklose Frail Run, Warner ir Kinst.

¶ Washington, Pa. Čianykščios stiklo dirbtuvės pradėjo dirbti. Daug darbininkų patilpo prie darbo. Dirba dabar visose dalyse pilną laiką. Dirba teipgi Phoenix stiklo dirbtuvės, o ketina pradėti dirbti ir Pittsburg Window Glas Plate Co.

¶ Connellsvile, Pa. Pereitą sanvaitę, iš 24947 kokso pečių, esančių šitose aplinkinėse, degė 11282 pečiai.

¶ Creighton, Pa. Prasideda darbai stiklo dirbtuvėse Pittsbug Plate Glas Co.

¶ Tarentum, Pa. Prasideda darbai dirbtuvėse Western Forge Co. Dirbtuvės tos stovėjo nuo pereitos žiemos.

¶ Scranton, Pa. Varstotuose Delaware, Lackawanna & Western gelžkelio pradėjo dirbti pilną laiką.

¶ Mahanoy City, Pa. Dėl stokos vandens pasiliovė darbai Buck Mountain ir Vulcan kasyklose. Per tai daug darbininkų atsirado be darbo.

¶ Jellico, Ten. Sustreikavo organizuoti kalnakasiai Blue Gun ir Wooldridge kasyklose. Mat kasyklų savininkai stengėsi sutraukti čia į uniją neprigulinčius darbininkus.

¶ New Castle, Pa. Streikavę darbininkai akmenų kasyklų sugrėžo darban ant senų išlygų, taigi streiką jie pralošė.

¶ Millinocket, Me. Sustreikavo darbininkai Great Northern Paper Co. dirbtuvėse. Dirbtuvės per tai tapo uždarytos.

¶ Charleroi, Pa. Hamilton stiklo dirbtuvėse prasidėjo darbai.

¶ Steubenville, O. Likosi uždarytos Pope blėtos drbtuvės dėl stokos reikalingos medegos,

¶ Fort City, Pa. Sustreikavo darbininkai dirbanti prie statymo mokyklos.

¶ Morgantown, W. Va. Dėl stokos vandens sustojo darbai prie kokso pečių.

¶ Canonsburg, Pa. Dėl stokos vandens pasiliaus darbai Midland kasyklose.

¶ Joliet, Ill. Čianykščiose geležies dirbtuvėse tik po truputį dirbą.

¶ Pittsburg, Pa. Prasidėjo darbai dirbtuvėse Steel Co., kurios dėl stokos reikalavimų, kelis mėnesius stovėjo. Dabar Pittsburg Steamship Co. užsteliavo 80000 tonų plieninių apkaustymų.

¶ Danbury, Con. Čia buvo užgimę skrybelninkų streikai, bet po kelių dienų jie sugrįžo darban.

¶ Washington, Pa. Jeigu vanduo Monongahela upėj nepasikels, sustos darbai daugelyj kasyklų.

¶ Youngstown, O. Jeigu nepakils vanduo Mahoning upėj, reiks sustabdyti darbus daugelyj kasyklų.

¶ St. Clairville, O. Žinia, tilpusi Nr. 36 "Lietuvos", buk sudegė Provident kasyklos yra neteisinga. Kasyklos nesudegė, bet ugnis išnaikino vien mašinų įtaisymus. Bet darbai visgi sustojo, jie prasidės vėl nuo ateinančio panedėlio.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

PIRMA TURĖJOME PERDAUG POLEMISTŲ, DABAR JŲ VIETĄ UŽIMA FELJETONISTAI.

Seniau mus laikraščiai daugiausiai turėjo polemistų. Kas tik mokėjo kitą pakolioti, sėdo prie stalo, prakaitavo ir stengėsi išmislyti kuo daugiausiai naujų versta ir originališkų koliojimų. Ačiui Dievui jau polemistai pradedą nykti, jau jų ir "Kovo" mažiau. Praeina mat ta liga, kaip ir kiekviena žmoniją kankinanti epidemija, kaip cholera ar maras; nyksta jau, ačiu Dievui, polemistai, kaip jau pirma išnyko rašėjai eilių be mieros, rimo ir ritmo. Bet ir dabar užeina nauja egiptiška plega, slenka jau naujas juodas debesis — užeina epidemija "Mažų feljetonistų" rašėjų. Mat reikia tik pradėti kokį darbą, o tuojaus atsiranda pašaukti ir nepašaukti mėgždžiotojai, suprantanti ir nesuprantanti ką daro.

Polemikos, jeigu jas vedanti naudojasi svarbiais argumentais, svarbią lošia rolę; humoristiški feljetonai tveria šaką "dailiosios literaturos", bet ne kiekvienas koliojimas karčiaminiais žodžiais yra polemika, ne kiekvienas išjuokimas ypatų yra jau feljetonų. Tą teip pamėgę feljetonus rašyti turėtų žinoti. Dailioji literatura todėl ir vadinas teip, kad turi but ištikro nuosekliai ir dailiai parašyta. Paties feljetono vardo nepakanka. Ne pakanka, nupiešus kiaulę, padėti parašą, kad tai laikštingalas, bet reikia gerai nupiešti lakštingalą, tai jį visi pažįs, nors ir parašo nebutų.

IŠ CHICAGO, ILL.

Nuo senų laikų girdėjau, kad lietuviai su visokiais reikalais kreipiasi pas Rossijos konsulių; manau, kad tas yra reikalingu veik kožnam lietuviui, nes mes, budami Rossijos pavaldiniais, negalim apsieiti be pagelbos rusų konsulio.

Bet ant nelaimės, šitas dalykas kitaip stovi: lietuviai, besikreipdami kokiuose nors reikaluose buk tai prie rusų konsulio, patenka į kokio žydo rankas, o tas, pagriebęs lietuvį, švelniai su juo apsieina ir gerą užmokestį už tai paima, bet naudos nepadaro.

Rusų konsulius ilgus metus turėjo savo kanceliariją po No. 56 Fifth ave., bet keli jau metai rusų konsulius persikėlė po No. 51 Lincoln Park Blvd., ir ten turi savo kanceliariją; bet lietuviai to nežino, su visokiais reikalais vis eina į senąją vietą, ten juos patinka visai ne konsulius. Tas neva konsulius pribuvusį meilei užkalbina, o dasižinojąs apie ką eina ir ko tas lietuvis arba lenkas reikalauja, prižada viską padaryti: už tą padarymą paima gerą užmokesnį, o žmogus, turėdamas su juom reikalą, mano, kad tai atliko su pačiu konsuliu arba su jo sekretorium, sarmatijas derėtis ir moka pareikalautą kainą, o žydelis, budamas notariju, mokėdamas rusiškai kalbėt ir rašyt padaro reikalaujamą dokumentą, nuneša pas tikrąjį konsulių užtvirtinti, ir tik už tą paliudijimą ir už stempelinę markę užmoka, o iš gautų nuo žmonių pinigų sau pasilieka kelias dešimtis doliarių.

Aš, budamas vargonininku vienoje didesnėj lietuviškoj parapijoj, tankiai turiu reikalą pas rusų konsulių.

7 d. liepos, 1908 m. nuvažiavau pas rusų konsulių po No. 51 Lincoln Park Bulv. užtvirtinti metrikus. Man kalbant su konsulio raštininku Labunskiu, atėjo lietuvis Bonifacas Brazinskas, nemokantis gerai rusiškai. Jis paklausė, ar čia tikras rusų konsulius? Tas atsakė, kad teip. Brazinskas pradėjo net verkdamas pasakoti, kad vakar atėjo po No. 56 5th ave. prie rusų konsuliaus permainyt prašportą, arba nors gauti paliudijimą perėjimui per rubežių ir iškeisti amerikoniškų pinigų ant rusiškų; sutikęs terpduryj ypatą, kuri persistatė rusų konsuliu; kadangi Brazinskas nepažinojo asabiškai konsulio, tai manė, kad patiko tikrąjį (Mat ten ant durų yra parašyta: "Russkaja Kanceliarija", pakabintas ruskas erelis, kanceliarijoj prikabinėta visokių rusiškų portretų net ir paties caro, tai žmogus, pribuvęs tikrai jautėsi esąs pas rusišką konsulių), jis paprašė apkeisti amerikoniškų pinigų ant ruskų pinigų ir paprašė išduoti paliudijimą perėjimui rubežiaus. Tas žydelis, neva "konsulius", griebėsi darbo, pasakė gana gerą kainą už savo darbą, pinigus, girdi, iškeisęs po 51c. už rublį neimsęs pačto lėšų. Brazinskas tuoj padavęs $460, už kuriuos "konsulus" davęs 875 rub. ir tai pradėjęs įkalbinėt, kad nusipirktų šifkortę ant rusiškų laivų. Brazinskas tuomet suprato, kad čia, tur but, kas nors negero, kad konsulius siulo šifkortę. Juk konsulius esąs caro urėdninkas negalįs buti šifkorčių agentu. Sugrįžęs namon, skaitydamas apkeistus pinigus, pamatė, kad turi jų mažiau, negu priderėjo. Ant rytojaus atrado tikrą konsulių, kuriam viską prie manęs išpasakojo. Konsulius liepė surašyti efidavit ant kurio pasirašė Brazinskas ir aš kaipo liudininkas, o konsulius išklausęs, labai perpyko ant žydelio "konsulio", manę papraše nueiti su Brazinsku pas žydelį "konsulių" ir pareikalauti sugranžinti paimtus nuo p. Bražinsko $460, Kada pareikalavom sugražinimo paimtų 460, žydelis "konsulius", susisarmatinęs sugražino Brazinskui tuos $460, o priėmė atgal savo 875 rub.; norėjo dar su manim vienu pakalbėti,bet aš atsisakiau. Brazinskas išrėdė man širdingą ačiu ir nuėjo pas lietuviškus agentus nusipirkti šifkortę ir pinigus ten išsikeitė. Ponas Brazinskas gyvena po No. 5838 Growe ave.

8 dieną liepos vėl teko man buti pas konsulių užtvirtint metrikus. Ne spėjau įžengti į konsulio kancerialiją, ugi ateina lietuvis Leonas Iliukevičius ir skundžiasi konsuliui, kad, girdi, du mėnesiai atgal padavęs "konsuliui" po No. 56 5th ave. kokią bylą prieš Chicago City R. R. Co., buk minėtas kousulius žydelis prižadėjąs į trįs dienas viską sutaikinti, už ką paėmė užmokesnį, o nieko nedaręs; tai Leonas Iliukevičia ištyręs nuo draugų, kad tai nebuvo konsulius, kreipėsi pas tikrąjį konsulių ir padavė skundą ant žydelio "konsulio". Konsulius taipgi pareikalavo nuo Iliukevičaus afidavit, o po to pašaukė per telephoną žydelį konsulių, baisiai išlojojo ir baugino apskundimu teisman už panašius darbus. P. Iliukevičia gyvena po No. 174 Barber st..

30 dieną liepos 1908 m. ir vėl išpuolė man buti su reikalais pas konsulių. Besišnekant, atneša skundą tikram konsuliui lietuvis Petras Babelis, gyvenąs po No. 11310 State st., Pulmane, kuris skundėsi, kad papuolęs pas konsulių po No. 56 5th ave. Rado ten žydelį, kuris persistatė konsuliu ir apsiėmęs padaryt "doktorskoje svidietelsvo", ir paliudijimą perėjimui per rubežių ir už tą darbą paėmė $33. Ponas Babelis laukė net mėnesį, kol gavo tuos dokumentus; pas konsulių į porą dienų gauna ir visai už mažą kaina, nes toksai paliudijimas atseina tik $1.60stempelinę markę, o daktariškų paliudijimų konsulius nė jokių neišduoda. Sužinojęs tą viską, Babelis apskundė žydelį tikram konsuliui. Konsulius žinoma, kuone paduko iš piktumo, prižadėjo paduot teismui, bet ir jam tas padaryti nelengva, nes čia daromi visoki humbugai, kad tai Rossijoj, tai tokį "konsulių" pasiųstų į Sibirą. Taigi, lietuviai, matote iš parodytų čia atsitikimų, kiek tai lieka apgautų lietuvių tokio žydelio, kuris savę persistato konsuliu, bet jis nėra juom ir ne bus yra tik žmonių išnaudotoju. Reikale kokiam nebutų, koks rišasi su Rossija, visuomet reikia kreipties pas tikrą konsulių, kuris gyvena po No. 51 Lincoln Park Bulev., kertė Ohio st., galima privažiuoti North State st. karais iki Ohio st., o nuo ten keli bliokai iki Lincoln Park Bulev., tenai rasite tikrą konsulių. Jei nežinot kaip dasigaut prie tikrojo konsulio, kreipkitės pas savo artimiausius lietuviškus agentus, kurie jums patarnaus geriau kaip tas žydelis, jei galės, jie atliks darbą už pigesnę kainą, jei patįs negalės, tai nurodys tikrą konsulį ir ano raštininką. Rossijos konsulius turi generolo rangą, jis niekuomet ne užsiims pardavinėjimu šifkorčių. Man stebėtina, kodėl lenkiški laikraščiai, kaip "Dziennik Chicagoski" ir "Dziennik Narodowy", kartais priima apgarsinimus nuo ano žydelio, matyt tie laikraščiai tik už pinigus žydams tarnauja, nors antai "Chicagoski" yra po kontrole kunigų. Aš manau, kad ir musų klebonams priderėtų persergėti iš sakyklos savo parapijonus, nurodyti tikro konsulio antrašą. Ir lietuviški laikraščiai Chicagoj turėtų talpinti tikro konsulių antrašą, tai žmonės žinos, atėjus reikalui, kur kreiptiesi prie tikro konsulio, apsisaugos nuo išnaudotojų. Lietuviams gana tankiai prisieina reikalauti nuo konsulio visokių paliudijimų. Jų nuo žydelio gauti negal greitai nes tikrasis konsulius ne nori liudyti išnaudotojo darbo. Taigi dar kartą paantrinu, kad reikaluose besirišančiuose su Rossija, reikia visuomet kreipties į tikrą rusų konsuliatą po No. 51 Lincoln Park Bulev., kertė Ohio st. Su kitais reikalais, kaip tai: siunčiant pinigus, reikalaujant šifkorčių, kreipkitės pas savuosius, jie sanžiniškiau ir geriau atliks, negu žydas.

Vargoninnkas Apveizdos Dievo parapijos,

Alex. J. Limontas.

NUO TARYBOS IŠGELBĖJIMUI PAURENO.

Taryba išgelbėjimui J. Paurėną nuo išdavimo caro valdžiai, praneša visuomenei ir draugams rinkėjams parašų, kad kiek galima, pasiskubintų greičiau rinkti parašus ir sugrąžinti, kam patogiau: sekretoriui S. Dargužiui, 150 W. 18th st., arba geriausia pasiųsti tiesiog ant adreso: Dr. Paul Kaplan, 230 E. Broadway, New York.

Tarybos Komitetas.

IŠ ROSELANDO, ILL.

Berželio mėnesyj čia buvo pašventinimas naujos bažnyčios Visų Šventų, ant 108 ir Michigan ave., kurią pastatė čianykščiai lietuviai savo turtu, bet ne sau. Nors čianykščiai lietuviai žinojo darbus kunigų, todėl norėjo teip surėdyti bažnyčios savastį, kad kunigai nebturėtų ant jų valdžios, bet visai kitaip atsitiko. 1906 m. draugystė šv. Petro ir Povilo užmanė sutverti parapiją ant ko sutiko visos aplinkinės lietuviškos draugystės. Gavę leidimą nuo vyskupo, meldė duoti kunigą. Atkako kun. Serapinas ir pastojo čianykščių lietuvių dvasišku vadovu. Parapija išrinko komitetą, kuris pradėjo rinkti pinigus pirkimui lotų ir statymui bažnyčios. Surinkome nemažai pinigų, kun. F. B. Serapinas galėjo gerai pragyventi, gražius rakandus nusipirko. Naujų metų dieną 1907 m. ku. S. B. Serapinas po pamokslui perskaitė įplaukimus ir išlaidas, išdalino pliakatus su visa parapijos rokunda. Žmonės įoje radę, jog iš parapijos kasos išėjo $500 už kun. rakandus, pradėjo čiaudėti. Žmonės užsimanė atimti nuo kunigo pinigus ir juos padėti į Pullmano banką, bet tą padaryti ne buvo lengva. Parapijos mitinge išrinko komitetan 3 vyrus: C. Klimavičių, Sankų ir Pulbiką iš Kensingtono, Ill., kurie nuėję pas kun. norėjo pradėti kalbą apie tuos $500, kuriuos kunigas išleido nupirkimui rakandų, bet iš to nieko neišėjo. Kada komitetas pareikalavo parapijos kasos, kunigas pradėjo plusti, išvadino komitetą bedieviu, ciciliku, ir pinigai likosi kun. rankose. Atėjus pavasariui, susidėjus daugiau pinigų pirkimui lotų, parapijonai prašė vyskupo, kad butų bažnyčios čarteris ant šv. Petro ir Povilo išduotas. Ant to sutiko ir vyskupas, bet pasipriešino kunigas, jis paaiškino, kad parapijonai nori bažnyčią statyti ne ant vyskupo vardo, bet ant vardo Šv. Petro ir Povilo. Kun. Serapinas su pp. Pulbiku ir Klimavičia nupirko lotus ant Chicagos vyskupo vardo. Vyskupas padarė čarterį parapijos vardu Visų Šventų. Už tą parapijonai vėl užpyko ant kun. ir komiteto. Pasisekė kunigui Serapinui prikalbėti parpijonus jo klausyti. Dabar, kad parapijonai turi bažnyčią, tai kunigas ant jos bosas, o ne parapijonai. Draugystės tikėjosi turėti bažnytinę salę dykai laikymui susirinkimų, bet dabar kunigas ne leidžia nė jokios draugystės susirinkimų laikyti,kol ne užmoka. Viena po kitos draugystės pradėjo rinkties į bažnytinę salę ir moka brangiau kaip privatiškose vietose. Jeigu už tuos pinigus, kuriuos išleido bažnyčiai, butų pastatę mokyklą, įrengę knygyną, pripirkę naudingų knygų, tai be abejonės, už kelių metų butų nauda aiškiai matoma.

Lakštingalas.

IŠ ATHOL, MAS.

Nr. 38 "Lietuvos" tilpo korespondencija, kurioje bandyta girt Atholio lietuvius, kad jie sutikime gyvena (argi ir dėl tokių mažmožių reikia kelti tuščius ginčus? Juk visur yra ir sutinkanti ir nesutinkanti — tai ir ginčai butų tušti, tik vietą laikraštyj užimtų. Red.). Butų labai gražu, kad tai butų teisybė, bet yra visai atbulai. Neminint įsimylėjimą į rudį, galima ir muštynių prisižiurėti. Ant kiek Atholiečiai apsišvietę ir kiek jie mėgsta apšvietimą, galima buvo matyt ir laike prakalbų 29 d. rugpiučio. Merginos niekuom pagyrimo vertu neatsižymi. Pamylėjimas angliškos kalbos terp čia gimusių nepriguli dar prie blogiausių palinkimų, musų merginos atsižymi ir daug blogesniais, apie kokius nesinori nė rašyti. Terp gana didelio mergi-

nų skaitliaus kaszin ar rastum nors vieną, kuri skaitytų kokį laikraštį ar knygą.

Darbai šiuom kartu eina čia vidutiniškai, bet iš kitur pribuvęs negali gaut darbo, nes ant vietos yra pakaktinai darbininkų.

Nemokytas.

IŠ SCRANTON, PA

20 d. rugsėjo išėjo į girią keletas vaikų. Vienas jų įlipo į medį ir išpuolė. Nusilaužė ranką ir šoną apsikulė. Ant rytojaus jis mirė. Tai buvo Paulius Mačiulaitis.

Darbai eina pusėtinai, bet vanduo baigiasi; jeigu ne bus lytaus, pritruks vandens. Jau keli brekeriai negali dirbt.

J. P. G.

IŠ SHENECTADY.

Susirinkime rugsėjo 20 dieną Shenectadoje lietuviai sudėjo $3.04 aukų tikslams Letuvių Dailės Draugijos Vilniuje. Tuos pinigus priėmiau ir vardu draugijos valdybos, išreiškiu Shenectadiečiams širdingą ačiu.

A. Žmuidzinavičius.

IŠ PLYMOUTH, WIS.

Mergaitė dešimties metų, graudžiai verkdama, pribėgo prie durių katalikų kunigo Meyer'o Plymouthe, ir klausė, ar kunigas yra namie. Kun. Meyeris buvo pašauktas ir toji mergaitė pasakojo tokius baisius dalykus, kad kunigas, pripratęs girdėti nelaimes, sudrebėjo.

Šita mergaitė seniaus atgabenta iš Pennsylvanijos katalikiško kun. D. M. Juodyšiaus, kuris pirmiau laikė liuteronų (turbut katalikų, nes Juodyšius žinomas katalikų kun. Red.) bažnyčią ant kampo 10-tos gat. ir Erie ave., šitame mieste. Kun. Juodyšius neseniai nusikraustė ant senos Ickstedto farmos arti Plymouthо. Baisųs dalykai yra pasakojama apie tą žmogų, jei jį galima žmogum pavadinti ir jo vardas apygardoje, nežiurint į tai, kad jis yra kunigu, nėra geriausias. Jis iškaneveikė šitą mergaitę visaip kaip, ir kaip ji priešijosi, jis ją mušė be miešlaisdystės ir gazdino užmušimu.

Kartą ji pabėgo ir užsirakino kaimyno namuose bet jis, kaip šuva, atsivijo ją ir išmušė duris, kad ją paimti iš naujo. Mergaitė yra dabar globoje pono Sweet. Plymouthe. Ją, turbut siųs į katalikiškų našlaičių prieglaudą.

Kun. Meyeris gavo prisakymą nuo archivyskupo Mesmero skųsti Juodyšių už kriminališką prasikaltimą.

Teip rašo apie tai angliškas laikraštis.

IŠ NEW PHILADELPHIA, PA.

18 d. rugsėjo buvo čia prakalbos surengtos čianykščios S. L. A. kuopos. Žmonių prisirinko apie 200. Susirinkimą atidarė vienas iš kalbėtojų, nes pirmsėdis kuopos negalėjo atvykti susirinkiman. Susirinkiman atėjo keliolikas gerai įkaušusių. Kalbėtojas atidaręs susirinkimą, prašė publikos užsilaikyti ramiai. Pirmasis kalbėtojas pradėjo aiškinti Lietuvos istoriją, iš kur lietuviai atsirado. Publika užsilaikė ramiai. Priminė apie susibičiuliavimą su lenkais. Publika pradėjo judėti, lenkų draugai pradėjo eiti iš salės. Tai dar nieko. Toliaus kalbėtojas priėjo prie kryžeivių gadynės. Kaip kalbėtojas ištarė žodį "kryžeiviai, žmonės, kurie su kardu rankoje norėjo mus į krikščionybę atversti"! ir....Amen....Kryžeiviai!.... krikščionybė.... Išgirdę tuos žodžius tamsuoliai fanatikai šoko iš savo sėdynių ir, kiek tik jiegos nešė, pradėjo staugti, rėkti, baubti. Girdi, mes esame katalikai, o jus atvažiavote krikščionybę griauti.... Šalin, mums nereikia šliuptarnių!.... Kas tik kaip išmanė, teip staugė ant kalbėtojų. Kalbėtojai laukė nusiraminimo publikos, bet kur tau!.... Bandė žmoniškai kalbinti nusiramint, norėjo aiškinti kas toki buvo kryžeiviai, bet kas klausys. Tamsumas ir fanatizmas pergalėjo. Visi pradėjo staugti kokias ten girtuoklių dainas. Galų gale kalbėtojai matė, jog tvarka neįvyks, publikai liepė išsiskirstyti. Publika, išėjusi laukan, ant gatvės staugė, cypė, koliojo kalbėtojus ir net akmenais pradėjo svaidyti. Policistų čia nėra, kad galėtų numalšinti iniršusius gyvulius. Visą tą triukšmą pagimdė kunigas. Utarninke, 15 d. rugsėjo, buvo išdalyti plakatai, 16 d. suėjus į bažnyčią pasakė pamokslą, kuriame liepė ardyti tvarką, niekinti kalbėtojus ir liepė neklausyti bedieviškų prakalbų, klausyti vien tų prakalbų, kurios buva bažnyčioje ir po bažnyčia salėje.

Ilgakojis.

IŠ NEW BRITAIN, CONN.

Darbai čia dar nepradeda geriau eiti: vienos dirbtuvės dirba 4, kitos 5 dienas sanvaitėj. Yra čia daugybė darbininkų neturinčių darbo ir negalinčių jo gauti

30 d. rugpiučio susirinko burelis moterų Martino Brazaucko vynuogių sodne. Kadangi tai buvo privatiškas susirinkimas, tai nėra ką apie jį daug rašyti. Rekia vien paminėti, kad S. Brazauckas kalbėjo apie kovojančius už laisvę Lietuvoj, kaip caro valdžia kankina musų brolius kalėjimuose už agitavimą terp žmonių. Paprašius paaukauti kankinių naudai, susirinkę sudėjo $2.50. Pinigai tie pasiųsti Rev. Rem. Komiteto iždininkui Širvydui, kuris ir vardus aukautojų pagarsys.

J. Brazauckas.

IŠ EAST ROCHESTER, N. Y.

Darbai eina nevisai blogai. Yra čia keli fabrikai ir juose visą laiką dirba, ne nustojo ne laike didžiausios kitur bedarbės.

Lietuvių yra čia 3 šeimynos, o pavienių apie 15, terp jų yra ir šiek tiek apsišvietusių, bet yra ir visai tamsių žmonelių kurie nė jokių laikraščių ne skaito, kuriems nieks apart stiklelio daugiau nerupi. Tie laikraščius ar knygas skaitančius vadina bedieviais.

Dovas.

MUSŲ RAŠYBA.

Turbut nieko nėra nepastovesnio ir įvairesnio per musų, jei teip išsireikšiu, Amerioks lietuvių rašybą. Kas knyga, kas laikraštis, kas straipsnis — tai vis nauja rašyba; neretai tenka patirti, kad net ir viename rašinyje tas pats žodis keleriopai rašoma. Ir nežinia, kuo tai galima išaiškinti? Ar tai jau musų kalba teip turtinga, ar tiek daug jau męs filologų turėtume (ir vis naujasnių), ar, pagalios, ir rašybą jau pablendė laisvės upas?

Tačiaus aišku tai, kad musų rašyba labai įvairi, matomai, turtinga! O jeigu kartais pasirodo, kad musų rašytojai nenori, nesistengia, ar gal neįstengia atskirti kalbos dalių vienos nuo kitos, jeigu prieveiksmio nuo daiktavardžio, budvardžio ar išvardžio su prielinksniu neatskiria, kaip kad dažnai patėmyti galima Amerikos Lietuvių naujausiame laikraštyje "Tėvynėje", ir jeigu jų paklausti, kodėl teip rašo, o ne anaip, tai jie visuomet pataiko dailiai paaiškinti, kad — "tai raidžių rinkėjo klaida"....

Nemanau visai šiuomi mokinti gramatikos musų rašytojus ir išdėstinėti, kaip koks žodis reikia rašyti, nes pirmiausiai aš patsai n'ėsu kalbų žinovas, o ir — mokantį nepamokysi, bet negaliu neišreikšti nuomonės, kad geriaus jiems patiems butų, ir rinkėjai teip dažnai neprasikalstų, jeigu jie pasistengtų laikytis bent kokių taisyklių. Bet kur tau? Męs dažnai mokame tiktai kitus nupeikti ir nuteisti. Pavyzdžiui galime tiktai nors viena akia dirstelėti kad ir į augščiaus minėtą "Tėvynę".

No. 33 rasime: "užmoterį", vietoje "už moterį"; "bėjų" vietoje "be jų"; "sudraugiškumu" vietoje "su draugiškumu"; teipgi: "jeme", "rengent"; tragedija" greta "tragedielės" ir tt. Reikia spręsti, kad čionai ar nenorėta, ar gal nemokėta atskirti kalbos dalių, o formos kalta naujai.

Jeigu lietuvių rašyba dar nesuspėjo įeiti į apribotą taisyklėmis vagą, tai visgi męs, amerikiečiai, veltui knistume jają. Man rodos, kad męs amerikiečiai atliksime savo uždavinį sulyg kalbos dalykų, kuomet paspėsime pamėgždžioti europiečius. Sakysime šiteip: Kriaušaičio Gramatika iškovojo sau užuojautą musų rašliavoje:— josios pamatų reikėtų laikytis. Nors ir jijė ne tobula, bet, man rodos, visgi musų rašyba daugiaus pelnytų, kuomet butų prisilaikoma josios taisyklių, negu dabar, kad — kas galva — tai taisyklės. Rašyba rimtesniųjų europiečių lietuvių rašėjų galėtų mums pakaktinai papildyti trukumus tosios gramatikos, o tuomet gal ir mųs pačių vertimų iš svetimų kalbų nereikėtų siulyti pirkti teip, kaip kad siulomi dabar musų raistai ir ne raistai.

J. Giela.

SVETIMI BALSAI APIE MUS.

Pennsylvanijos universiteto mėnesiniame laikraštyj "The Alumni Register" už vasarį šių metų randamę p. Romano Karuzo ilgoką straipsnį apie atgijimą lietuvių. Tikėdamiesi, kad jo gana teisingas aprašymas patiks lietuviams, pasidaliname čion juomi su "Lietuvos" skaitytojais. Jame rašo jis teip:

"Kiekviena gadynė pagamina savotiškus draugijinius apsireiškimus, kurie atskiria ją nuo kitų gadynių. Savotiškuma devyniolikto šimtmečio yra išsivystyme ir atgijime įvairių tautų. Turime čekus, vengrus, serbus, kroatus, norvegus, provansalus, airius ir daugelį kitų tautų, kurios, priklausydamos prie didelės ciecorystės, pataikė ar pataiko išauklėti savus idealus, savo kulturą ir savą civilizaciją.

Rossijos ciecorystė, susidedanti iš daugybės tautų, pataikė užlaikyti, sulyginamai, ilgoką laiką savo sudėtines tautas klausiame padėjime, naikindama jų tautiškus bruzdėjimus su baisia priespauda. Bet net ten pabaigoj paskutinio. šimtmečio nauja dvasia gadynės sukėlė galingas jiegas tulų tautų ir jos viena po kitai įstengė nuveikti, ar bent pradėti atsigimimo darbą.

Viena iš teip prabudusių tautų yra lietuviai. Skaitliuje trijų milijonų, jie užima kraštą arti pietytinio krašto Baltiko jurių, drauge su latviais (gyvenančiais į šiaurius nuo jų) padaro latviškai-lietuvišką šaką arijų kamieno.

Apie penkis šimtmečius atgal Lietuva buvo viena iš stipriausių valstijų rytinės Europos. Jos valdžia siekė nuo Baltiko jurių šiauriuose iki Juodųjų jurių pietuose, nuo toli anapus Dnepero upės rytuose iki Vislai vakaruose. Tai buvo druta, gerai vedama valstija, turinti politišką organizaciją tinkamą aniems laikams absoliutiškos monarchijos, susidedančios iš daugelio kunigaikštyščių po valdžia atskirų kunigaikščių, kurie lenkėsi monarchui visos Lietuvos, vadinamam Didžiuoju Kunigaikščiu. Valdžia Didžiojo Kunigaikščio buvo absoliutiška, o kadangi Didiejie kunigaikščiai paprastai budavo labai gabiais žmonėmis, tai Lietuva augo galybėje ir garbėje.

Dėlei apsivedimo Didžiojo kunigaikščio Jagėlos su lenkų karalaite Jadvyga 1387 m. Lietuva dinastiškai likosi sujungta su Lenkija, bet šeip ji buvo visai laisva valstybė. Tikra priežasčia šito susijungimo buvo reikalas iš vieno gintis nuo vokiečių brolijos Kryžiaus Karžygių, kurie apsisėdo ant krašto Baltiko jurų ir stengėsi sunaikinti ir Lietuvą ir Lenkiją. Susivienyjus šitoms šalims karžygiai buvo pergalėti. Po šito susivienijimas, tartum, buvo nereikalingas, bet tradicija laikė Lietuvą ir Lenkiją drauge ir ant galo 1569 m. Lietuva su Lenkija buvo formališkai suvienytos kaipo viena valstybė sulyg nutarimo Liublino Unijos. Nors politiškai buvo panašus į susivienijimą Austrijos ir Vengrijos šiądien, bet lenkų įtekmė Lietuvoje buvo teip didelė, kad jie iš Lietuvos padarė tikrą lenkų provinciją. Bajorija povaliai išvirto į lenkus. Lenkų įtekmė buvo tokia stipri dėlto, kad tame laike Lenkija turėjo augštesnę kulturą negu Lietuva. Budami arčiau vakarinės Europos ir ankščiaus pradėję kulturos ir politikos gyvenimą, lenkai daug augščiau stovėjo už lietuvius kulturiškai. Tad nėjdomu, kad valdančiais luomais Lietuvoje butinai buvo lenkai.

Nors gana stiprus sulenkėjimas buvo Lietuvoje, bet kartas nuo karto stengtasi sutverti grynai lietuvišką kulturą bei civilizaciją. Pirmutinis judėjimas apsireiškė šešioliktame šimtmetyj ir supuolė su reformacija. Raštiški veikalai to laiko buvo išimtinai tikėjimiški. Nuo šito perijodo (1545 m.) prasideda vertimas biblijos į lietuvių kalbą ir teipgi kitų veikalų tikėjimiško menciaus.

Tikėjimiška rašliava turėjo persvarą per visą septynioliktą šimtmetį, bet ir ji nebuvo didelė, nes visa, abelnai, lietuviška rašliava to lako buvo maža. Kas įdomiausia, tai visa rašliava to perijodo buvo išimtinai protestoniška, arba išėjo iš po protestoniškos įtekmės, nors lietuviai patys buvo ir yra Rymo katalikais.

Rašliava minėto perijodo neturėjo žymios įtekmės į minias, kadangi ji buvo rašyta kitokioj tikėjimiškoj dvasioje ir kadangi žmonės, kalbėjusiejie lietuvių kalba buvo išimtinai liaudis, baudžiauninkai ponų, o tie buvo tamsųs ir nemokyti.

Antroje pusėje aštuoniolikto šimtmečio pasirodė naujas rašliaviškas judėjimas Lietuvoje. Tai buvo perijodas svietiškosios poezijos. Vadovais šitame judėjime buvo lietuviai prusiškiai, kurie, turėdami kitoniškas gyvenimo sanlygas, turėjo geresnę progą išsivystyti kulturiškai, negu lietuviai Didžiosios Lietuvos. Žymiausiu raštininku ir poetu to laiko buvo Kristijonas Duonelaitis, žmogus augštos kulturos ir mokslo. Jo veikalas "Keturi metų laikai", parašyti heksametru, dėlei savo originališkumo, buklybės, gausumo stiliaus ir gyvenimo gali buti priskaityti prie geriausios aprašymiškosios poezijos. Jis teipgi parašė daugybę pasakų, kurios yra labai panašios į pasakas Lafontaine'o.

Po Duonelaičiui vėl viskas nutilo padangėje lietuviškosios rašliavos. Bet tas nesitraukė ilgai. Atsiradimas romantizmo yra podraug atsiradimu naujos lietuviškos rašliavos. Po įtekme romantizmo, o podraug universiteto Vilniuje pradėjo atsirasti skaitlingi raštininkai, kurie stengėsi reformuoti lietuvišką kalbą, rašliavą ir kulturą. Daugelis raštininkų pradėjo gaminti poeziją ir populiarišką prozą, norėdami pakelti žemutinius, prispaustus luomus ant augštesnio inteliktuališko ir kulturiško laipsnio. Įžymiausiu iš šitų raštininkų buvo Simanas Daukantas. Budamas bajoriško gimimo, jis turėjo gana drąsos apkaltinti bajorus, negerai besielgiančius su savo baudžiauninkais. Jis daug yra parašęs ir vis populiariškai. kuomet jo "Istorija Lietuvos" yra kliasišku veikalu. Šitas naujas judėjimas sparčiai ėjo stipryn ir stipryn ir tarytum buvo pratakunu naujos gadynės Lietuvai, kuomet staiga didelė nelaimė ištiko lietuvius ir kuone sunaikino visą kulturišką darbą praeities. 1864 m. lietuviams likosi uždrausta Rossijos valdžios turėti savo spaudą. Tas buvo padaryta su tikslu surusinimo Lietuvos. Tas reiškė lietuvams neleidimą ką nors spaudinti, rašyti ar net skaityti lietuvių kalboje ir tas buvo tokiu baisiu smugiu atgijimui lietuvių, kad viskas, tarytum, buvo pražuvę. Šitas dalykų stovis tęsėsi kuone dvidešimtį metų (tęsėsi 40 metų. Red.). Lietuviai kuone viši, budami kaimiečių luomo, pradėjo kreiptis prie lenkų, kadangi jie buvo to paties tikėjimo ką ir anie. Skirtumas tautybės kuone išnyko ir tarytum nebuvo vilties atgijimo Lietuvos.

Bet pačiame viduryj šitos pragaišties, naujos jiegos pradėjo išsidirbti terp lietuvių. Kaimiečiai leido savo sunus į mokyklas, kur jie ramiai mokinasi, augo ir podraug svajojo apie atgaivinimą Lietuvos. Daugelis šitų kaimiečių sunų įstojo į įvairius universitetus ir ten jie pradėjo darbą Lietuvos labui. Kuone kiekviename Rossijos universitete galėjai rasti slaptas draugijas lietuvių mokslėeivių, kurie stengėsi apdirbti lietuvių kalbą, rašliavą ir dvasią pakelti.

Šitie mokslėeiviai pamaži pradėjo užimti visokias profesijas ir tokiu budu palengva išsidirbo kulturiškasis luomas lietuvių. Vienok jų veiklumas buvo gana aprubežiuotas Rossijos valdžios, kuri tyčia teip darė, idant lietuvys profesijiškas žmogus turėtų jieškoti lauko savo veiklumui terp svetimų gaivalų, kur viduryj Rossijos, ant Kaukazo, ar net Siberijoje. Bet gi nežiurint į tai, radosi apštis inteligentų profesijonališkų žmonių, kurie sumojo pasilikti savo prigimtoj šalyj ir ten pradėti darbą Lietuvos labui.

Daug bandymų buvo daryta atgauti spaudą, bet nė vienas nenusisekė dėlei atkaklumo Rossijos valdžios. Ant galo likosi nuspręsta išleidinėti laikraštį užsienyj, kuris butų organu jaunųjų lietuvių, ir podraug neštų šviesą minioms. 1883 m. pirmas lietuvių sanvaitinis laikraštis "Aušra" buvo įkurtas Tilžėje, Prusų Lietuvoje.

Tai buvo svarbus žingsnis. Laikraštis, nors slapčia įnešamas, pasiplatino po Lietuvą ir sujudino žmonės. Tuo patim žygiu inteligentija galėjo išreikšti savo užuojatą jų darbui, panaudodama laikraštį kaipo įrankį. Tilžė tapo centru atgijimo lietuvių. Tuojaus ten atsidarė kelios spaustuvės, kurios pradėjo spauzdinti visokias knygas, gulinčias lygtolaik rankraščiais. 1899 m. buvo keli laikraščiai ir šimtai atspaustų knygų ir visa ta rašliava slapčia buvo platinama po visą Lietuvą.

Galima numanyti kokį įspudį padarė tas į žmonės. Kiekvienas griebėsi naujos rašliavos. Laikraščiai ir knygos galima buvo rasti kuone kiekvieno rankose. Kaipo išeiga šito, lietuvių kalba povaliai pradėjo įgyti valstietišką tiesą net terp inteligentijos luomų ir jau nebuvo niekinama.

Neužilgo kita versmė pradėjo aprupinti rašliava Lietuvos reikalus. Išeiviai Amerikoje įsteigė daugybę spaustuvių ir laikraščių ir pradėjo siuntinėti spaudintą žodį Lietuvon.

Rossijos valdžia persekiojo lietuvišką raštą smarkiai. Ji netik konfiskavo knygas ir laikraščius tukstančiais, bet teipgi baudė tuos, kurie net buvo įtariami skaityme jų. Vieno apkaltinimo be jokio prirodymo užteko suareštavimui ir pasmerkimui kartais nekaltų žmonių. Kalėjimai buvo pilni teip vadinamų "politiškų prasikaltėlių". Jie buvo teisiami "administratyvišku keliu" ne teismų, tik atstorų sėdėjo arba kalėjimuose, ar tukstančiai lietuvių, vyrų ir moterų sedėjo arba kalėjimuose, ar Rossijos ar Siberijon, atėmė jiems valstiškas teises. Galima numanyti padėjimą, kuriame lietuviai priversti buvo gyventi, bet tas neužkenkė dvasiai lietuvių atgijimo. Laikraščiai augo skaitlium ir vis plačiau buvo skaitomi. Inteligentija teipgi augo skaitliuje ir pajiegose, kaipo ir pamylėjime tautiškų ideilų. Knygos buvo rašomos didesniame skaitliuje negu jas buvo galima atspausti. Viskas aplinkui augo į spėką ir sanmonę.

1904 m. užsidegė rusiškai-japoniškas karas, kuris prisidėjo prie pasikėlimo revoliucijos anksčiau, negu ji buvo laukiama. Rossijos valdžia, turėdama visur priešus, neteko galvos ir pasirengė daryti nusileidimus kiekvienam. Kiekvienas žino, kokias pasekmes atgabeno šitas prispaustiems žmonėms, gyvenantiems Rossijoje. Kiekvienas žmogus gavo civiliškas ir politiškas tiesas, kurios buvo jiems ikitol užgintos. Lietuviai pilnai buvo prisirengę ateinantiems nusidavimams ir jie nenorėjo pasilikti užpakalyje kitų. Caras, bijodamas lietuvių sukilimo, 1904 m. išleido manifestą leidžiantį lietuviams turėti savo spaudą. Tuojaus buvo įkurtas dienraštis "Vilniaus Žinios" Vilniuje, Lietuvos sostapilije, o po jo atsirado daugybė sanvaitraiščių, kurie buvo kuriami visoje šalyje. Tokiu budu likosi atgauta spauda. 1905 m. buvo sušauktas seimas lietuvių sostapilėn, kuriame visa Lietuva buvo atstovaujama pasiuntinių. Tikslu šito seimo buvo išdirbimas politiško programo visai Lietuvai. Buvo nutarta, kad apšvietimas žmonių turi buti žmonių rankose; reikalauti autonomijos Lietuvai su seimu Vilniuje, įsteigimo universiteto Vilniuje kaipo ir daugelio mažesnių mokyklų su lietuvių kalba išguldinėjimui mokslų ir tt. Praktiška pasekme šito seimo buvo tas, kad visos liaudinės ir tulos augštesnės mokyklos gavo lietuvius mokytojus ir sulietuvėjo.

Žingsnis lietuvių ant lauko kulturos yra pastebėtinas. Atsimenant, kad dvidešimts penki metai atgal apšvietas žmogus, kuris kalbėjo lietuvių kalba, su paniekinimu buvo vadinamas "lietuviu" ir buvo laikomas protiškai nenormališku žmogumi ir kad šiądien lietuvys gėdisi nešnekėti su savo tautiečiu savo kalba, reikia pripažinti, kad progresas linkui atgaivinimo lietuvių tautos yra didelis.

Šiądien Lietuva turi gana skaitlingą luomą savo pačių žmonių, susidedančių daugiausiai iš profesijonališkų žmonių. Miestai ir miestėliai vietoje žydų pradeda gauti gyventojus lietuvius. Šalyje lietuvinimasi daro didelį progresą, teip kad apygardos, kurios iš dalies buvo sulenkintos, palengva grįžta atgal prie lietuvių.

Žymiausi apsireiškimai kulturiškame besivystyme, kurie įvyko Lietuvoje neseniai, yra šitie:

Bėgyje paskutinių dviejų metų, vadinas, nuo apskelbimo konstitucijos, lietuviai atidarė šimtus savo mokyklų su lietuvių kalba, kaipo mokinimo kalba. Metai atgal buvo įsteigta Lietuvių Dailininkų Draugija, pirma jos įsteigimo buvo lietuviška piešimo ir skulpturos paroda Vilniuje. Neseniai buvo suorganizuota Sanjunga Lietuvių Moterų, turinti tikslu tėvynišką labą ir apšvietimą moterų abelnai.

Šitie ir daugelis kitų nuotikių judina Lietuvos žmonės ir po šiai dienai. Ir dabar rašliava vienval auga ir auga, knygos netik populiariško, bet ir moksliško turinio vienval dauginasi. Didelė daugybė knygų liekasi neatspaustų, kadangi nėra vietos spaustuvėse, jos yra užimtos daugiau, negu jos išsigali darbo atlikti. Du dienraščiai yra leidžiama, o apie tuzinas sanvaitraščių yra randama kiekvienoje dalyje Lietuvos.

Ir šitas viskas, nereikia užmiršti, prasidėjo Lietuvoje tik keli metai atgal.

Lietuviai didžiuojasi šitais paskutiniais nuveikimais ir žiuri į ateitį su vilčia. Šimtai jaunų lietuvių yra išsibarstę po visokius universitetus Rosijos ir užrubežių. Jie kovoja sunkiai, kadangi tą apšvietimą, kokį jie gauna, gauna tik per savo pačių pasistengimą, kadangi tėvai paprastai nėra turtingi ir negali jiems pagelbėti. Bet jie yra pilni entuzijazmo ir tvirto užsitikėjimo į ateitį Lietuvos. Ir nors kiti, silpnesni žuva nusiminingoje kovoje už mokslą ir miršta nuo persidirbimo ir džiovos, bet tie, kurie pasilieka, užima jų eiles ant lauko savo tėvynės.

NUO MOKLĄEIVIAMS PASKOLOS RATELIO.

"Kas tas yra, ir ką tai zenklina?" Nr. 39 "Lietuvos" Dr. A. Graičunas su nuoganda klausia "Lietuvos" redakcijos: jis sako: "negana, kad iki šiol Amerikos lietuviai nesulaukia pilnos atskaitos iš pinigų surinktų revoliucijos reikalams, kurių iš Amerikos į Europą išplaukė apie 60.000 (! Raš.) rub., jau vėl musų veikėjai užmanė naują mintį, ir gal pasitiki ganėtinai pasipinigauti. Štai J. Šukys, V. Černauskas ir J. O. Širvydas sutvėrė " Mokslėeivių Paskolos Ratelį" šelpimui garsingo revoliucijonieriaus p. J. G., kuris trankydamasi po Ameriką, laikė savę neklaidingu. Juk jis, norėdamas, butų galėjęs sušėdyti pinigų pabaigimui mokslo, kadangi už atstovystę čia, Amerikoje gavo užmokestį nuo Centro Komiteto Soc. Partijos, o jam grįžtant į Europą, lietuviai irgi sumetė ant kelio šimtines. . . ."

Jeigu po minėta pastaba nebutų pasirašyta Dr. Graičuno, jokiu budu negalima butų tikėti, kad tokią nesuomenę daktaras, mokyta ypata, butų rašiusi ir klaidinusi visuomenę panašiais raštais. Tautieti! Imdamas plunksną į ranką rašyti virš minėtą straipsnį, ar apmąstei, ką darai? Ar apmąstei, kokią naudą visuomenei atneš tas apskelbimas? Iš kur išlaužei apyskaitą, kad Amerikos lietuviai suaukavo 60.000 rub. revoliucijai, ir išsiuntė į Europą (Žinia apie pinigus Dr. G. gauta privatiškai nuo vieno sanario Centro Kom. L. S. D. P. Red.). Iš kur išlaužei apyskaitą, kad drg. P. G. tiek šimtų aplaikė aukų nuo Amerikos lietuvių, kad net galėjo susičėdyti šimtus pabaigimui mokslo? Reikalauju ant kiekvieno iš viršui apskelbtų nurodymų faktiško darodymo. Jeigu to nepadarysi, tada visuomenė nuspręs Tamstos mierį.

Jeigu Dr. Graičunui drg. P. G. ypata nepatinka, neskolink jai, tačiaus neklaidyk su nebutais daiktais visuomenę. M. P. Ratelis susitvėrė ne vienam drg. P. G. skolniti, bet ir daugeliui kitų mokslėeivių, kurie bus užsitarnavę.

"Lietuvos" redakcija Atsišaukime Ratelio įkišo patėmijimą, kad ir "Aušra" tik skolina mokslėeiviams. Tas tiesa; bet "Aušra" nepriima paskolą, tik aukas, kurias davę niekuomet, nors ir blogiausiai ištiktų atsiimti neturi tiesos, nė galės. Jeigu "Aušra" į savo programą įdėtų paskolos skyrių paveizdan M. P. Ratelio, beabejonės M. P. Ratelis su tulais pasiaiškinimais susivienytų su "Aušra".

Aukavimas mokslėeiviams yra svarbiausias tautos atgijimo punktas, kuriam butinai reikia pritarti, bet žiurint iš antros pusės vėl išrodo keistai. Augščiaus ekonomiškai pasilaikančios tautos šelpia mokslėeivius, visai kitokiu budu butend atsiranda koks bevaikis turčius šiek tiek su augštesniais siekiais, mirdamas, savo turtų dalį— šimtus, tukstančius, užrašo pašelpai mokslėeivių; kitas turčius vėl tam panašiu budu paskiria šimtus tukstančių, ir tokiu budu šelpia mokslėeivius. Pas mus gi visai atbulai. Viena, neturim turčių kaip kitos tautos, o antra, nor ir turim keliolika desėtkų gerai pasilaikančių, bet ant nelaimės, jie dar ant tiek nepakilo supratime, kad šelpti mokslėeivius; tokiu budu visa našta guli ant musų bėdžių sprando, kuriems kiekvienas dešimtukas gana svarbus gyvenime. Atitraukę kasnį nuo burnos, sutaupinam kelis centus sušelpimui mokslėeivių, kurie, baigę (musu centais) mokslą, parašo kokią vieną kitą brošiurėlę, (už kurią kartais reikalauja ir garbės), o kartais ir visai nieko neveikia ir dar nosį nusuka nuo savo šelpėjo, nes ans žemesnis, neapšviestas. Tai reiškia, męs mažiukai, sunešę savo triuso dalį į kruvą it skruzdės, iškeliam vieną iš savo tarpo augščiaus savęs, t. y. į geresnį ir užtikrintą gyvenimą, o męs liekam kaip ir buvę bėdžiais. Todėl aš priešingas aukauti mokslėeiviams. Paskola visai kas kita. Duokim sau, už 5 metų, ar už 10 metų, kuomet sugrįž mano paskola, tada bent ji sušildys mano sanžinę; o mokslą baigusiam (žinoma augštesnį) nesunku, laikui bėgant, sugražinti gautą paskolą.

J. S. Pruselaitis.

PYRAGAI.

Darant ir vartojant pyragus bei tešlines, gerai yra šiek tiek pažinti chemiją ir gromuliojimą. Svarbiausiomis sudėtinėmis dalimis pyrago yra pikliavoti miltai (skorbylas), cukrus ir aliejus; visos trys dalys yra angledariu ir skiriasi tik sulyg formos. Kaip jos yra skyrium ir priderančiai sutaisyta, tai jos ne sunkios sugromulioti; bet jas sujungus be priderančios pažinties į vieną čielą, jos padaro mišinį atkarų jausliems viduriams. Jau tas vienas, kad cukrus yra suvirinamas ypatingai burnoje ir gerklėje, skorbylas pilve ir riebalai popilvyje, yra pakaktinu prirodymu, jog blogos pasekmės išeina, įėmus pilvan šitas tris formas angledario, sudėtas į vieną tirštą masą. Moksliškas ištyrimas parodė, kad tik augaliniai aliejai, k. v. alyva, medvilnės sėklų ir kakao aliejai iki tulai apščiai gali buti sugromuliojami pilve; kuomet gyvulių taukai nesusigromulioja ir turi pereiti į popilvį, kur jie supienėja nuo veikmės tulžies ir saldžiosios gilės. Vėla, kaip skarbylo celės yra apsiaustos gyvulių riebalais, tai veikmė pilvo sunkų sumažta ir gromuliojimas sustoja, prasideda rugimas ir gižimas. Iš šito lengvai galima matyti, kad givuliniai taukai neturi but virėjystėje ir kad juos visai reikia pakeisti augaliniais aliejais. Pyragai padaryti su augaliniais aliejais ir valgomi tik po mažai kaipo užgardis nekenkia sveikatai. Nekepk pyragų skardinėse. Skardies oksidas, pasidaręs nuo karščio bekepant, pereina pyragan ir užnuodija vidurius, suvalgius. Vartok krabes iš granito, molio ar aluminijo. Žiurėk, kad miltai butų gerai sausi. Kiaušiniai turi buti šalti pirma plakimo. Kepk dideles bandas vidutiniškai karštoj krosnyj. Užtiesk lakštą skaisčios baltos popieros ant viršaus bandos, įdėjus į pečių, kad neduoti pergreitai užsidėti viršutiniai plutai kuri paskui neduotų kilti. Nuimk popierą, kaip pyragas gerai įkais ir iškils, nes kitaip neapgruzdės. Skardinę vandens galima pastatyti šale kepančio pyrago, kad apsaugoti nuo apdegimo. Kad pyragai butų tikrai geri, pašildžius, išplak aliejų šakelėmis.

Čion paduosime kelis receptus darymui pyragų.

Grietininis pyragas. Išplak pusę puodelio aliejaus su pusantro puodelio cukraus. Plak, kol išsiplaks gerai. Pridėk pusantro šaukštelio vanilės, vieną šaukštelį citrinos, vieną puodelį šilto vandens ir įbarstyk po biskį tris puodelius gerai išsijotų miltų. Plak penkias minutas, paskui pridėk gerai išplaktus ir suputodintus baltymus šešių kiaušinių. Kepk keturias dešimts penkias minutas gerai išaliejuotoje krabėje.

Pyragas su šokoliados eilėmis. Išplak pusę puodelio sviesto skystai ir po biskį sudėk į jį puodelį cukraus. Šitam išsiplakus gerai, įplak pusę puodelio saldaus pieno, vieną į šauktelį vanilės. Išplak baltymus šešių kiaušinių į tirštą putą. Sumaišyk pusę šaukštelio keliamųjų miltelių su dviem lygmaliais puodeliais miltų. Įmaišyk miltus ir kiaušinių baltymus vieną po kitam mišiniu. Turėk tris dubius kepamus torielius gerai išaliejuotus, ir išplak du trečdaliu tėšlos ant jų dviejų. Likusion tešlon įmaišyk vieną unciją ištarpintos šakoliados ir išlygink šitą tešlą trečiame torieliuje. Kepk pyragus krosnyje vidutinio karščio kokią dvidešimtį minučių. Išdėk klodelį baltojo pyrago ant didelio torieliaus ir ištepk baltu šaldalu. Uždėk juodajį pyragą ant jo ir teip gi ištepk baltu šaldalu. Ant šito uždėk trečiąjį pyragą. Ištepk šokoladiniu šaldalu.

Šokoliadinis šaldalas. Įpilk granitinin ar molinin indan pusę puskvortės cukraus ir ketvirtą dalį puodelio vandens, virk išlengvo,

kol burbulai pradės nuo dugno kilti, sakykime penkias minutas. Nuimk nuo ugnies staiga. Nemaišyk ir nepurtyk cukraus kuomet verda. Supilk karštą syrupą ploną srove į baltymus dviejų kiaušinių, kurie buvo išplakti į tirštą putą, plakant mišinį be paliovos. Nesiliauk plakus, kol šaldalas bus tirštas. Pagardink vienu šaukštelių vanilės. Vartok du trečdalių šito kaipo baltą šaldalą, o likusion trečion dalin pridėk vieną unciją ištarpintos šokoliados. Ištarpinimui šokoliados suskusk ją plonai ir supilk puodelin, kurį paskui įdėk indan su verdančiu vandeniu.

Imbierinis pyragas. Su penkiais išplaktais kiaušiniais sumaišyk vieną puodelį kruopinio cukraus; įdėk po ketvirtą dalį šaukštelio gvazdikėlių ir cinamonų, vieną šaukštą imbiero miltų, ketvirtą dalį svaro surėžytos cukruotos citrinos ir apelsino žievių ir du puodeliu miltų, į kuriuos buvo įsijota vienas šaukštelis keliamųjų miltelių. Gerai išmaišius, įdėk pusę svaro jordaninių migdalų, pirm to nušutintų, truputį apspragintų ir sukapotų. Sudėk į didelę krabę ir kepk pusę valandos vidutiniško karščio krosnyje.

Vaisinis pyragas. Paimk penkis svarus sėkluotų klodinių radzinkų, du svaru besėklių radzinkų ar rinktų serbentų, vieną svarą figų, vieną svarą citrinos, pusę svaro cukruotos apelsino žievės, pusę svaro cukruotų vyšnių, dvi unciji cukruoto imbiero, vieną šaukštelį cinamonų miltų; sukapok smulkiai ir sumaišyk gerai, arba dar geriau, viską pervaryk per girneles daržovėms malti. Išplak vieną svarą kokosinio sviesto su vienu svaru miltų. Atskirk šešioliką kiaušinių; išplak baltymus į tirštą putą; išplak skystai trynius su svaru minkštai malto cukraus, paskui supilk pramainu tai šaukštą išplaktų baltymų, tai sviesto su miltais; plak ir išmaišyk gerai. Sudėk vaisius ir pusę kvortos vynuogių sunkos; išmaišyk gerai ir dėk didelėn išaliejuoton krabėn, kepk dvi valandi vidutiniškai karštoje krosnyje. Juo ilgiau šitas pyragas stovi, juo geresnis darosi. Laikyk gerai įvyniotą sandarioje dėžėje. Migdalų mėsos galima vartoti vietoje cukruotų vyšnių. Kartais puskvortė vynspiričio su vynuogių sunku draugе pataiso pyragą jam žiedėjant.

IŠ VISUR.

‖ Cholera Peterburge ir jo aplinkinėse siaučia vis smarkiau. Apsireiškė ji jau ir Peterhofe, kur viena diena apsirgo 24 ypatos, apsireiškė ji ir rume Oldenburgo kunigaikščio. Cholera siaučia ir terp kadetų Pavlovo kariškosios akademijos. Akademija likosi uždaryta. Epidemija apsireiškė ir terp urėdininkų visokių ministerijų. Dėl stokos grabų, numirėliai kartais net kelias dienas guli nepalaidoti ir prisideda prie epidemijos besiplatinimo. Buvo apsirgimai ir žieminiame caro rume, rume kunigaikščio Nikalojaus Nikolajavičo, Tauridos rume, kur susirenka duma, teipgi terp giesmininkų ciecoriškosios operos.

‖ Visi maskoliškiejie išeiviai, keliaujanti į užmarius, sulyg Vokietijos vidaus ministerio padavadijimo, Vokietijos portuose, ten atkakę, turės eiti į specijališkas maudyklas, o jų daiktus išrūkys. Padavadijimai tie išduoti apsaugojimui Vokietijos nuo choleros, kurią gali atnešti ateiviai iš Maskolijos.

‖ Vokietijos sostapilyj atsibuva terptautiškas laikraštininkų kongresas. Iš kitų kraštų, daugiausiai laikraštininkų atkako iš: Austrijos, Italijos, Holandijos, Belgijos, Prancuzijos, Anglijos ir Skandinavijos; yra ir Amerikos laikraštininkai.

‖ 24 d. rugsėjo, ant Filipinų salų, ypač ant salų: Samar, N. Leyte, Luzono pietinėj dalyj. Tanay, Mashute ir Rosublo siautė baisus taifunas, kuris neišpasakytai daug nuostolių pridirbo. Laike jo siautimo pražuvo ir daug žmonių, bet pražuvusių skaitlius dar nežinomas.

‖ Tiflise, ant Kaukazo, policija užtiko revoliucijonierių ginklų ir explioduojančių medegų krautuves. Krautuvės tos tilpo po žemėms iškastose olose. Rado ten kelias tonas explioduojančių medegų, daug skrynių su ginklais ir 150 gatavų, jau pripildytų bombu.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

(Tąsa).

Gilibertas buvo užvedęs sodnelį viduryj kiemo mediciniškos akademijos. Ant trukumo botaniško daržo skundėsi ir Forsteris. Pačiabutas surado vietą palei Vilnelę, vidur Sarkiškės priemiesčio, tinkamą tai lietai ir kunigaikštis Stanislavas Poniatovskis, d. liet. payždininkas, siulė pinigus nupirkimui, nors jų nedavė. Bet tą vietą buvo užpirkęs prof. Regnier už 1000 raudonųjų auksinų, taip-gi Bialozoriškį pliacių už 6000 auksinų, ir dabar vos už 36000 auksinų teketino parduoti akademijai. Galiaus kada vieta botaniškam sodnui, nors su vargu, tapo įgyta, štai 1787 m. Maskolijos valdžia paveržė Forsterį, ir tasai pametinas akademiją, išvažiavo į Goettingą. Pasitraukė ir prof. Bisio į Veneciją, o jo vietą užėmė Jonas Andrius Lobenvein, neseniai prof. chirurgijos Peterburge, o dabar apskričio daktaras Rygoje. Be to, Apšvietimo Komisija paskyrė Šimą Malevskį vice-profesoriumi gamtos ir tautų įstatymų, o pijarą iš Krokavos, Pil. Ner. Golanskį — vice-profesoriumi literaturos. Briolet pradėjo skaityti lekcijas anatomijos lenkiškai jauniems felčeriams. Pats-gi Pačiabutas triuse observatorijoje: kuomet Cassini Paryžiuje 1786 m. buvo padaręs tik 4 observacijas planėtos Merkuro, tai Pačiabutas atliko jų 60, ir jas apskaitliavęs, nusiuntė per rankas De la Lando Paryžiaus mokslų akademijai, o 1787 m. tokių observacijų atliko net 124. Tąmet prof. Lobenvein tapo deleguotas apžiurėti ir aprašyti monstrumą iš suaugusių dvynių, gimusių spalių mėn. Milunčių kaime, Lydos paviete; kada monstrumas po 19 dienų pasimirė, akademijai teko jo kunas, kurį Lobenvein užlaikė anatoniškame kabinete. Taip-gi Sartoris, prof. chemijos, su kun. Mickevyčiumi, prof. phizikos, atliko moksliską kelionę nuo Nemunaičių į Stakliškę, Trakų pav., kur buvo surus šaltiniai. Dar tą patį metą išleido akademišką kalendorių su žinutėmis apie Vilnišką akademiją.

1788 m. Berlyno mokslų akademija aprinko savo sąnariu Aleksandrą Norbutyčią, kas tuomet Vilniečiams buvo labai įstabu, kiti ir užvydėjo jai tos garbės. Tuomi tarpu murai iš pietų pusės prie svetainės observatorijos, už 6000 auksinų, su papede achromatiškai lunetai, jau buvo baigiami. Pačiabutas iš to džiaugėsi, kaip ir iš korespondencijos užsimezgusios su Jonu Sniadeckiu, kurs vos buvo į Krokavą sugrįžęs iš Anglijos. Ir kitur Pačiabuto atida traukiama buvo. Kad susirgęs prof. Stroinovskis Italijoje nebteko pinigų, jis netik pats davė pagelbą, bet ir nuo komisijos jam išprašė. Arba vėl — matematikas Vyšniavoj Vonsovyčius, Gartino seimelyje budamas, susikivirčijo su tulu ponu ir, apskųstas į teismą, pralošė bylą; tad reikėjo eiti ant mėnesio sėsti į bokštą. Bet įsikišus Pačiabutui ir Chreptavyčiui, šalys tapo sutaikintos, žinoma ne beto, kad Vonsovyčius nebutų priešgynai atlyginti turėjęs. O kada pats Pačiabutas iškako į Polocką dėl observacijų ir pasimatymo su pažįstamais nuo seniai jezuitais, nedraugai paleido girdą, buk jis ten iškakęs su mieriu intrigos generolui jezuitų, ir Pačiabutui prisiėjo iš to teisintiesi net Chreptavyčiui!

Nors lekcijos akademijoje buvo maž-daug parėjusios į tvarką, tai vis-gi 1789 m. Pačiabutui sunku buvo dėl nereguliariškai išmokamų pensijų profesoriams. Phiziologijos korepeticijos jau laikomos buvo lenkiškai jaunų medikų Čempinskio ir Matusevyčaus. Mirus kun. Vilimui Kalinskui, prof. bažnytinės istorijos ir morališkos theologijos, į jo vietą tapo paskirtas nemitrus kun. Boguslavskis. Kad Sartoris važiavo į Italiją, Chreptavyčius prašė, kad ten parinktų įpėdinį Forsteriui mokyme gamtos istorijos. Kalbinamas Volta, išradėjas vėliaus galvanizmo, nesutiko apleisti tėvynę ir priėmė profesurą phizikos Paduoje. Vasaros metą Pačiabutas turėjo tą džiaugsmą, kad akademija jį apsirinko tolesniam rektoriavimui, o komisija patvirtino. Rudeniop-gi atsirado klapatai: klebonija šv. Traicės turėjo tiltą ant Vilijos į Šnipiškės priemiestį ir, žinoma, Pačiabuto buvo pareiga tą tiltą taisyti. Komisijai-gi Vilniaus vaivadijos kariumenės labui antdėjo mokestį. Pačiabutas, iš įėmimų užlaikantis miestinį ligonbutį ir patį tiltą, teisinosi negalįs 600 auksinų mokėti, už ką nedraugai keršijo nuo jo atimti kleboniją. Tąmet buvo rengiami mokyklų įstatymai, ir dėlto komisija pakvietė Pačiabutą į Varšavą, kur jis kąko su dviem draugais: kun. Stroinovskiu ir kun. Pilchovskiu. Prisidėjęs prie taip švarbaus darbo, jis Vašavoj paliko Stroinovskį rupinties apie pagerinimą buvio Vilniaus akademijos, netik prie Apšvietimo Komisijos, bet ir prie seimo deputacijos sustatymui formos valdžios, o pats pradžioj 1790 m. sugrįžo į Vilnių. Čion veikiai gavo žinią iš Viennos, kad ten besitobulinantis profesurai medicinos gabus Povilas Čempinskis pasimirė. Pačiabutas išrupino nuo komisijos, kad metinė pensija, paskirta Čempinskiui, taptų išmokėta jo motinai. Taip pat jis rupinosi, kad taptų pridėta pensijos mokytojams paaprubinių mokyklų Lietuvoje, tai vėl užsipelniusius akademikus perstatinėjo respublikos luomoms ant nobilitacijos, pagal seimo įstatymą, o labui mokytojaujančių kunigų Lietuvoje jis meldė nuo kollatorių, kad įteiktų jiems vakuojančias beneficijas. Sau jis stengėsi įgyti Vilniškę kanoniją, norėdamas turėti duoną ant senatvės, kada mirė kun. Jonas Vavrzeckis. Netik jos negavo, bet nė katedrališkos džiakonijos, mirus vyskupui Žienkavyčiui. Tad jis vėl rupinosi gauti mokytojams pridėtinę algą, komisijos paskirtą — 400 auksinų, ko nenorėjo išmokėti generališkoji kasa, kadangi trukstą lietuviškų fundušų. Tačiaus Pačiabutas atrodė, kad liet. fundušai 1790 m. įeigos turėjo 694.582 auksinų, ir po ilgų pastangų užbaigė tą reikalą su nauda mokytojų luomos Lietuvoje. Bet tuomi "žaliasai" tiltas ant Vilijos sudegė.... Pačiabutas bijojo, kad dabar tiltas netaptų atimtas žydui, kurs potam ligonbučiui mokėtų *certum quantum*, ir tad jis netektų įėmimų iš klebonystės.

Kada išėjo įstatymai 3 d. gegužio, Pačiabutas surengė Vilniuje iškilmingą apvaikščiojimą. Dar 1790 m. Pačiabutas norėjo patraukti Krzyvskį, tribunolišką advokatą Vilniuje, ant profesuros šalei įstatymų, bet Apšvietimo Komisija ano neužtvirtino. Taip-gi truko profesoriaus gamtos istorijos, ir pliacius nupirktas sodnui gulėjo dirvonu. Galiaus Ferd. Špitznagelis iš Varšavos 1792 m. tapo įvesdintas ant katedros botanikos ir zoologijos. Tas atrado be kabineto Giliberto ir Forsterio (sudėto medicinos kolegijoje) dar du rankiu 1792 m. perkeltu iš Varšavos į Vilnių: vieną buvo akademijai dovanojęs hetmanas Ogynskis, susidedantį iš koralų, mineralų ir mušelių, o kitą kanonikas Vichertas — iš galąstų akmenų: viskas gulėjo ryšuliuose. Taip-gi 1792 m. akademija šventė su iškilmę 3 d. gegužio, kur Pačiabutas, katras ženklą Stanislavo Augusto (veršiuką Poniatovskių) buvo patalpinęs tarpan dangiškų konsteliacijų, karalių garbino lotyniškomis eilėmis. Visas viltis veikiai užstelbė nepasekminga karę. Targovicos susivienijimas valdžią paglemžė Vlniuje, mokslai ir mokytojai nutilo, o mokintiniai namon išsidangino.

Pradžioje 1793 m. dėl nepasekmių šalies susirupinęs, Pačiabutas sirgo per keletą mėnesių; tačiaus lekcijos vyriausioje mokykloje, kiek galima, tęsėsi toliaus. Štai atėjo antras išdalinimas Lietuvos-Lenkijos. Žinoma įvyko, nors ant trumpo laiko, atmaina apšvietimo valdžios Lietuvoje: balandyje 1793 m. nauja Apšvietimo Komisija Targovicos susivienijimo paskirta įsteigė Vilniuje savo jurisdikciją. Nauji rupesčiai, naujos baimės dėl likimo akademijos, ir didelės atmainos akademiškoje luomoje! Už kordono tuomet Maskolijai pateko 8 akademiškos mokyklos, o su jomis taip-gi pažymi dalis apšvietimo fundušo. Targoviciečiai apsunkino Pačiabutą ekonomiškomis atskaitomis, ir akademijai grėsė griuvimas. "Baigiu šįmet 13-metinį rektoriavimą — sakė Pačiabutas — ir fatališkai baigiu;" mat ir jis pats galėjo likti be duonos! Godišiai kėsinosi išdraskyti visą apšvietimo fundušą. Tad į Gartino seimą, birželyje 1793 m., vyko Pačiabutas iš Vilniaus ir Jonas Sniadeckis iš Krokavos gelbėti tą fundušą nuo gresmių priešų, ir po 6 mėnesių triuso išėjo pergalėtojais. Protarpyje — 5 d. rugsėjo — Pačiabutas, drauge su Jonu Sniadeckiu, nuvykę į Augustavą, netoli Gartino, padarė svarbią observaciją pilningo saulės užtemimo, prieregystėje karaliaus, ambasadoriaus Sieverso ir kitų: tas darbas gal-but labiausiai prisidėjo atlaikyti akademijas ir grąžinti senesnęją formą apšvietimo valdžios. Karalius įteikė Pačaibutui, prieš išvažiuojant iš Gartino, orderį baltojo arelio. Tuomi tarpu Vilniuje, 14 d. gruodžio, mirė Vilniškis kanonikas Koscialkovskis, ir Pačiabutas prašėsi karaliaus tos prezentos, net ir į Romą pasiuntė 160 raudonųjų auksinų.... Tačiaus galų gale prezentą gavo Kantrimas, bet ne Pačiabutas....

Nors atvira žaižda ant kojos kankino Pačiabutą, jis vis-gi triusė observatorijoje, tai vėl korespondavo su Sniadeckiu apie astronomiją, tai vėl su Paryžiumi ir kitomis Europos observatorijomis. Rods vienybė apšvietimo valdžios dabar buvo vėl atsiekta, bet sumažėjus šaliai, prisiėjo mažinti šalies įstaigas. Į Apšvietimo Komisiją dabar priklausė kun. Dovydas Pilchovskis, dabar Vilniškis sufraganas, ir Jėronimas Stroinovskis, Kyjevos kanonikas; bet vis-gi komisija reikalavo sumažinimo išlaidų ir katedrų.... Tuomlaik nuo seniaus sergulingas Sartoris, chemijos prof. 1793 m. iškako į Turiną, rods padovanojęs akademijai 300 raudonųjų auksinų padidinimui klinikos. Targovicos Apšvietimo Komisija buvo paskyrusi Raulą Gucevyčių, architektą, kurs išstatė gražius trobesius Verkuose ir katedrą Vilniuje, ant profesoriaus architekturos akademijoje 1793 m. Pačiabutui tas gabus žmogus nepatiko, ir jis veltui spyrėsi prieš užvezdinimą jo profesuros. Štai 1794 m. vėl audra sudrebino šalį: mokintiniai ir mokytojai išsibiaškė, o Pačiabutas tapo pašauktas į posėdžius valdžios dumos. Kada vaivadijos, moksliškai prigulinčios prie liet. Vyriausios Mokyklos pateko Maskolijai, valdymieras Lietuvos kniazius Repnin, 1795 m., iš Vilniaus pašaukė Pačiabutą į Gartiną išdirbimui pliano, kaip šaliai gražinti mokyklas. 1795 ir 1796 m. jis tankiai tad važinėjo į Gartiną, kur jis stengėsi akademiją palaikyti netik sename padėjime, bet dar padauginti katedras. Rudenį 1795 m. buvo liepta atidaryti visas mokyklas lietuviškoje gubernijoje, prie kurios tuomet priklausė Vilnius ir Gartinas. Truputį pirmiaus profesoriai ir visi mokytojai buvo gavę pusę pensijos, kurią nuo dabar žodėjo valdžia mokėti iš apačios; bet užtai užlaikymui kandidatų, konviktui bėdinos šlėktos, rektoriui kanceliarijos ir akademijos posėdžių niekas nebuvo duodama. Viduryj birželio 1796 m. Pačiabutas atkako į Vilnių surengti raportą apie akademijos mokslų kursus. Surašyme valdiškų raštų nuolatos gelbėjo Pačiabutui jo draugas kun. Strzeckis. Bet ir Pačiabutui jau senatvė priėjo ir siulė paniurias mintis. Tačiaus nors sirguliavo, jis turėjo įtekmę ant Repnino, ir 1796 m. mokslų kursas akademijoje atsidarė: rods D-ras Regnier, prof. chirurgijos ir akušerijos, negrįžo iš Peterburgo, o vėl kun. Tomaševskį, mokytoją elementarinės matematikos, ir kun. Karpavyčių, prof. dogmatiškos theologijos ir šv. rašto, valdžia atstatė nuo akademijos, nors suspenduotąjį Gucevyčių po tulo laiko valdžia sugrąžino. Veikiai, 5 d. vasario 1797 m., mirė profesorius astronomijos kun. Strzeckis. Kada caras Povilas karalių Stanislavą Augustą iš Gartino šaukė į Petrapylę, tai važiuojantį karalių Pačiabutas su akademijos profesoriais Vilniuje sveikino širdingai vasaryje 1797 m. Karalius aplankė akademiją ir jos rankius. Gegužyje atvyko ir caras Povilas į Vilnių. Veikiai potam tapo sutaisyta nauja systėma visos instrukcijos, kurią Repninas nuvežė į Peterburgą ir caras patvirtino. Vilniaus akademija savo attribucijose ir įėmimuose pasiliko po senovei, ir papildyta tapo katedromis chemijos bei maliorystės; tik valdžia jos tapo sukoncentruota ypatoje rektoriaus. Tapo įsteigta komisija* iš 12 ypatų, po vada Vilniaus vyskupo pamainais su vyskupu Žemaičių, kuri turėjo lietuviškoje gubernijoje, po valdžia general-gubern., daboti eigį mokslų kaip akademijoje, taip ir provincijonališkose mokyklose, ir atvangumą apšvietimo fundušo. Kadetrą chemijos dabar užėmė Andrius Sniadeckis, prie kurios dar priskyrė lekciją pharmacijos. Stanislavas Jundzilas, pagrįžęs iš moksliškos kelionės, paskirtas tapo vice-profesoriumi gamtos istorijos kaipo pagelbininkas prof. Špitznageliui. Ant nelaimės, Baltarusios jezuitai, per intrigas, buvo įgiję ukazą pavedantį jiems mokymą akademijoje. Pačiabutas darė viską, ką galėdamas, jeib tik jiems tame užbėgti kelią. Galiaus jis atsisakė nuo rektoriavimo, ir į jo vietą tapo paskirtas 1799 m. kun. Jėronimas Stroinovskis.

Pačiabutui atsitraukiant nuo rektorystės, štai koki mokslai ir mokytojai buvo akademijoje: Buvo ten trįs fakultetai

1) *morališkas* su 2 katedrom, 2 — jurisprudencijos, 1 istorijos ir 1 literaturos. Kun. Konst. Boguslavskis, nelikus Karpavyčiaus, mokė dogmatišką ir morališką theologiją; bazilijonas Aug. Tomaševskis — šv. rašta ir bažnytigiją; Kornelius Pocolojevskis buvo prof. Romos įstanę storiją; Kornelius Malevskis — prof. logikos, įstatymų ir kanonų; Simas Malevskis — prof. logikos, įstatymų gamtos ir tautų; misijonorius Tamas Husarzevskis skaitė visatiną istoriją; pijaras Pilypas Nėrius Golanskis mokė literaturą, iškalbą ir poeziją.

2) *phizikas*, kur kun. Juozas Mickevyčius mokė phizlką, kun. Pr. Norvaišas buvo prof. augštesnės matematikos, kun. Tadas Kundzičius mokė pritaikintąją matematiką, Ign. Reška — pradinę astronomiją, Tamas Žyckis — elementarinę matematiką, Raulas Gucevyčius — architekturą, Pr. Smuglevyčius — maliorystę.

3) *mediciniškas*. Dr. Juozas Langmayer skaitė pathologiją, materiją mediką, med. praktiką klinikoje; Jonas Andrius Lobenvein — anatomiją ir phiziologiją; Jokubas Briotet — prof. praktiškos chirugijos ir demonstratorius operacijų; Mikalojus Regnier — chirurgiją ir akušeriją; Andrius Sniadeckis — prof. chemijos; Ferd. Spitznagel — zoologiją ir phiziką, geografiją; kun. Bonifacas Stanislavas Jundzilas — botaniką ir jos istoriją. Astronomijos observacijomis užsiiminėjo Pačiabutas, su tula pagelba Reškos.

Dar užvesdintas tapo mokinimas kalbų: graikiškai mokė buvusis jezuitas Rogovskis, prancuziškai Jonas Pinabel, ir vokiškai Jonas Albrecht. Prie akademijos dar priklausė kun. Noruševyčius — sekretorius, ir kun. Rapolas Litvinskas — bibliotekorius.

Pačiabutas parinko adjunktus kiekvienai katedrai, ir iš jų vėliaus išėjo geri profesoriai. Taip morališkame skyriuje buvo adjunktais: Mat. Korbutas, Ad. Povstanskis, Ferd. Serafinavyčius ir St. Bakauskis; phiziškame — Stubelevyčius, Nemčauskis, maliorus Rustemas, architektas Šulcas ir kiti; mediciniškame — Pr. Niškovskis, Aug. Becu, And. Matusevyčius ir Romanas Symanavyčius.

Pasiliuosavęs nuo rektorystės, Pačiabutas stropiai tėmijo bėgius dangiškųjų kunų. Tie jo darbai pakuždeno eiliarašiui Mikolui Volskiui parašyti poėmatą *Dwie nocy*. Užbaigęs observacijas, siuntinėjo jas Krokavon pas Joną Sniadeckį ir Berlynan pas Bodę. Netik pats neturėjo pagelbininkų, bet nė naujesnių veikalų astronomijos: mat caras Povilas uždraudęs buvo visokias knygas, ypačiai prancuziškasias, iš svetur parsitraukti. Nors dalykai atsimainė prie Aleksandro I, tačiaus Lietuvoje nebuvo knygų pirklių ir sunku jas buvo iš svetur parsigabenti. Net korespondencija su De la Lande buvo persitraukusi. Protarpiais Pačiabutas rašydavo lotyniškas eiles. Geriausiai jam pasisekė įtėmyti planėta Ceres, apie ką pagarsino Kurjer Litewski balandyje 1802 m., o potam baronas Zach savo dienraštyje, išeinančiame Gothoje, atsiliepė su dideliu išgyrimu Pačiabuto. Pačiabutas užmezgė prietikius ir su Peterburgo mokslų akademija. Kad Bodė ėmė Prusuose išleidinėti konsteliacijų atlasą su 17.240 naujai įtėmytų žvaigždžių, o De la Lande Paryžiuje — katalogą 50.000 žvaigždžių, Pačiabutas abiejų prašė, kad neapleistų konsteliacijos veršiuko Poniatovskių, ką abudu išpildė. Taip-gi Chreptavyčiui 1802 m. pasiuntė nemenką toblyčią vietų Lietuvoje, kurių geographišką platumą buvo paženklinęs; jam siuntinėjo taip-gi savo lotyniškas eiles. Mylėdamas lotyniškąją kalbą, jis atsisakė tapti sąnariu Draugijos Mokslo Draugų Varšavoje įsteigtos, nes netikėjo, kad Lenkų kalba moksle užsilaikys ir manė kad su ja Lenkai nepelnys garbės užsieniuose.

Kad 1802 m. rektorius Stroinovskis tapo pašauktas į Peterburgą dalyvauti komitete po Muravjevo vada išdirbimui pagrindų viešos intsrukcijos ciesorystėje, Pačiabutui prisiėjo tapti jo atstovu Vilniuje. Ir tad carui Aleksandrui I važiuojant į Klaipėdą pasimatyti su Prusijos karaliumi Pačiabutas jį Vilniuje priiminėjo akademijoje, už ką caras vėliaus prisiuntė deimantinį žiedą. Neužilgo išėjo manifestas 8 d. rugsėjo 1802 m. apie įsteigimą Ministerijos Apšvietimo, ir Lietuva įgijo dideles viltis kaslink atgaivinimo akademijos. 24 d. sausio 1803 m. išėjo naujas ukazas apie organizaciją vyriausios valdžios mokyklų ir įsteigimą kuratorių kožnam moksliškam apskričiui Maskolijos. Prie Vilniškio apskričio priskaitytos tapo gubernijos: Vilniaus, Gartino, Minsko, Vytebsko, Mogylevo, Volynijos, Podolijos ir Kyjevos. Tai-gi akademija ir mokyklos išimtos tapo iš po vyriausybės gubernatoriaus ir perėjo žinion ministro Zavadovskio, tarpininkaujant apskričio kuratoriui. O 4 d. balandžio išėjo iš Peterburgo aktas patvirtinantis Vilniaus universitetą, kurs dabar įgijo vardą imperatoriško, su 105.000 rublių įėmimo iš pojezuitiškų fundušų. Be trobėsių, caras universitetui suteikė tiesą prezentos ant 4 kanonijų Vilniaus kapitulos, ant 4 kanonijų Žemaitijos ir ant Trakų suffraganijos, ir 10 svarbesnių dvasiškų beneficijų. 18 d. gegužio 1803 m. išėjo įstatymai apie sutvarkymą universiteto 56-uose punktuose. Universitetas turėjo prižiurėti gimnazijas ir šiaip mokyklas apskrityje. Universitetas tapo padalintas į 4 fakultetus: phiziškai matematišką, morališkus ir politiškų mokslų su theologija, literatura ir laisvos dailos. Kiekvieno fakulteto vadu buvo dekonas. Keturi-gi dekonai po vada rektoriaus buvo išpildomaja valdžia nutarimų dumos universiteto; toji duma susidėjo iš atsitarnavusiųjų profesorių su rektoriumi. Rinkimai kas 3 metai rektoriaus ir dekonų pavesti tapo universitetui, taip-pat rinkimai profesorių ir garbės sąnarių; jam taip-gi pavesta tapo cenzura spausdinamų knygų, ir įsteigta seminarija kandidatams ant mokytojų. 12 adjunktų turi išguldinėti pridėtinius kursus. Pensijos paprastų profesorių išnešė 1500 rublių, o po 25 metų tarnystos — paskirta emeritura. Mokintiniai universiteto pavesti teismui ir priežiurai universiteto. Vizitatoriai kasmet lankys mokyklas ir gimnazijas. Gimnazijoms paskirta po 5300 rublių, pavietų-gi mokykloms po 2520 rublių. Galiaus universitetas gavo savo kasą, aptieką, spaustuvę ir atskirą tipographiją, su fakultetų rankiais ir įstaigomis. Išguldinėjimai mokslų įvyks lenkiškai, apart mediciniškų bei Romos įstatymų lekcijų.

Su tolygiu diplomu sugrįžo iš Peterburgo rektorius Jėronimas Stroinovskis ir 17 d. birželio 1803 m. tasai tapo viešai apskelbtas iškilmingame susirinkime universiteto ir svečių. Buvo ir gen.-gub. baronas Bennigsen. Tarp kitų, Pačiabutas dekliamavo savo tam tikslui parašytą lotynišką odą. — Stroinovskis tapo aprinktas ant kitų 3 metų rektoriumi, o Pačiabutas grįžo prie savo astronomijos. Jis observavo planėtą Pallas, Olbarso surastą. Bet ir kitas darbas jam rupėjo. Prancuzas Denon, keliavęs po Egyptą, išleido aprašymą tos šalies, kur patalpino paveikslą zodijako, rastą griuvėsiuose šventvietės Tinthyris. Iš to mokslinčiai išvedžiojo perdėtą senovybę pradžios svieto. Pačiabutas, prisistebėdamas piešiniui ir palygindamas senoviškus ženklus su padėjimu žvaigždžių, sudarančių zodijako konsteliacijas, išvedė daug vėlesnę gadynę sudarymui to zodijako, ir tatai apgarsino knygutėje: "O dawności zodyaku egipskiego w Denderah" (Vilniuj, 1803). Truputį vėliaus tą brošiurą kun. Verdier perguldė prancuziškai, o pats Pačiabutas tulas vietas papildė, ir išleido po antrašu: Essais sur l'epoque de l'antiquite' du zodiaque de Denderah (Tinthyris) par l'abbe' Poczobut etc. (Vilniuj, 1803). Tą knygutę Bodė Berlyne perspausdino savose ephemeridose.

(Toliaus bus.)

*) Į tą komisiją įėjo: Vilniaus vyskupas Jonas Nepomukas Kossakovskis, Žemaičių vyskupijos koadjutorius kunigaikštis Juozas Giedraitis, Vilniškis oficiolas Dovydas Pilchovskis, Vilniškis koadjutorius scholastikas Jėronimas Strainowskis, Vilniškis pralotas kustokas Ignas Kantrimas, koadjutorius Vilniškės kanonijos Mikolas Dlaskis, superioras Viln. bazilionų Ambrasas Synhujevskis, buvęs liet. "vėiskis" Mikolas Zaleskis, Trakų marsalkas Antt Lappa, Kobriniaus pakamarinis Raiskis, Rikyjevos storasta Karpis ir Vilniaus pataurinis Juozas Kossakovskis.

Plaktukas.

Ranka lelijos paaukavo
Plaktuką man ant atminties;
Lelija, duodama, dusavo,
Suprantu, dovana širdies.
Ir aš, sumišęs ir nuliudęs,
Kaip šventenybę, jį ėmiau;
Jausmais neprantamais papludęs,
Kaip dėkavot, neišmaniau.
Plaktukas — ženklas priešingumo,
Reiškimas smugių įvairių;
Jis rodo kelią prie augštumo
Terp audrų gyvasties žiaurių.
Tas ženklas švento atminimo
Nėra bekalbis, nebylys,
Jis man suteikia įkvėpimą,
Kiek jis dainų man pasakys!
O mielas, blizgąs, plaktukėli!
Kaip tankiai tave aš vartau,
Kaip tankiai aš per ašarėlę,
Tavos liepsnelės nematau!

Kalnenas.

Matymas Dvasios.

Veidas tavo persekioja
Kas akimirksnis mane,
Ir šviesoj dienos auksinės,
Ir nakties tamsios sapne.
Tai liudnumas netikėtas,
Kaip calunas jį užties,
Tai tyros šiponas meilės,
Kaip žvaigždė jame užšvies.
Kaipo aniuolas sargybos,
Kaipo motinos širdis.
Sergėji mane ir guodi,
Ir valdai visas mintis.
Tu — versme augštų svajonių,
Užbaiga kiltų minčių
Paveldei ėsybę mano
Terp linksmybių ir kančių.

Kalnenas.

EMILE ZOLA

RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

šeimynos atiduoda savo ranką kokiam tai Prada, bažnyčios persekiotojui! Kad tas projektas įvyktų, reikėjo ypatingo momento; lygiai tame laike buvo padaromos tarybos terp Vatikano ir Kvirinalo dėlei susitaikymo. Ėjo gandas, kad santaika, ant galo, įvyks, kad karalius sutinka atiduoti popiežiui senąją miesto dalį ir siaurą žemės rėžį terp Rymo ir marės krantų. Prie tokių aplinkybių, Benedettos ištekėjimas už Prada nebuvo susitaikinimo ir tautiškojo susivienijimo simbolas. Per penkioliką dienų tiktai ir kalbėjo apie tą atsitikimą ir visi tikėjos, kad jis palengvins susitaikyti. Benedetta gi nenorėjo ir žinoti tų samprotavimų, ji klausė tiktai savo širdies balso, su kuria ji negalėjo daryti kaip tinkama, nes ji jau buvo atiduota. Bet nuo ryto lig vakaro ji turėjo klausyti motinos maldavimų, kuri jos meldė neatsisakyti nuo laimės, kuri lindo į jos rankas. Ją persekiojo savo patarimais ir geras kunigas Pizon, kurio patriotiškas karštis ypatingai apsireiškė toje sunkioje minutoje; jis begaliniai tikėjo į krikščionišką Italijos misiją, dėkojo Sutvertojui, kad tą mergaitę išrinko į sutaikintojus. Ir tikrai kunigo įtekmė buvo svarbiausia priežastis, kuri privertė ją, antgalo, sutikti, nes ji buvo labai dievobaiminga ir ypač tikėjo į Modonną, prie kurios paveikslo ji veikščiojo kas šventadienis melstis į mažą bažnyčią ant pleciaus Farnez. Kunigas sakė, kad ugnis, deganti prie Modonnos paveikslo, kiekvieną sykį pasidarydavo balta, kuomet, jis, atsiklaupęs prieš ją, melzdavo šv. Mergaitės, kad ji įkvėptų Benedettai sutikti — ištekėti ir turėjo į ją didžiausią įtekmę. Čia apsireiškė įsimaišymas aukštesniųjų spėkų, ir ji sutiko, paklausė motinos; ponia Serafina ir kardinolas, kurie pirmiau buvo priešingi tam ištekėjimui, dabar liovėsi prieštarauti, kaip tiktai ant scenos pasirodė klausimas. Benedetta išaugo tokia gryna, tamsiai išauklėta, visai nepažinusi nė gyvenimo, nė pati savęs, ir ištekėjimas už kito vyro, o ne už Dario, jos supratime buvo tiktai sulaužyti prižadus drauge gyventi, bet neišsižadėti meilės. Ji daug verkė — ir ištekėjo už Prada suvargusi ir susikrimtusi, pritrukusi jiegų ilgiau kovoti su giminėmis ir su visomis aplinkybėmis, sutikusi padaryti tą ryšį, prie kurio kurstė ją visas Rymas.

Ir pirmąją po jungtuvių naktį terp apsivedusiųjų įvyko persiskyrimas. Ar Prada išsykio parodė perdaug rupų norą tuojau užganėdinti savo geismus, arba pats lytiškas aktas, apie kurį Benedetta nežinojo anksčiau, pasirodė jai perdaug purvinas su žmogumi, kurio ji nemylėjo ir kuriam negalėjo atsiduoti? Ji sau negalėjo to išaiškinti. Bet ji pasibiaurėjusi uždarė savo kambario duris, užkišo jas stumele, ir atkakliai atsisakė įleisti pas save savo vyrą. Per ištisą mėnesį Prada, kurio geismai dar labiaus įsiuto nuo pačios priešinimos, kasdieną bandė įsiveržti į jos kambarį. Jis buvo įžeistas, nužemintas; jį kurstė saumylybė ir neužganėdinimas geismų, jis niršo, sakė, kd suvaldys pačią, kaip suvaldo neklausantį arklį — botagu ir kančiumi. Bet visas tas grafo karštis susikuldavo į nesulaužomą valią, kuris staiga atsirado pas Benedettą. Joje atsibudo Bokkanera kraujas; savu noru ji nenorėjo atsiduoti ir niekas pasaulyje, net pati mirtis, nepriverstų jos sutikti. Be to, netikėta pažintis fiziškos meilės slėpinio staiga sužadino joje jausmą prie Dario ir įkvėpė jai persitikrinimą, kad ji turi tiktai atsiduoti jam, nes ji prižadėjo atsiduoti tiktai jam. Jaunas žmogus, po jos ištekėjimo, iš nusiminimo keliavo po Francuziją. Ji nė kiek nesislėpė, parašė jam, kad jis sugrįžtų, dar kartą prisiekė niekam kitam nepriguléti. Priegtam jos dievobaimingumas pasididino ir ji atkakliai nusprendė užlaikyti savo nekaltybę širdies išrinktamjam. Ji turėjo karštą širdį, širdį labai mylinčios moters, kuri yra prisirengusi perkentėti visas kančias dėlei savo jausmų. Ir kuomet motina apsiašarojusi meldė ją pasiduoti vyro rekalavimams, ji atsakė, kad ji neturi jokių pareigų sulyg vyro, nes nieko apie tai nežinojo, kuomet tekėjo. Laikai persimainė, susitaikymas tarp Vatikano ir Kvirinalo neįvyko, ir abiejų partijų laikraščiai pradėjo vėl senąją polemiką; Benedettos ištekėjimas už grafo, prie kurio visi pirmiau prisidėjo, pašiliko be naudos.

Ta nelaimė visai pribaigė Ernestiną ir ji mirė. Ji jautėsi nelaiminga ir kalta už dukterį; brolis kardinolas, ir sesuo, ponia Serafina, persekiojo ją krimtimais ir išmetinėjimais dėlei atsitikimo.

Kunigas Pizoni, kuris paprastai ją ramindavo sunkiose valandose, dabar pats buvo neišpasakytai nusiminęs, nes pražuvo jo patrijotiška viltis ir, jis pats savo rankomis padėjo įvykti tai nelaimei. Ir štai, vieną gražų rytą Ernestiną atrado lovoje mirusią. Sakė, kad širdis plyšo, bet ir vienas susikrimtimas galėjo ją užmušti, nes ji baisiai kankinos, tyliai, niekam nepasakiusi, kad ji kentėjo visą savo amžių. Praėjo metai nuo Benedettos ištekėjimo ir ji, nors atkakliai stumė nuo savęs vyrą, bet nenorėjo persiskirti su grafo Prada namais, kad apsaugoti motiną nuo tokio skandalo. Tetutė Serafina drąsino ją, sakydama, kad ji lengvai išgaus jungtuvių panaikinimą, jei ypatiškai pasimatys su popiežiu; Serafinai pasisekė, antgalo, pertikrinti ją, padedant jezuitui Lorenco, kuris likosi ir Benedettos dvasiškuoju. Tai buvo dar jaunas žmogus, trisdešimties metų, šviesiomis akimis ir geras, įtekmingas kalbėtojas. Benedetta sutiko tiktai po motinos mirčiai ir tuomet ji sugrįžo į Bokkanera rumą, kur ji užėmė tuos pačius kambarius, kuriuose išaugo ir kuriuose neseniai mirė jos motina. Kardinolui vikarui, užveizdėtojui Rymo eparchijos, tuojaus padavė prašymą, kuriame meldė panaikinimo jungtuvių. Kalbėjo, kad Benedetta sutiko tą padaryti tiktai tuomet, kuomet slapta pasimatė su popiežiu, ir šventas tėvas prižadėjo jai užsistoti už ją. Prada iš pradžios norėjo kreipis į teismą ir su pagelba spėkos sugrąžinti sau pačią. Bet paskui, perkalbėtas tėvo Orando, kurį tie atsitikimai vargino ir krimto, sutiko, kad dalykas but perkratytas tik dvasiškosios valdžios; ypač jį erzino tas, kad prašytoja kaltino jį už nepildimą šeimyniškų pareigų. Tai vienas iš paprasčiausių motyvų, kurie paprastai Rymo konsistorijoje yra pritatomi panašiuose atsitikimuose. Konsistorijos advokatas Morano, vienas garsiausiųjų Rymo advoktų, skaitė visai reikalingu daiktu išaiškinti ne tą, kad vyras buvo kaltas tik kad pati nesutko jam atsiduoti. Tas aštrus ir biaurus klausimas sukėlė karščiausius debatus, ir teismui dar sunkiau buvo surasti teisybę; abi pusės lotyniškoje kalboje nupasakojo visas intimiškas smulkmenas, buvo pristatyti parodymai draugų ir tarnų, kurie matė įvairias scenas, atsitikusias tarp vyro ir pačios. Bet svarbiausiu dokumentu buvo paliudijimas, dviejų akušerių su parašais, kurios apžiurėję Benedettą, patikrino, kad ji buvo dar nekalta. Kardinolas vikaras, išklausęs abi pusi, atidavė bylą peržiurėti ypatingai kongregacijai, kas reiškė, kad Benedetta bylą laimės; ji laukė dabar galutino kongregacijos nusprendimo, tikėdama, kad tikėjimiškas jungtuvių panaikinimas paskui labai pagelbės civiliškame teisme. Rustame rume, kur po ilgų kančių mirė jos motina, Benedetta gyveno, kaip ir prieš ištekėjimą, nusiraminusi ir sustiprinta meilės, prisiekusi niekam kitam nepriguléti, kaip tik Dario, ir atsiduoti jam tiktai tuomet, kuomet kunigas suriš juos jungtuvių ryšiais. Prieš šešius mėnesius lig Ernestinos mirties, Dario, netekęs tėvo, taipgi priverstas buvo apsigyventi Bokkanera rume. Kunigaikštis Onofrio, paklausęs Prada patarimų, pardavė vilą Montefiori už deišimtį milijonų ir atsidavė spekuliacijoms, kurios buvo apsvaiginę visą Rymą; pradėjo lošti, supirkinėdamas atgal savo nuosavias ir svetimas žemes, ir užbaigė tuo, kad pražudė visą kapitalą. Visai susmukęs, įlindęs į skolas, kunigaikštis, lyg ir nieko nebutų neatsitikę, linksmas švaistydavos po Korso, kur ir mirė, nukritęs nuo arklio. Prajėjus keturiems mėnesiams, jo našlė, dar vis graži Flavija, — taip mokėjo pastatyti savo dalykus, kad po kracho kokiu tai stebuklu pasidarė naujos gražios vilos savininke ir turėjo į metus keturiasdešimts tukstančių pelno, — ištekėjo už gražaus šveicaro Žiulio Laporto, jaunesnio už ją dešimčia metų, kuris tarnavo popiežiaus gvardijoje seržentu, o paskui pastojo neprivilegiriuotu mekleriu, prekiaujančiu senomis relikvijomis ir, antgalo, į markizą Montefiori; tą titulą jis gavo drauge su savo pačia ačiu popiežiaus raštui. Kunigaikštienė Bokkanera vėl likosi markizė Montefiori. Tuomet kardinolas Bokkanera pareikalavo, kad jo anukas Dario apsigyventų rume ant Džiulio gatvės, kur jam davė nedidelį bustą pirmame aukšte, šalimais su kardinolu. Giminės puikybė dar kerojosi švento žmogaus

(Toliaus bus.)

Mažas Feljetonas.

Leono Tolstojaus jubilėjus.

Retai pasaulis tešvenčia tokius jubilėjus.

Retai gimsta toks žmogus — genijus, prieš kurį nulenkia galvą visas pasaulis.

Galima nesutikti su Tolstojaus filosofiškai-evangeliškomis pažiuromis, bet visgi tą vardą mini visi su pasididžiavimu.

Tolstojaus filozofija paremta ant evangelijos, šiandien gyvenime nebepritaikomos.

Kuom buvo galima sujudinti minias Christaus laikuose, tas dabar nebetinka, paseno.

Dabar turi buti, — ištikrųjų ir yra, visuomet buvo ir bus, — visur ir visame kova, kova, ir kova!

Tolstojus kovos bijo, jis sako: — Aš nenoriu jokios kovos.

Ištikrųjų gi pats kovoja ir dar kaip smarkiai kovoja! Paimkime nors jo paskutinį straipsnį: "Ilgiau negaliu tylėti". Juk tai aštrus peilis, pakištas Rosijos valdžiai po kaklu!

Kuomet dalykas eina apie kovą, Tolstojus sau prieštarauja, jis tuomet nežinodamas kas daryti, iškėlęs evangeliją, skelbia:

— Mylėk artimą, kaip pats savę!

Bet jo šauksmo beveik nieks negirdi ir negali girdėti, — evangelijos laikai praėjo ir nebegrįš.

Tolstojus filosopas mažai teturi pasekėjų — šiek tiek kaimiečių, dešimtį, kitą inteligentų ir kruvelę Amerikos buržuazijos

Jo filozofiškos pažiuros paremtos ne ant mokslo tirinėjimo, bet ant jausmų ir įspudžių.

Jis sutvėrė savo Dievą, netokį, apie kokį pasakoja kunigai, popai, pastoriai...., tai Tolstojaus Dievas.

Tolstojus sako, kad pasaulį valdo viršgamtiška esybė — Dievas, kuris yra taipgi pačiame žmoguje.

Turėdamas tokias pažiuras, jis sutvėrė ir savo religiją.

Kiekviena religija teranda sau dirvą tik tamsiose miniose.

Buddizmas, mahometonizmas, krikščionybė, stabmeldybė.... galėjo tik atsirasti ir įleisti gilias šaknis, nes rado savo grudams atsakančią dirvą — tamsias minias.

Tokioms minioms nesuprantami pasaulio apsireiškimai. O protas, koks nebutų kulturos laipsnis, ieško tų apsireiškimų išaiškinimo.

Ir šit minia sutveria sau viršgamtišką elementą — Dievą, kuris yra visko pradžia, kuris valdo visą pasaulį, be kurio valios nė plaukas nuo galvos nenukrinta.

Tamsus protas su to elemento pagelba viską sau išaiškina:—perkunas trenkia — Dievo valia, žmogus miršta — Dievo valia, apsilanko badas — Dievo valia, yra alkani ir sotus — Dievo valia.

Šit kodėl Tolstojus savo tikėjimo šalininkus pirmučiausiai surado tarp tamsių kaimiečių.

Inteligentija, kuri pripažįsta Tolstojaus filozofiškai - evangeliškas pažiuras, nėra dar atsikračiusi galutinai nuo tikėjimiškų prietarų, ji dar taipgi negali apsieiti be Dievo.

Kiekvienas tikėjimas yra atžareiviškas ir konservatyviškas.

Jis skelbia nesipriešinti piktui, sako — jei tau duoda į vieną ausį, tu pabučiuok skaudžią ranką ir atstatęs antrą žandą, melsk:

Dar skelk man autausį!

Kiekvienas tikėjimas yra progreso priešas — jis liepia atsidėti vien ant Dievo

Ir Tolstojaus tikėjimas, koks jis nebutų ideališkas pats per savę, bet jis yra konservatyviškas.

Per ilgai įsikalbėjome apie Tolstojų filozofą. Jis savo tikėjimiškose pažiurose stovi nė kiek augščiau už kokį nors vidutinį šventąjį.

Bet yra dar kitas Tolstojus — Tolstojus romanistas. Čia Tolstojus tikrai yra dvasios milžinas. Tolstojus savo romanuose parodė galingą genijų. Tokių genijų pasaulis mažai teturėjo. Tokie genijai retai tegimsta.

Gaila, kad musų laikraščiai talpina vien tik Tolstojaus moralus, iš kurių negalima turėti mažiausio supratimo apie Tolstojaus genijų.

Tolstojaus "Voina i Mir", "Anna Karenina", "Voskresenije".... kokie čia gilus tipai, kaip jis gerai pažįsta žmogaus sielą ir dvasią. Jo plunksna piešia dailiausius paveikslus.... Kiekvienoje raidėje yra giliausia prasmė ir turinys. Tolstojaus romanus galima skaityti dešimtį, šimtą kartų — jie nenubos, vis bus nauji.

Žilą senelį, Tolstojų, kuris ką tik praleido aštuoniasdešimts metų, gerbia pasaulis, lenkia prieš jį galvą. Tas didus senelis užsipelnė tos garbės.

Didus senelis. Prie jo bijo prikišti savo purvinus nagus, kruvinas rankas Rosijos valdžia. Tolstojus — tai vienatinis žmogus dabar Rosijoje — kurio ypata nepaliečiama.

K. Jonanis.

Iš visur.

|| Sulyg maskoliškojo rando pagarsintų žinių. nuo apsireiškimo choleros Maskolijoj, cholera apsirgo išviso 15683 ypatos, o pasimirė 7102; Peterburge apsirgimų buvo 4931, o mirčių 1875. Iš tikro vienok, nėra abejonės, kad ir apsirgimų ir mirčių buvo daug daugiau.

|| Pietinėj Austrijoj, miestuose Marburg ir Cilli 23 d. rugsėjo buvo smarkus susirėmimai terp slavų ir vokiečių. Pašaukta pagelbon policijai kariumenė besipešančius išvaikė, bet valdžios laukia tuose miestuose tolesnių riaušių.

|| Netoli Toulono, Prancuzijoj, atliko mėginimus su naujais, išrastais jancrolo Peruchon granatais. Pajiega jų tokia kaip ir jurinių torpėdų. Vienas granatas, paleidus nuo šešių kyliometrų, išardė plieninį laivą Admirał Duperet.

|| Sulyg atėjusių Peterburgan žinių, Persijos šacho kariumenė bombordavo revoliucijonierių laikomą miestą Tabris ir sugriovė kanuolių šuviais čielą Khiahan priemiestį. Nuraminimui žmonių šachas paskyrė jau laiką naujų parlamento atstovų rinkimą. Naujasis parlamentas susirinks 18 lapkričio.

|| Vengrijoj apdirbtas naujas sumanymas rinkmo teisių. Sulyg to sumanymo: baigę gimnazijas ir realines mokyklas turės vieną balsą daugiau negu paprastiejie rinkėjai, o baigę universitetus — turės du balsu viršaus.

|| Netoli Manilės, ant Filipinų salų, kareivių stovykiose Camp Jessman, kareivis Suttles peršovė oficierą Edwardą J. Bloomą ir pats pasipiovė. Turbut oficieras kokiu nors buįu kareivį nuskriaudė.

|| Netoli Toulono, Prancuzijoj, šaudant iš kanuolių, ant kariškojo laivo Latouche Treville truko didelė kanuolė. 13 kanonierių likosi užmuštų, o daug yra sunkiai sužeistų jurinink.ų

|| Maskolijoj policija krėtė amerikoniškų prekėjų krautuves. Atidarė su viršum 6000 atėjusių iš Amerikos skrynių. Jieškojo mat ginklų, bet nieko panašaus nerado.

|| Visi maskoliškiejie išeiviai, keliaujanti Amerikon, nuo dabar Vokietijos portuose turės išbuti penkias dienas kvarantėnoj.

|| Mieste Pau, pietinėj Prancuzijoj, suareštavo tulą anarchistų skaitlių. Juos nužiuri, jog jie sutarę buvo, keliaujant į Biarritz, užmušti Italijos karalių.

|| Su savo užrubežinių reikalų vedėjų, 27 d. rugsėjo atkako Paryžiun Išpanijos karalius ir jo moteris.

|| Salos Tasmanios pakrantėse, Australijoj, 27 d. rugsėjo paskendo angliškas laivas Lock Finlas. Prigėrė 20 įgulos žmonių.

|| Berlyne apsirgo jau kelios ypatos, mano, kad jos apsirgo cholera. Ir Stettine apsirgo viena ypata cholera.

|| Venezuelės sostapilėj, Carakas išnaujo apsireiškė azijatiškas maras. Mieste buvo jau nemažai apsirgimų ir turtuolių namuose.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Namuose pn. 122 Fifth ave., ant ketvirtų lubų pereitos nedėlios dieną nuo susikeitusių dviejų elektriškų dratų užgimė gaisras. Subėgę ugnagesiai išmušė duris ir įėję į vidų, rado ant grindų baisiai apdegusį gulintį, sargą, 37 metų Andrių Johnsoną. Ugnį greitai užgesino, ji ne daug nuostolių pridirbo, bet apdegusio sargo nepasisekė atgaivinti, jis, ugnagesių laukan išneštas, greitai ten pasimirė.

— Pereitos nedėlios dieną, ties 123 str. ant Calumet ežero South Chicagoj prigėrė septynios ypatos. Mat joms išplaukus ant ežero motorinėj valtyj Lemon, valtis prakiuro ir paskendo. Laivo savininkui pasisekė priplaukti prie kranto, o kitos buvusios laivelyj septynios ypatos prigėrė.

— Pereitos nedėlios rytą, ant Adams str., netoli upės, rado kuną negyvo vyriškio. Policija mano, kad jis pasimrė nuo persigėrimo degtinės, kadangi jo kišeniuose rado dar pusę butelio degtinės. Kas yra negyvėlis, to nepasisekė susekti.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė iš viso 583 ypatos: 339 vyriškiai ir 244 moterys. Vaikų iki 5 metų amžiaus pasimirė 217, senelių virš 60 metų 91. Daugiausiai mirčių nes 142 buvo nuo žarnų ir pilvo ligų; nuo inkstų uždegimo 42, nuo džiovos 49, nuo plaučių uždegimo 35, nuo širdies ligų 43.

— Netoli medžių ir lentų krautuvių, ant kertės Saginaw ir 77 st. rado pereitą nedėlios dieną kuną 56 m. darbininko Mikolo Tonhey. Šitas darbininkas mat per girtuokliavimą nužudė visas spėkas ir neįstengė nė maistui užsidirbti. Šale kuno gulėjo buteliukas su karboline rugščia, kurios pusė buvo jau nugerta.

— Šiose dienose sugryžo iš kelionės po Europą lietuvys advokatas F. P. Bradchulis ir po senovei užsiims bylų varymu. Ponas F. P. Brachulis atlankė visus svarbesnius Europos miestus, tarpe tų Vilnių, Maskvą, Berlyną ir Paryžių. Jo gyvenimas randasi po nr. 3112 So. Halsed st.

Redakcijos atsakymai.

Merkuriui. Redakcija netrumpina korespondencijų, jeigu jos kaip reikia, parašytos. Neatsakančiai parašytų be trumpinimo ir perdirbimo talpinti negalima. Paprastai išsimeta arba neturinti vertės mažmožiai, arba nesirišanti su aprašymu dalykai. Tamstos korespondencijose tokių dalykų buva daug, todėl jas atseina trumpinti. Iš dabar atsiųstų — Atsilankymas Tafto ir Shermano mums visai netinka. Lietuvius mažai apeina kiekvienas žingsnis gaudančių urėus politikierių; ant galo ir tą galima rasti geriau aprašytą partijų laikraščiuose. Informacija Tamistai suteikiantiems žinias yra visai privatiška, todėl geriausiai juos laišku ir pamokyti; per laikraštį galima užgriebti tik svarbesnius, visuomeniškus dalykus. Senovės liekanos patilps.

Cicilikui iš Leviston. Norint korespondento klaidas pataisyti, reikia tas klaidas parodyti. Tamista gi tik paantrini tą, ką korespondentas rašė. Tai nepataisymas.

APGARSINIMAI.

MYLĖJIMAS NAMŲ.

Mės visi mylime savo namus ir savo šeimyną, kuriuose mės jaučiame save laimingais, ypatingai jei skurdas ir liga yra laikomi toli nuo musų durų. Bet laike ligos nuo labiaus musų meilė apsireiškia, kadangi mės nepaliekame nieko nepadaryto suraminimui ligonio. Nuo šitos atžvalgos mės galime luoti gerą patarimą. Jei liga prasideda su nužudymu noro valgyti, skilvio klautimis ar panašiomis negalėmis, tai tuojaus vartok Trinerio Amerikonišką Eliksyrą Karčiojo Vyno. Jis tuojaus sutaisis gromuliojimo organus į normališką veiklumą ir su tuo drauge ir visą kuną. Jis reikia vartoti visose kliautyse pilvo ir žarnų, nusilpnėjus kunui ar nesmagiame upe. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

BALIUS.

Chicago. Trečias iškliminęas ballius parengtas Sanjungos Lietuvių Klerkų Nedėlioj, 11 d. spalio, 1908 m. Freiheit Turner salėje 3417 S. Halsted St. Salė atsidarys 4 val. po pietų, ballius prasidės 5 val.; jėjimas 25c. ypatai. Muzika bus pirmos kliasos. Visus širdingai kviečia

Komitetas.

Spalių 4 d. privalo įvykti "Aušros" Dr-ės I-sios Kuopos mėnesinis susirinkimas. Reikia apsvarstyti keletas gana svarbių reikalų. Sąnariai teiksis atvykti į Fellowship butą 3½ val. po pietų.

Kuopos Sekretorius
J. Sutkus.

TEATRAS.

Melrose Park, Ill. Amerikos Latvių Socialistų Darbininkų Federacija valdens dramą "Girtas Vilkas" Ravens salėje, kampas 15 ave. ir Lake gat. subatoj, 10 d. spalio šių metų. Po teatrui balius; giedojimas vyrų choro ir atletiškos žaismės. Įėjimas 25c.; prasidės 8 val. vakare. Visus skaitlingai kviečia

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo vyro Mikalojaus Mikalajuno (Vengrio), Kauno gub., Panevėžio pav., Senamiesčio sod., 14 metų kaip Amerikoje. Aš, jo žmona, pribuvau į Chicagą ir norėčiau su juo sueiti. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Nastazija Mikalajunienė,
3445 Emerald Ave., Chicago, Ill.

Pajieškau Marės Selickiutės, girdėjau ją gyvenant Montrioloj. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

G. Selickis,
95 Corliss St. Lestershire, N.Y.

Pajieškau savo draugo Juozapo (pavardę užmiršau), kuris pereitą pavasarį per velykas buvo Spring Valleje, gyveno pas T. Buizą, dabargi gyvena kur apie Chicago; turiu į jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Dom. Galminas,
Spring Valley Ill.

Pajieškau savo brolio Vinco Atmonaičio, Suvalkų gub., Vilkaviškio pav., Alvito gm., Lankelliškių parap., Obelupių kaimo, 10 metų kaip Amerikoje, pirmiau gyveno Indianos valstijoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozas Atmonaitis,
46—22nd St., SS., Pittsburg, Pa.

Pajieškau Onos Masičios, Kaun gub., Vilkmergės pav., Šilo sod., pereitą rudenį kaip atvažiavo iš Lietuvos. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kaz. Linortas,
322 River St., Peterson

Pajieškau savo tėvo Julijonyvilos, Kauno gub., Telšių pavijo vičių sod., apie 20 metų kaip Amerikoje. Pirm 6 metų buvo Chicagoje, iš kur parsiųsdavo mums laišką į Lietuvą; aš pati, jo mažiausia duktė esu Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Julijona Gedvilaitė,
468 N. 3rd St., E. St. Louis, Ill.

Pajieškau savo draugų Cezaro Strikausko ir Antano Urpšo; pirmas apie treji metai kaip iš Lietuvos, gyveno Chicagoje, paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Zarėnų parap., Akmeninės sod., antras vieni metai kaip iš Lietuvos, išvažiavo į Argentiną; turiu į juos svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Mikolas Gedminas,
2013 Lafayette St., Scranton, Pa.

Pajieškau savo draugo Antano Survilo, Kauno gub., Akmenės val. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozas Alsys,
Box 285, Parnasus, Pa.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda saliunas lietuvių apgyventoje vietoje, netoli lietuviškos bažnyčios. Vaizba gerai išdirbta, parsiduoda pigiai. — 851 N. Marshfield Ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda sankrova valgomų daiktų ir mėsos su vaizba grynais pinigais. Butinai turi buti parduota.

J. Petrauskis,
3312 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Parsiduoda karčiama geroj vietoj lietuvių apgyventoj; savininkas be karčiamos turi dar kitą vaizbą ir per tai karčiamą norėtų parduoti. Teipogi parduodu gerą naują pianą; pianas puikiai atrodo, parduosiu prieinama kaina. Artesnėms žinioms meldžiu kreiptis adresu:

Mikolas Leitman,
3329 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Parsiduoda sankrava valgomų daiktų, arba gal atsitiktų pusininkas; turi buti ramus. Viskas kaip reikia.
3440 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Reikalavimai.

Reikalauja vyrų, kurie gali šiek-tiek kalbėti angliškai ar vokiškai prie apdraudimo. Gera mokestis. Adresas: B. F. Thede, 5958 So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Katalogas Dykai!

Reikalaujanti gerų Laikrodėlių, Armonikų ir visokių kitokių daiktų, tai pas mane galite gauti lietuviško kalbo Kataliogą dykai, katrame yra visokių daiktų kainos ir jų paveikslai; ir gausite teisingą patarimą. Adresas:

M. J. Lewski
3141 Halsted St.

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS PIRKTI FARMOS.

Dabar yra geriausias laikas pirkti farmos, kuomet visoki javai lauukose auga. Tiktai dabar gali pažinti kur yra gera, o kur prasta žemė, kolai javai nenukirsti. Todėl, norinti žemę pirkti, važiuokite dabar apžiurėti, tai matysite ką perkate, nepirksite katę maiše.

"Žinyčios" žemė Wisconsine dabar parsiduoda po $15.00.

Apart "Žinyčios" laukų męs turime ant pardavimo šias išdirbtas farmas:

Valstijoje Michigan.

40 akrų Lake Co. Michigan, visa išdirbta, su trobomis, šuliniu ir sodu. Kaina $700

120 akrų išdirbta farma, 30 akrų pelkės) 7½ mylios nuo Benton Harbor, Mich., 3½ mylios nuo Coloma. Visos reikalingos trobos, sodas, padarai, gyvuliai, vėjinis malunas, vežimai ir tt. Telefonas ant farmos. Kaina $10.000
Tai yra kaina šių dviejų farmų. Kas jas pirks šį mėnesį, gaus jas pigiai.

160 akrų išdirbta farma,, 120 akrų ariamos, likusi po ganykla ir mišku, 17 mylių nuo Muskegon, 2 mylios nuo stoties Holton, 50 akrų užsėta rugiais. Sodas, visoki vaisiai, trobos, gyvuliai, reikalingi padarai. Arti mažo, bet gražaus ažerėlio, daug žuvių. Išlygos: ⅓ dalis iš kalno, likusios dvi ant išmokesčių per 3 metus. Kaina $8.000

80 akrų išdirbtos žemės, arti Lawton, Mich. Gera žemė. Mažas sodas. 30 akrų vynuogių, likusi šįmet kornais apsėta. Mažas obuolių sodas. Parduos po 40 akrų. Kaina po $50.00 už akrą.

160 akrų neišdirbtos žemės, 5 mylios nuo White Claud, Mich., Newago Co. Gera, lygi žemė. Kaina $15.00 akras, mokant iš kalno $12.00 už akrą.

Valstijoje Wisconsin.

40 akrų Juneau Co., Wisconsin, 30 akrų išdirbtos žemės, 10 gi akrų lykos tinkamos ganyklai, gera nauja tuba, mažas tvartelis ir šulinys. Kaina $600

80 akrų išdirbtos žemės, Portage Co., Wis., 2 mylios nuo Stevens Point. 50 akrų ariamos, 15 pievos, ganyklos su mišku. Visos reikalingos trobos, mašinos ir tt. Skolos tik $2.500. Reikia įnešti $1.500. Kaina $50 akras $4.000

[illegible] akrų išdirbtos žemės, Portage Co., Wis. 4 mylios nuo Stevens Point. Visos reikalingos trobos. Gera žemė. Skolos $1.300. Reikia įnešti $1.200. Kaina $2.500

80 akrų, Portage Co., Wis. 1½ mylios nuo miestelio Dewey, 7 mylios nuo Sevens Point. 60 akrų ariamos žemės, 10 akrų pievos, 10 akrų ganyklos su mišku. Visos reikalingos trobos. ½ iš kalno, likusi dalis ant išmokesčių. Kaina $3.500

90 akrų neišdirbtos žemės, Portage Co., Wis. Gera žemė. Pusė iš kalno, likusi dalis ant išmokesčių. Kaina $2.000

40 akrų ariamos žemės, Portage Co., Wis. 4 mylios nuo Stevens Point. Troba ir daržinė. Skolos $1.300. Reikia įnešti $1.200. Kaina $2.500

80 akrų Clark Co., Wis., Woodville Township, 3 mylios nuo miestelio Colombia, 8 mylios nuo miestelio Neillsville, 20 akrų dirbamos, o likusi kelmynė. Ryšis žemės smiltis su molių, kalnuota. Ant tos farmos stovi troba, staldas ir vištinykas. Ant išmokėsčio $1.200. Kaina už grynus pinigus $800

80 akrų Waushara Co., Wis., 2 ir ½ mylios nuo miestelio Wild Rose. 60 akrų ariamos, 20 akrų ganykla. Visos reikalingos trobos, mašinos, gyvuliai, ir kiti farmos padarai. žemė gera, geri aplinkui keliai. Wild Rose yra lenkų bažnyčia, į kurią priguli net 1000 šeimynų. Kaina su visais farmų padarais ir gyvuliais $4.000. Kaina tiktai už žemę ir trobas, be gyvulių ir mašinų $3.000

160 akrų Adams Co., Wis., 4 mylios nuo miestelio Killbourn City. 2 mylios nuo Wisconsin River. Žemė neišdirbta. Kaina $20 už akrą, arba 160 akrų kaštuos $3.200

136 akrai Juneau Co., Wis., arti lenkiškos bažnyčios. 7 ir ½ mylios nuo miestelio Mouston, Wis. 80 akrų ariamos, likusi ganyklos. Gera žemė ir visoki javai yra sėjami ir gražiai auga. Geri keliai ir visur aplink gyvenamos farmos. Visos reikalingos farmai trobos ir mašinos, teipogi ir gyvuliai yra parduodama drauge su farma. Arti trobos bėgantis upelis. Išlygos: $3.000 iš kalno, likis ant išmokėjimo su 5 nuošimčiu. Kaina tos farmos su gyvuliais ir visais padarais $5.500

100 akrų Juneau Co., Wis., arti miestelio Mouston, Wis. 28 akrai dirbamos, likusiejie 78 akrai po giria. Trobos ir gyvuliai. Kaina su gyvuliais $3.600
be gyvulių $3.000

40 akrų neišdirbtos žemės Portage Co., Wis. ½ mylios nuo Stevens Point. Mažas namelis. Upelis bėga per lauką. Dalis išvalyta, likusi apaugusi medžiais, bet lengva išvalyti. Kaina $800

Krau[illegible] kastose olose. Co., Wis. 5 mylionas explioduo[illegible] nuo Under- 70 akrų daug skrynių su gi[illegible] miško. [illegible]tavų, jau pripildytų [illegible]os trobos. Dalis iš kalno, likusi ant išmokesties. Kaina $40.00 akras.

80 akrų netoli Green Bay, Wis. 35—40 ariamos žemės, likusi apaugusi mišku. Arti bažnyčios. Reikalingos trobos. $1.000 iš kalno, likusi dalis ant išmokesties. Kaina $2.700

100 akrų, ½ mylios nuo Krakow, Wis. 70 akrų dirbamos žemės. Reikalingos trobos. Kaina $5.500

80 akrų, 5 mylios nuo Krakow, Wis. 50 dirbamos žemės. Upelis bėga per lauką. Visos reikalingos trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Kaina.. $4.500

92 akrai, miestelyj Flitville, Wis. 10 mylių nuo Green Bay, Wis. 65 akrai ariamos žemės, 12 akrų miestelyj, padalintų į lotus. Trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Upelis bėga per lauką. Kaina $5.500

106 akrai terp Pulaski ir Krakow, 1½ mylios nuo Krakow, 4 ½ mylios nuo Pulaski. 70 akrų dirbamos. Juodžemis. Geros trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Kaina $8.000

64 akrai, netoli Green Bay, Wis. 20 akrų dirbamos žemės, likusi po mišku. Geros trobos. Gyvuliai ir padarai. Kaina su padarais ir gyvuliais $3.000
Kaina be gyvulių ir padarų .. $2.500

120 akrų, 2 mylios nuo Flitville, Wis., 12 mylių nuo Green Bay, Wis. 35 akrai išvalytos, likusi po mišku. Kaina $25.00 akras

80 akrų, 5 mylios nuo Abrams, Wis. 6 akrai išvalytos, gera žemė. Su trobomis. Pusė iš kalno, lykis ant išmokesties. Kaina $18.00 akras.

40 akrų, terp Sobieski ir Pulaski. 6 akrai išvalytos. Sienojų grįčia. Kaina $750

80 akrų, 2 mylios nuo Tremble, 2½ mylios nuo Flitville, Wis. 10 mylių nuo Green Bay, Wis. 35 išdirbtos, likusi po mišku. Daržinė ir tvartas. Upelis bėga per lauką. Pusė iš kalno, likusi dalis ant išmokesties. Kaina $3.000

Indiana.

80 akrų Starke Co., Ind., 5 mylios nuo Hamlet, 5 mylios nuo Walkertown, 10 mylių nuo Knox. 60 akrų smilties su šlyna, 10 akrų miško, 5 akrai kalvos, 5 akrai sodo. Visa aptverta. Trobos. Kaina $45 akras. Iš kalno.

115—117 akrų. Išdirbta farma, Jasper Co., Ind., prie pat Kniman, Ind. 65 mylios nuo Chicagos, Ill. Kaina $50 akras.

320 akrų Jasper Co., Ind. ½ mylios nuo miestelio Kniman, visa išdirbta. Pulkios trobos, visos reikalingos mašinos, didelis sodas. Kaina $20.000

Minnesota.

160 akrų, Grant Co., Minn., 4 mylios nuo Herman, Minn. Juoda pralinė šlyna. Gerai išdirbta. Visos reikalingos trobos, stovi ant kalno. Šulinys. Skolos $2.000. Reikalauja pasiulijimo, arba išmainytų ant kitoniškų nuosavybių. Kaina .. $8.000

28 akrai, Oneida Co., arti Freeport, N. Y. Išdirbta, gera, lygi žemė. Trobos, mašinos, padarai, gyvuliai. Prudas. Kaina $1.200

Taigi kaip matote męs turime gana išgyventų farmų ir ne išgyventų ant pardavimo, ir tiktai dabar yra laikas jas pamatyti kol javai nenukirsti, kad pažinti žemės gerumą. Todėl reikalaujanti atsišaukite pas mus adresu:

A. Olszewski,
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Naujos Knygos gaunamos "Lietuvos" Redakcijoje.

Alluma ir kitos pasakos, Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Šitoj knygelėje telpa šios pasakos: Alluma, Netikri brangiejie akmenys, Baimė, Du mažai kareiviai, Dienynas padukėlio, Mėnesienoje, Vaidulys, Užšalusioj padangėj, Atsikirtimas, Vienatvė, Tėvas ir sunus ir Rože, viso 12 labai gerų pasakų. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų rašyme iš žmonių gyvenimo, pusl. 136. Kaina .... 35c.

Airija. Lapai iš istorijos Airijos Parašė A. Janulaitis. Pusl 53. Kaina ..... 15c.

Angliškos Kalbos Vadovelis. Tiems, kurie nori trumpu laiku pramokti angliškai susikalbėti kasdieniniuose reikaluose. Sutaisė J. Laukis. Seniai pageidaujama tokia knygelė, dabar yra jau gaunama, ir kiekvienas turi progą pasinaudoti, ypatingai kas nemoka angliską kalbą, tai dabar bus tam aukso obuolys. Puslapių 90. Kaina ..... 25c.

Anatemos knygelė. Telpa čia: Popiežijos prakeikimas; Pravoslavijos prakeikimas; Popiežijos prisakymai Apie Kelpą ir jos gyventojus, eilėmis rašyta, ir Atsišaukimas į žmogų — Eilės Pusl. 20, Kaina ..... 10c.

Antras Krikštas. Šių laikų apysaka. Parašė Br. Vargšas. Puslapių 83. Kaina 25c

Apsakymėliai. Telpa čia šios apysakos: 1.) Raštininkas, 2.) Tėvo slaugytojas, 3.) Kaimo našlaičiai, 4.) Kaimo tiesa, 5.) Paskutinė Judos naktis ir 6.) Pats kaltas. Yra gražios ir pamokinančios iš gyvenimo apysakos verta kiekvienam perskaityti. Pusl. 85. Kaina ..... 15c.

Ar bus geriaus, kad socijalistai gaus viršų? Parašė D. Dumbrė. Antrasis išleidimas, pertaisytas ir žymiai padidintas. Jei nori žinoti, perskaityk šitą knygelę. Pusl. 83. .... 10c.

Apie Rukymą. Keli žodžiai norintiems suprasti teisybę. Parašė P. B. Pusl. 23. Kaina 10c

Amalunga arba Tyro Duktė. Apysaka iš gyvenimo Indijonų, Amerikoje. Pusl. 72. Kaina 25c

Ar geras katalikas gali buti socijalistu? Knygelė aiškina kaip Lietuvos kunigai užsipuldinėja ant soc. bažnyčiose per pamokslus, laikraščius ir tt. Pusl 15. Kaina ..... 5c.

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.
Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68. Kaina ..... 20c.

Astronomija, parašė pagal K. Flamarijoną ir Lockyerą, A. Agaras. Telpa: Dangaus apžvalga, žvaigždynai, žvaigždžių kelionė per visatą, Saulė, Planėtos, Komėtos, krintančios žvaigždės, žėmės padėjimas pasaulėje, Mėnulis, Pasaulės įstatymai. Su daugeliu paveikslėlių. Pusl. 62. Kaina ..... 40c.

Attelea Princeps. Vertimai Pr. Siulelio, telpa čia šios apysakos: 1) Attelea Princeps, 2) Kas pergalės, 3) Piemenukas, 4 Kraujas, 4) Du paveikslelial iš baudžiavos, 5) Šuns likimas, ir 6) Skrandos istorija. Pusl. 69, Kaina ..... 20c.

Auka, apysaka parašyta M. Lestauskienės, iš žmonių gyvenimo; naudinga perskaityti kiekvienam. Pusl. 72. Kaina ..... 20c.

Boleslovas arba tolesnis Genovaitės gyvenimas. Morališkas pasakojimas žmonėms. Pusl. 86. Kaina ..... 20c.

Budas Senovės Lietuvių Kalnėnų ir Žemaičių. Parašė Simanas Daukantas Vilniaus Universiteto Philozophijos Magistras, Antras spaudimas. Kas nori susipažinti su protėvių budu, kultura, kaip ir kokiose aplinkybėse gyveno, kokias drapanas dėvėjo, kokius pinigus vartojo ir tt. tam verta perskaityti šita knyga, o apie tai viską dasižinos. Didelio formato knyga, pusl. 217. Kaina ..... 65c.

Cholera ir Kova su ja. Vertė D-ras A. V. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

Čenstachavos Apgynimas. Apysaka iš laikų švedų karės iš Henriko Sinkievičiaus apysakos "Tvanas" perdirbo S. J. Vertė Adolfas Vėgėlė, Pusl. 139. Kaina ..... 30c.

Ciecorius Domicijonas, ir kasėjai Katakumbose. Istoriškas apsakymas iš laikų krikščionių perseklojimo. Pagal lenkų vertimą, parašė P. B. Puslapių 217 Kaina 50c. Apdaryta 65c

Dangus. Pagal K. Flammarion. Parašė P. Brandukas, (su paveikslėliais). Knyga parodo kokios yra planetos, kaip jos eina ir kokią įtekmę turi viena į kitą. Pusl. 193. Kaina 60c Apdaryta 75c

Daktaro kabinete, Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. M-s. Pusl. 39, Kaina ..... 15c.

Dėl Tėvynės. Parašė Šatrijos Ragana. Vaizdelis paimtas iš Lietuvos žmonių gyvenimo. Puslapių 35. Kaina ..... 20c.

Dievo žvaigždė, Istoriška apysaka iš Kristaus laikų pagal Wallace'o veikalą "Ben-Hur", iš lenkų kalbos vertė Karolis Vairas. Pusl. 210. Kaina ..... 40c.

Difteritas, Parašė D-ras A. V. Difteritas tai yra labai sena liga, pirmiausia pasirodo gerklėje pas vaikus. Pusl. 7. Kaina ..... 5c.

Diedai ir Gražina. Parašė Adomas Mickevičius, lietuviškai sutaisė Jr. Jonas. Dalis II. **Diedai** yra vienas iš didesniųjų Ad. Mickevičiaus veikalų. II dalis, kurią surašė lietuviškai Jr. Jonas, ta tik dalis mums tetinka. Yra tai romantiškas aprašymas liekanų mųsų senoviško tikėjimo. **Gražina** —poėma iš laikų karių su kryžiokais, viskas eilėmis sutaisyta. Pusl. 61, kaina ..... 25c.

Edgaras arba nuo ateizmo prie pilnos teisybės. Pagal L. Hammersteiną parašė Kun. Dr. Yuodyšius.
Visas raštas perstatytas formoje ginčų arba disputų terp protestoniškos ir katalikiškos šalies, kaipo jos viena kitai yra priešingos ir tt. Pusl. 214, Kaina ..... 75c.

Gabija. Rinktinė knyga, Paaukota Lietuvos dainiaus vyskupo Antano Baranaucko atminimui. Knygą sutaisė Juozapas Garbačauskis. Pusl. 77 Kaina $1.35

Gerai atlikta išpažintis. Iš italų kalbos vertė J. Baltrušaitis, Pusl. 55, Kaina ..... 15c.

Geležinkelis. Pagal svetimus rašinius, parašė K. Stiklelis. Aprašo apie geležinkelio ypatybes, kaip juomi žmonės naudojasi, kaip senial atsirado ir kokiu budu kas pradėjo naudotis išrastu geležinkeliu. Puslapių 21. Kaina 10c

Gulivero Kelionės į nežinomas šalis. Išguldė į lietuvišką kalbą P. Žemutis. Knyga aprašo apie Liliputus — mažiukus žmones ir jų ypatybes. Žingeidus ir juokingas aprašymas. Pusl. 98. Kaina 50c

Gyvenimo Gabalėliai. Parašė K. Stiklelis. Telpa čia 13 sekančių aprašymų: 1, Prakalbos vietoje, 2. Saulutė teka, 3, Pavasario stebuklai, 4, Vasaros rytas, 5, Piemenėlis, 6, Senelis, 7, Jomarkas, 8, Antanukas, 9, Vienturtis, 10, Skaitymas, 11, Dienos, 12 Iš dienų bėgio, 13, Laukas. Pusl. 50. Kaina 25c

Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poėmos, parašė J. Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Ištvirkėlis, Vylius, 3 sonetėl, Proverbai ir Jautimai. Pusl. 41, Kaina ..... 15c.

Išsivystymas vaisiaus gyvunų. Parašė Dr. J. Mulis, Su daugeliu paveikslėlių iš embriologijos. Pusl. 12 Kaina ..... 10c.

Istorijos-Pasakos, Aprašyme telpa iš Lietuvos Istorijos: 1) Lietuvė-didvyris, 2) žemaičiai-drąsuoliai, 3) Pilėnų apgyvenimas, 4) Lietuvių krikštas, 5) Vytautas mųsų didvyris, 6) Mušis ties žaliagiriu, 7) Lenkų gudrybė, 8) Aldonė, galliaširdė kunigaikštytė, 9) Biruta, gražioji vaidilaitė, 10) Keistutis, žemaičių apgynėjas. Puslapių 54. Kaina..15c.

Janita, drąsusis Japoniškasis Kareivis. Tikras atsitikimas iš karės japonų su chinais. Iš vokiečių kalbos vertė K. S. Pusl. 23 Kaina ..5c.

Japonų Pasakos. Pagal rusiškąją vertimą sutaisė S. Vaitiekupiunas, telpa čia 7 trumpos pasakos. Pusl. 21, Kaina ..... 5c.

Jonukas Muzikantas. Parašyta Henriko Sinkievičiaus, vertė Adl. V. ir Juros Švyturio sargas, vertė J. Margevičius. Pusl. 39. Kaina.....10c.

Karė.. Ar ji žmonijai reikalinga? Parašė Keméža. Ši knygelė aprašo kiek nuostolio iš karės žmonėms ir kas į ją žmoniją stumia. Puslapių 47. Kaina ..... 15c.

Koks privalo buti vaikų auginimas ir auklėjimas? Rankius raštų, parašytų Dr. Šliupo, Kožnam žingeidi ir naudinga knygelė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia knygele. Pusl. 91. Kaina ..... 25c.

Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Išpanijoj XV, amžiuje, Anglijoj XVI amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. 34. Kaina.....10c.

Katechetiški pamokinimai iš dešimties Dievo ir penkių bažnyčios prisakymų. Parašė kun. J. Rymeikis, Knyga II Pusl. 191, Kaina $1.00

Kiškeliai. Apysaka vaikams. Pagal Kukliną, parašė A. Agaras. Gražiai aprašo apie kiškius (zuikius), su daugeliu paveikslėlių, kaip kiškiai gyvena ir kaip su jais vaikai maloni džiaugtis. Pusl. 32 .... 10c

Klebono Karčiama. Atsitikimas iš nesenos šiaulių praeities. Parašė B. Ramonas. Pusl. 16. Kaina..5c.

Kišeninis Rusiškai-Lietuviškas žodynas. Parašė Ad. Vėgėlė. Pusl. 185 Kaina ..... 40c.

Kaip kunigas virto socijaldemokratu. Parašė Gerė. Telpgi prie tos pačios yra: Revoliucija ir Kunigai, parašė Šermukšnė. Puslapiu 31, Kaina 10c.

Kur lietuvių sėnovėje gyventa? Patrijotiškas vistariškai-arkeologiškas ištyrinėjimas. Parašė N. N. prof. nėsančio Universiteto. Knygutė parašyta satyriškoj formoj apie patrijotus, genijus ir tt. Puslapių 31. Kaina 15c

Koks mums reikalingas "Vaiskas" Vertė M. Pusl. 15, Kaina ..... 5c.

Katorgon! Atsitikimas iš Muravjovo laikų. Vilniuje. Parašė P. B. Pusl. 18. Kaina 10c

Kaip Atsirado Jungtinės Amerikos Valstybės. Išguldė P. B. Puslapių 35. Kaina 10c

Komunistų Manifestas. Prakalbos K. Markso ir F. Engelso prie vokiško spaudimo 1872 m. ir tt. Kas norį susipažinti su socijalistų tėvų Markso ir Engelso teorija link Soc. partijos, lai perskaito šitą knygelę. Pusl. 52, Kaina ..... 20c.

Kantičkos, apie pekios kančias. Surašė Liepukas. Telpa 20 giesmių, parašyta juokingai, teip kaip "Davatkų gadžinkos". Pusl. 40. Kaina .. 15c

Kraujo sėja. Apysaka iš laikų karės Maskolijos su Japonija. Parašė Waclaw žmudzki, Lietuviškai išvertė V. Stavaras. Dviejuose tomouse.
Apysakoje aprašyti mušiai ant žemės ir ant jurių, aprašyti teip aiškiai, kad, rodos savo akimis viską matai beskaitydamas. "Kraujo Sėja" yra viena iš nedaugelių knygų, kurios yra ir naudingos ir smagios perskaittyti, dėl to ją teikiame kiekvienam perskaityti.
Pirmas tomas Pusl. 289. Kaina $1.00.
Antras tomas pusl. 246. Kaina $1.00

Labdarybė pirmiaus ir dabar. Parašė P. Lafargua, Vertė M. N-as. Telpa čia: Į Senovės Graikų labdarybė, II Vyskupų ir vienuolių labdarybė, ir III Buržuazų labdarybė. Pusl. 36, Kaina ..... 10c.

Labai Gražios Dainos. Surinko K. Stiklelis. Čia patilpę 32 dainos nuo žmonių užrašytos, Liepalotų kaime, Naumiesčio parapijoj, Suvalkų gub. Pusl. 39. Kaina 15c

Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatriana, sutaisė S. M. Pavelkslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Pusl. 44. Kaina....15c.

Laisva Valandėlė, Broliams dovanėlė (Eilės). Parašyta K. Stiklelio. Telpa šios eilės: Dainius. — Pieva. — Upelis. — Giria. — Vėjas. — Rasa. — žaibas. — Audra. — Perkunas. — žemė. — Saulelė. — žmogus. — Reginys Lietuvoje ant gražaus augšto Šešupės kranto. Pusl. 32. Kaina ..... 10c.

Lietuva ir jos reikalai. Tautiškas Lietuvos Katekizmas. Kas męs esame? Ko mums reikia? Ką privalome daryti, kad visiems mums butų gerai, kaipo vaikams vienos, bendros mųsų motinos - Tėvynės? Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Lietuvaitė. Dramatiškas veikalėlis iš senobiško lietuvių gyvenimo. Penkiuose veiksmuose. (Turinis pagal Lermontovo poėmą "Lietuvaitė"). Parašė Jonas Ralis. Pusl. 24. Kaina ..... 20c.

Lietuviai ar gerais keliais žengiame priekyn? Nupširdus atsilieptmas į lietuviškąją visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutraukė kalbų laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusl. 47. Kaina 15c.

Lietuvos Virėja. Aiškųs pamokinimai ir parodymai, kaip virti, kepti ir taisyti visokius puikius valgius su mėsa, sviestu ar pienu arba su pasninku; kaip daryti skanius ir nebrangius naminius gėrimus ir tt. Sudėjo Aldonė V. Pusl. 256, Kaina ..... 80c.

Lietuvos virėja. Parašė V. A. L. Zavadzkienė. Seniai geidavo mųsų šeimininkės tokios knygos, dabar gali pasinaudoti, telpa čia šimtai įvairių nurodymų pataisymui valgių. Pusl. 555. Kaina $1.25

Lietuvos Istorija. Su kunigaikščių paveikslais ir žemlapių. Lietuvos Rašliavos apžvalgai. Parašė Maironis (S. M-lis). Trečią kartą atspausta ir pertaisyta. Pusl. 259. Kaina ..... 75c.

Lietuvių tauta senovėje ir šiądien. Parašė J. Šliupas M. D. Antras tomas. Šitas 2-ras tomas apglėbia Lietuvių tautos veikalus nuo XIII-jo iki pabaigai XVI šimtmečio. Pusl. 563. Kaina $1.50

Lietuva Tėvynė mano, eilėmis parašė K. Stiklelis. Telpa 14 naujausių šios gadynės dainelių. Puslapių 16. Kaina 5c

Litvomanai. Drama keturiuose veiksmuose. Parašė Dvi Moteri. Atspauzdinta iš "Varpo". Pusl. 58. Kaina ..... 20c.

Ligonių Draugas, Homeopatiškasis, pagal Dr. med. G. Pulmano. Vertė iš lavėiško S. ž. Pusl. 22. Kaina ....10c.

Litwini w Litwie. Otton Zawisza. Laida trečia žymiai padidinta. Pusl. 53. Kaina ..... 25c.

Liudna Pasaka. Parašė J. B-nas. Tu manęs nelaimėje neapleidi, nuliudusį palinksksmini, nuvargusiam ranką paduodi.... Dėkingas už atsidėjimą ir širdį gerą, aš Tau nors apsakymėlius rašysiu. Skaityk!.... Jeigu patiks Tau ir gyvas busiu, — ir daugiau papasakosiu.... Teip pradeda raštininkas, kurs iš bado be laiko atsiskyrė iš šios pasaulės Pusl. 31. Kaina ..... 10c.

Moteris ir jos vieta žmonjjoje. Parašė J. Laukis. Šita knygelė yra labai akyva perskaityti moterims ir vyrams. Anot autoriaus: "Teisybė yra tokia prasta, kad męs tankiai nemėtome jos tik dėl jos prastumo". Kalbėtojai daug atras sau medžiagos joje. Pusl. 47. Kaina ..... 15c.

Mokykla ir Jos uždavininys. Parašė Alfa. Aprašo apie mokyklas Prancuzijos, Vokietijos ir kitų viešpatysčių, potam kokia mokykla mums reikalinga, ko męs turime tiesą nuo mokyklos tikėtis, ir koks, apskritai imant, mokyklos uždavinys. Puslapių 69. Kaina ..... 25c.

Męs ir Lietuvos socijaldemokratai. I, Mųsų artimiausias tikslas ir kelias. II, Lietuvos socijaldemokratai ir kultura. III, Lietuvos socijaldemokratai ir tauta. Parašė Juras. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

Monininkas arba Magikas. Pagal Panovą, parašė A. Aitvaras. Telpa visoki magiški paveikslėliai ir kaip padaryti visokias štukas. Puslapių 32. Kaina ..... 15c.

Malunas. Apysaka; iš rusų kalbos vertė Pranas S-lis. Puslapių 23. Kaina ..... 10c.

Marija mųsų Viltis arba Švenč. Marijos stebuklai, iš šv. Alfonso de' Ligori raštų surankiojo J. Baltrušaitis. Pusl. 63, Kaina ..... 15c.

Nutruko. Vieno veiksmo komedija. Parašė Smalstys-Smolskis. Kamajų Valdintojų Bureliui paskiria Autorius. Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Nuolatinė kariumnė ir milicija. Pusl. 17, Kaina .....5c.

Nieko be Priežasties. Komedija viename akte. Lietuviškon kalbon vertė Mag. Paralkietis. Puslapių 34. Kaina 15c

Naujas Lietuvių Lementorius, arba Skaitymo ir Rašymo. Pradžiamokslis Lietuvių Parapijų Mokykloms. Sutaisė S. P. Tananevičė. Su daugeliu paveikslėlių, gražių apskaitymų, rašytoms ir spaudintoms aiškiomis, stambiomis raidėmis. Su gražiu, drutu audimo apdaru. Pusl. 76. Kaina 25c

Nauja skaitymui knyga. Lietuviškoms Mokslainėms Amerikoje, dalis III (su paveikslais). Pusl. 139, su apdaru. Kaina 65c

Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos Prof. Blochman'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui yra daugelis tam tikrų paveikslėlių Pusl. 138. Kaina ..... 40c.

Pasakos, Prityrimai ir Veselijos su dainomis. Suderinimais parašyta kun. K. Alekros. Yra tai nekurios pasakos, nuotikiai, žaislai, giesmės, veselijos, najviškai išpasakotos, viskas eilėmis sutaisyta. Pusl. 142. Kaina ..... 35c.

Pietro Caruso, Vieno veiksmo Drama parašė R. Bracco, vertė K. Puida Veikimo vieta — Neapolis, šių laikų atsitikimas. Pusl. 32 Kaina .... 10c.

Pilėnų kunigaikštis. Tragedija V veiksmuose, sutaisyta pagal Kraševskio apysaka "Kunigas". Parašė M. Šiaulėniškis. Pusl. 91. Kaina..35c.

Ponaitis. Apysaka iš anglų vaikų gyvenimo. Parašė Uida. Graži apysakaitė kiekvienam, ypatingai tėvams. Pusl. 27. Kaina ..... 10c.

Populiariškas Rankvedis Fizikos. Parašė P. Neris. Knygelė susideda iš 5 skyrių: I, skyrius: Svarybė, Pajiega, Svarumas, svarstyklės ir tt. II skyrius: Šiluma, Gazų išsiskėtimas, Tirštumo atsimainymas, Termometrai, Šilumos jausmas, Šaltis ir tt. III skyrius: Balsas, Balso greitumas, Balso atsimušimas, Balso ypatybės. IV skyrius: Šviesa, Šviesos šaltiniai, Šviesos greitumas, Šviesos atsimušimas ir tt. V skyrius: Elektra, Pritraukimas ir atstumimas, Prigimtinė Elektra, Budas elektros išsiplatinimo ant daiktų, elektros kibirkštis ir tt. Yra labai naudinga knygelė kiekvienam žmogui ypatingai visokiems amatininkams. Pusl. 100. Kaina ..... 40c.

Pasaka apie Adomą ir Jievą. Priedas prie sulyginamosios mytiologijos. Pagal vokišką, lietuviškai parašė P. Miškinis. Pusl. 31. Kaina 10c

Petro Armino Raštai. Telpa trumpas aprašymas Petro Armino gyvenimo ir jo rašytos eilės. Vertimas Kondratavičiaus poėmos "Piastų duktė" ir kitos gražios pasakiškos, juokingos eilės. Pusl. 60. .....20c.

Pilieniečiai. Istoriška tragedija penkiuose aktuose. Parašė V. Nagornoskis. Pusl. 155. Kaina.....35c.

Prabočių šešėliai. Dramatiška Aidija trijose dalyse, parašė Vilhelmas Storasta, Tilžeje. Visa Aidija susideda iš Angos ir trijų veikalo dalių: iš tragedijos: Vėtra, iš dramos, Nesan-žmonės, ir iš mysterijos: Šventa Ugnis. Veikalas parašytas lošti dalimis, arba visas. Puslapių 182. Kaina $1.40

Prie Historijos mųsų rašybos. Parašė Dr. J. Basanavičius. Pusapių 17. Kaina 10c

Papasakojimai iš Prancuzų revoliucijos. "Ateities" išleidimas Nr. 2. Pusl. 73, Kaina ..... 15c.

Parmazonas arba Dievo Rustybės Balsumas, Parašė Šventmikis II leidimas. Labai akyva ir kožnam naudinga perskaityti šitą knygelė. Pusl. 40, Kaina ..... 10c.

Paininkai Lietuvoje. Aprašymėliai apie lietuvių žmonių pasninkus, yra ištraukos kelių rašytų straipsnių Lietuvos laikraščiuose, ir pagal tuos sutaisė K. Stkis. Pusl. 16. Kaina 5c.

Pragaro Atgijimas. Parašė L. Tolstoi, vertė Z. A. Knygutė žingeidi kiekvienam perskaityti. Pusl. 22. Kaina 10c

Piešikų Lindynė arba Nunešta Duktė. Išguldė S. P. T. Apysaka iš gyvenimo žmonių Lietuvoje. Puslapių 38. Kaina 20c

Polacy i Litwini. Od R. 1228 do 1420. Kritiškasis atsižvelgimas sulyg lenkiškų istorikų. Parašė Gab. Landsbergis. Pusl. 75. Kaina ..... 30c.

Revoliucijos Dainos. Surankiotos iš visur ir atspaustos knygelėje, 30 puslapių; telpa 24 dainos naujos gadynės, visiems iki šiol pageidaujamos, dabar galima pas mus gauti 15c

Revoliucijos žmonės, parašė A. Niemojewski, vertė K. Puida. Telpa čia Čevynios gražios apysakaitės iš gyvenimo lenkų, ypatingai iš atsitikimų Varšavoje laikuose rusų karės su japonais ir įvykusios po jai pairtuvės rusų viešpatystėje. Knygelė įdomi kiekvienam. Puslapių 76. Kaina ..... 20c.

Ratelių spėjimai. Yra linksmiausis žaislas (zabava) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas. Puslapių 16. Kaina ..... 10c.

Raistas — The Jungle. Parašė Upton Sinclair. Lietuvių kalbon versta iš angliškos. Išleido Jonas Naujokas. Apysaka paimta iš lietuvių gyvenimo, pasiremiant tikrais faktais iš Chicagos skerdyklų; naudinga ir įdomi knyga perskaityti kiekvienam Puslapių 355. Kaina $1.00

Rankų šašeliai ir Parinktiejie žaislai. Surinko A. Agaras. Praleidimui vakarais liuoso laiko; šitoje knygelėje telpa paveikslėliai, kokius su rankų šašeliu galima parodyti ir tam tinkami apskaitymai. Puslapių 32 Kaina ..... 10c.

Rugštasai Pienas, [rankis liaudies sveikatos užlaikymui, vertė D-ras A. V. Autorius nurodo kaip plačiai yra vartojamas rugštasai pienas kalpo valstas nuo įvairių ligų. Pusl. 22, Kaina ..... 5c.

Sceniškiejie vaizdeliai. Parašė Vaišgantas. Telpa šitoj knygelėj sekanti veikalai: 1) Nepadejus — nėr ko kasti, dviejų veiksmų komedija, 2) Negryna sanžinė, Monologas, 3) Paskutinį Kartą, Monologas, 4) Tiktai niekam nesakyk! Scena iš 3 ypatų, 5) Namai pragarai, sceniškas vaizdelis, 6) Lietuvių pavasaris — Eilės. Pusl. 98 Kaina .. 35c.

Šiaurės Karžygiai, keturių veiksmų tragedija H. Ibsen'o, iš rusų, lenkų ir vokiečių vertimų vertė K. Puida. Veikimas atsibuva Norvegijos Šiaurėje, Karaliaus Enriko Kruvinojo Kirvio laikuose. Pusl. 77 Kaina .. 25c.

Sparnai, Drama III-juose aktuose. Parašė V. Šiaulėniškis; yra geras su naujomis idėjomis perstatym

Knygų Kataliogas

27 **Gyvenimo Mokykla.** Parašė Orisson Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. 1907 ..... $1.50
Apdaryta $2.00

63 **Karės laukuose.** (Karėivio atsiminimai). Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. L-is. Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81 ..... 20c

63 **Lietuviškos Pasakos Yvairios.** Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovyjančių kiekvieną skaitytojį ir klausytojį ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330 $1.25
Drutai apdaryta $1.50

67 **Lietuviškos Pasakos Yvairios.** Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280 $1.25
Drutai apdaryta..... $1.50

69 **Lietuviškos Pasakos Yvairios.** Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingesnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333 ..... $1.25
Drutai apdaryta $1.50

70 **Lietuviškos Pasakos Yvairios.** Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje knygoje telp kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užimančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas nusipirkęs iš paminėtų 4 knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemiamą pasakų turtą .. $1.25
Drutai apdaryta $1.50

76 **Maxim Gorkij. Pasakojimai.** Iš rusų kalbos vertė A. L-is. Turinys: Giesmė apie sakalą. Nenaudėlis. Makaras Čudra. Rudenyj. Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103 .. .. 25c

90 **Olitipa.** Graži apysaka iš laikų savitarpinės karės Šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olšewskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906.

100 **Pasaka apie kantrią Aleną.** Dukterį turkų ciecoriaus Antoniaus, kuri per 22 metų vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olšewskis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 66 ..20c

114 **Ponas ir bernas.** Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių. Žingeidi, norintiems susipažinti su buvliu ir sanlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, puslapių 60 ....15c

120 **Po priedanga Šventinybės.** Istoriška apysaka iš Rymo laikų. Parašė E. Posteri. Vertė K. J. Odesoje, 1905, pusl. 100 ....25c

124 **Robinsonas Kruzius.** Graži morališka pasaka. Antra pertaisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83 ....25c

134 **Šidabrinis Kryželis arba Dailydė iš Nazareto.** Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenius Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti).. .. ..50c

185 **Žmogus nepliuškis.** Vertė iš kiedisko Nėris. Labai graži apysakėlė, kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su "arginga mergina ir laiminga gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ar merginą ir mokina žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1899, pusl. 23 .. ..10c

200 **Akis už akį, dantis už dantį.** Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl 29..10c

210 **Dėdė atvažiavo.** Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, puslapių 62 .....20c

225 **Geriaus vėliaus negu niekad.** Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48 .....15c

257 **Kun. Gramulos Raštinyčioje.** Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hodur. Gražiai parašyta komedija, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14 ....10c

262 **Mindaugis Lietuvos Karalius.** Istoriškas pavelkslas 5-se aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slovecki. Lietuviškai vertė V. Kapsas (D-ras V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, pusl. 86. 25c

331 **Žilė galvon — velnias vuodegon.** Komedija vienam akte. Pagal lenkišką sutaisė M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31 ....10c

471 **Akyvi apsireiškimai svieto, ant kurių žmonės nuolatos žiuri, bet jų nesupranta..** Su 7 paveikslėliais. Lenkiškai parašė Promyk. Pirmą sykį išversta į lietuvišką. Labai naudinga knygelė tiems, kurie nori sužinoti iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, puslapių 79 ....30c

472 **Apsireiškimai Atmosferej arba Meteorologija.** Pagal profesorių Vojeikov'ą sutaisė Šernas. Aprašo iš ko susitveria ore žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešėliai, ir daugybė visokių kitų įvairiausių ore apsireiškimų. Plačiai ir labai suprantamai paaiškinta kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvieno aprašymas, dėl aiškesnio supratimo parodomas ant paveikslo. Norintiems arčiau susipažinti su oro ypatybėms, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 238 ....75c
Apdaryta $1.00

480 **Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus.** Pagal prof. Nusbaumą, sutaisė Šernas. Mokslas kokiu budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi pradėjus nuo mažų vabalėlių iki dašjo lig paukščių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 147. .. ..40c

473 **Apie žemę ir kitus svietus, ių buvį ir pabaigą.** Pagal Heilperną. Falbą ir kitus, sutaisė Šernas. Aprašo kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis, planetos, kometos ir kitos retai matomos žvaigždės. Su 30 astronomiškų paveikslų. Yra tai vienatinė knyga iš kurios žmogus tikrai gali apsišviesti. Chicago, Ill. 1896, pusl. 225..... .... 75c
Ta pati apdaryta $1.00

548 **Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma.** Lekcijos Profesoriaus Blochmano. Lietuviškon kalbon vertė J. Šernas. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138 ....35c

PASARGOS SKAITYTOJAMS.

1) Kada reikalauji permainyti adresą, dėl siutinėjimo laikraščio, visada paduok ir senąjį savo adresą. Jeigu pats gerai rašyti nemoki, tai adresą duok kitam, geriau mokančiam, parašyti.

2) Pinigus geriausiai siųsti per Money Orderį arba registruotame laiške. Nedėk į laišką smulkių sidabrinių, nė auksinių pinigų, nes jie kelionėje kopertą praplėš, išpuls ir prapuls. Geriau, vietoje smulkių, įdėk pačtinių markių už tą sumą. Pačto markes priimame tiktai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už $1.00. Jei suma siekia $1.00 ar daugiau, tai markių nesiųskite, bet dėkite pinigus arba Money Orderį. Jeigu suma bus $1.25, tai galima dėti $1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi buti visame sveikos, nesulipusios viena su kita, nė prie laiško neprilipintos, telp kad męs galėtume jąs panaudoti savo laiškams. Sulipintų markių nepriimame. Markes priimame tiktai Suvienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos, jokių kitų viešpatysčių markių nepriimame.

3) Jeigu išpirksi Money Orderį, tai nelaikykie jį pas save, bet prisiųsk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigų iš pačto gauti. Pasilaikyk sau tik mažąją baltąją korčiukę, o didesniąją, mėlyną prisiųsk prastame laiške, registruoti nereikia.

4) Ant laiško, kuriame užsakai knygas ar kitokius tavorus, niekada nerašyk jokių kitų reikalų, kaip ve: korespondenciją, apgarsinimą, ar ką kitą, kas su užsakytais favorais nesiriša, nes pas mus tavorų (knygų) siuntiniai yra atliekami viename departamente, apgarsinimai kitame departamente, o korespondencijos trečiame departamente ir kiekvienas departamentas yra po prieziura kitų ypatų. Tad jeigu jus ant vienos popieros surašysite keletą reikalų, tai jusų laiškas turės laukti pirmame departamente kol tas jį apdirbs ir nusiųs antram, o ten vėl laukti kol šis jį apdirbs ir pasiųs trečiam. Tokius laiškus negalima nė į laiką atsakyti, nė geral atlikti; nes pas pirmąjį departamentą likus laiškui, antram nelieka davadų. Geriausiai yra rašyti kiekvieną reikalą ant atskiros popieros, tada kiekvienas reikalas bus perduotas tam tikram departamentui ir visi reikalai tuom patim laiku liks atlikti greital ir geral.

5) Niekada nesiųsk pinigų, nė Money Orderio atskyrame laiške nuo užsakymo. Visada dėk pinigus ar Money Orderį į tą patį laišką kuriame tavorus užsakai. Nes jeigu užsakymas ateis be pinigų, męs negalėsime jo išpildyti, vien todėl, kad pinigų nėra, o jei ateis pinigai be užsakymo, męs nežinosime ką su nėra užsakymo.

6) Visada ant savo laiškų pasirašykite savo pravardę ir adresą. Nors ir tukstantį kartų mumis rašę, visada reikia pasirašyti pravardę ir adresą kiekviename laiške, nes męs radę laišką terp 100 ar 200 laiškų be parašo ir adreso, nežinosime keno jis yra ir negalėsime atsakymo duoti.

Su visokiais reikalais rašydami pas mus visada adresuokite telp:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

LIETUVOS UKININKAS.

Laikraštis skiriamas darbo žmonėms, eina kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje.

"Lietuvos Ukininke" rašoma apie įžymiausius Lietuvos reikalus, apie žemės valdymą, apie valsčius, mokyklas ir žmonių laisvę apie vyriausybės darbus ir politiką ir kitus naudingus skaitymus.

Lietuvoje metams $1.75
Amerikoje metams $2.50

Užsimokantiems už metus, gaus dovanai "Vilniaus Kalendorių" 1909 m. vertą 50c.

Ant pamatymo vienas num. 5c.

Pinigus siųskite atstovui Amerikoje po adresu:

M. J. Damijonaitis,
3141 Union Ave., Chicago, Ill.

Pinigu Preke.

Iki 500 rublių, rublis po.....52¼
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po..53
Virš 1000 rublių, rublis po 51¾

Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 25c. ant pačto kaštų.

Jeigu norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikščiotų ir niekur nežutų, tai siųskite per "Lietuvos" redakciją, adresuodami teip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S Halseted St., Chicago, Ill.

Nauji Zaislai

Atvežti iš Lietuvos.

Gaunami "Lietuvos" Redakcijoj.

Dangus, šeimyniškas žaislas, parupintas doram ir patogiam pasilinksminimui. Yra tai toblyčia 22x24 colių su nupieštais keliais ir tinkamais išreiškimais su num. pradedant nuo 1 iki 121.

Šiame žaisle kiekvienas dalyvaująs turi mėtyti kauleį; dalyvauti gali 2 ir daugiaus ypatų, kiekviena ypata apsirenka sau vieną kupsteį (yra 5 yvairių spalvų) kuriuom uždengia tam tikrą numerį kauleį metus. Toblyčia susilenkia į 4 dalis, su skrynute prisiunčiame į namus per pačtą. Prekė $1.50

Flirtas, žaislas ir lošimas, suaugusiems pavestas. Yra skrynutė su 55 kortelėmis 3x4 colių, su yvairiais klausymais; ant kiekvienos kortelės yra po 6 atsakymus.

Jaunuomenė flirtuoja kortelėmis, parduodami vienas kitam kortelę ir klausdami, kuris numeris jo atsakymo? Prie Dangaus ir prie Flirtos yra paaiškinimas kaip žaisti. Flirtos prekė $1.25

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

KUR GAUTI "LIETUVĄ".

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street.
Ant. Diržulaitis, 97 Grand Street.
Ant. Jankauskas, 77 Gold Street.
T. Jermalas, 215 Berry Street.
W. Dackevičė, 144 Grand Street.

Baltimore, Md.
Jur. Diemedis, 521 Columbia Ave.
Jonas Luisa, 521 W. Lombard St.

Bridgeport, Conn.
Kazys Lendraitis, 324 Warren Street.

Chicago, Ill.
P. M. Kaitis, 221 W. Wabansia Ave.
J. Vasiliauskas, 2498 Kensington Ave.

Elizabeth, N. J.
Dom. Bočkus, 211 First St.

Elmora, Pa.
Antanas Reklaitis.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 99½ Oak Street.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 9 Arthur Street.

Montreal, Canada.
K. Bielek, 1135 St. Ekatherine Street.

New Haven, Conn.
And. Ješinskas, 217 Ferry Street.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
John Browman, Browman News Co.

Scranton, Pa.
M. Valentanavičia, 1831 N. Main St.

Seattle, Wash.
Inter News Agency.

Worcester, Mass.
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.

Waukegan, Ill.
M. Rakauskas, 1015 — 8-th Street.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ir užsimokėti.

Brooklyn, N. Y.
A. Lesniauskas, 347 Rodney Street.
S. Rinkevičia, 73 Grand Street.

Baltimore, Md.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

Chicago, Ill.
Jonas Janušas, 51 W. 15th Pl.
Charles Laban, 10802 Michigan Ave.
Juozas Volmeris, 168 W. 18th St.

Cambridgeport, Mass
C. Kavolius, 19 Harrison Street.

East St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 452 Collinsville Ave.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.

Scranton, Pa.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross Ave.

Shenandoah, Pa.
And. Mačis, 138 So. Main Street.
T. Kryžanauskas, 12½ Cherry Street.

Springfield, Ill.
Jur. Tachilauckas, 710 Enos Ave.

Turners Falls, Mass.
K. P. Šimkonis.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 12 Harlem Street.

Westville, Ill.
Juozas J. Šilkas.

Apsižiurek ką darai?

Tu moki po $10.00 randos ant mėnesio už savo flatą. Tai per metą tu išmoki $120.00, o per 10 metų $1200.00, ir tie tavo už radas išmokėti pinigai jau niekada tau atgal nesugryš.

Už $1200.00, kuriuos tu per 10 metų randa išmoki, gali sau nusipirkti mažą namelį, kuriame galėtumei gyventi net 10, bet 50 metų. Toks namelis tau kaštuos $1200.00, o laikys ant 50 metų arba ir ilgiau; o mokėdamas kitiems randą po $10.00 ant mėnesio tu per 50 metų išmoki $6000.00, ir kodėl tada neperki savo namo?

Męs turime daugybę namų ant pardavimo pigių ir brangių. Pirk vieną namą ir nustok mokėjęs kitiems randas. Męs tau galime parduoti gerą namą už $4000.00, į kurį tu gali įleisti 4 šeimynas po $10.00. Taigi 10 metų randa tau pilnai užmoka už tavo namą. Pasirink sau bile namą, įmokėk mums pusę pinigų iš viršaus, o likusią pusę išmokėsi mums per 5 metus iš to paties namo randos.

Šią savaitę pardavėme šias nuosavybes:

Murinį namą ant 56 ir Normal Ave.
Murinį nams ant 56 ir Normal Ave.
Lotą ant 85 ir Ashland Ave.
2 lotu ant 45, arti Western Ave. Blvd.

Turime ant pardamo žemlau surašytus namus, iš kurių gali pirkti kurį nori. Įmokėsi pusę pinigų pirkdamas, o rešta išmokėsi 5 per metus.

A. Olszewskis
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

ŠITIE NAMAI ANT PARDAVIMO:

Chicago Ave. arti Robey, St.
2 lubų, 2 gyvenimais murinis namas. Kaina $3.800

Union Ave. arti 35 St.
2 namai, ant 2 lotų, po 3 gyvenimus 6 ruimų. Kaina $10.000

Marshfield Ave. arti 35 St.
2 lubų, 16 ruimų, medinis namas. Pulkus. Kaina $3.500

31 St. arti Emerald Ave.
3 lubų murinis namas, su krautuve, 5 gyvenimai ir krautuvė. Kaina $7.500

33rd St. terp Halsted ir Auburn Ave.
Murinis namas. Randa $42 į mėnesį. Kaina $4.000

37th arti Wallace St.
Murinis namas. Krautuvė ir 4 rumai. Kaina $2.000
Murinis namas. Krautuvė ir 5 rumai. Kaina $2.000

Emerald ave.
Terp 32-ros ir 33-čios ul. ....Prekė
2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00

3 lubų, 3 flatų medinis namas $3500.00

2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00

2 lubų, 2 flatų medinis namas $1800.00

2 lubų, 2 flatų medinis namas $3500.00

Emerald ave. terp 36-tos ir 37-tos ul.
2 lubų, 2 flatų medinis namas $1600.00

Wallace St., terp 28 ir 29 ul.
3 lubų, 3 flatų murinis namas $5300.00

Wallace St., terp 29 ir 30 ul.
4 lubų, 4 flatų murinis namas $8000.00

Wallace St., terp 30 ir 31 ul.
3 lubų, 6 flatų murinis namas $5500.00

Farrel St., terp Lyman ir 31 St.
5 rumų medinis namas $900

Wallace St., prie 37 ul.
2 lubų, 3 flatai ir 1 štoras murinis namas $7500.00

31st St. terp Emerald ir Union aves
3 lubų, 6 flatai murinis namas $10000.00

2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $4000.00

31st Place terp Auburn ave. ir Morgan St.
1 lubų, 2 flatų murinis namas $2200.00

2 lubų, 4 flatų murinis namas $4500.00

31st Place, terp Morgan ir Musprat ul.
2 lubų, 4 flatų murinis namas $3000.00

35th Place, terp Auburn ave. ir Gage St.
2 lubų, 4 flatų ir užpakalyje 1 lubų 1 flato abu muriniai namai $5.300

Lowe Ave., terp 36 ir 37 ul.
2 lubų medinis namas, 4 gyvenimai, 16 ruimų $2.200

Lowe Ave., terp 38 ir 39 ul.
9 ruimų medinis namas $1.700

Laflin St., terp 68 ir 69 ul., arti Ogden Park.
6 ruimų medinis namas $2.000

LOWE AVE. Tarp 32-ros ir 33-čios ul. 2 lubų murinis namas. Randa $42. Kaina $5000.00

THROOP ST. Tarp Lyman ir Archer Ave. 2 lubų murinis namas, lotas 50x125. Kaina $2500.00

SOUTH HALSTED ST. Tarp 34-tos ir 35-tos ul. 2 lub murinis namas. Štoras. Randa $52. Kaina $5800.00

Telefonas Yards 3162

Dr. A. L. Graiczunas
3312 S. Halsted Street :: Chicago
Medikališkas miesto inspektorius.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS--Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Dr. G. M. Glaser

Šiuomi pranešu gerbiamai publikai, jog esiu seniausiu gydytoju ant Bridgeporto, praktikuodamas 17 metų. Dabar savo ofisą perkėliau į savo namus po nr.

3149 S. Morgan St.
Kampas 32ros gatvės

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti, kaip ir lygšiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir tolinus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją. Liekuosi su pagarba

Telefonas Yards 687.

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan Street
Kampas 32ros gatvės.

MOKYKLŲ IR KNYGYNŲ ATYDAI!

Išėjo iš spaudos **J. GABRIO**

Skaitymo Knyga

mažiems ir dideliems

Joje telpa išrinktieji raštai musų raštininkų su jų biografijomis ir paveikslais. Tai yra didelė chrestomatija (304+IV puslapių) sutaisyta sulig Vakarų Europos mokyklų pavyzdžių.

Užsisakyti šiuo adresu:

E. Jagomasto Spaustuve
Hohe Strasse 78
TILSIT, Ostpreus.
Germany.

Im.17akmenų Geležkelinis Laikrodėlis.

Stiebeliu užsukamas ir nustatomas, vyriško ar moteriško didumo. **20 metų sukrestals** raštuotu iš dviguba mediškiklinais lukštais, puikiai graviruotais. Laikų **kuopiausai laiko**, ypatingai pritaikytas **geležkelių reikalaujantiems stikliuos laikrodėlis. Užtikrinamas 20 metų. Specialiskas paslėdinimas.** Mes pasiųsime šį laikrodėlį kokiu nebuk adresu **C.O.D. $5.75** ir persiuntimo lėšas su tiesa pilno ištyrimo. Jei nebus toks, kaip pasakyta **nemokėk nė vieno cento. Atmk.** gal tau parsiels užmokėti $35.00 už tokį pat laikrodėlį, jei pirksi jį pas kokį sankrovininką. Labai puikus 14 kar. **sukrestas gradinelis ir pakabos dykai** su kiekvienu laikrodėliu. Adresuok:

Excelsior Watch Co.
900 Athenaeum Bldg., Chicago.

Emerald Ave., terp 30 ir 31 ul.
2 lubų murinis namas, 3 gyvenimai $3.500

mai $5300.00
2 lubų, 5 flatų murinis namas $4300.00

33-d Place, terp Halsted St. ir Auburn ave.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3100.00

Poplar ave., arti 31mos ul.
6 ruimų murinis namas ir 9 pėdų augštas basementas $2200.00
8 ruimų medinis namas $2500.00

Union ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų, 2 flatų murinis namas $9000.00
2 lubų, 2 flatų murinis namas $5700.00

Auburn ave., trep 33 ir 34 ul.
1 lubų, 1 flato murinis namas ir 2 lotai $4000.00

1 lubų, 2 flotų medinis namas $2500.00

Aubur Ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų murinis namas, naujas $5.900

Morgan St., terp 32 ir 33 ul.
4 lubų, 6 flatų ir štoras, murinis namas.....$18.000.00

Morgan St., terp 63 ir 64 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas, akmenio pryšakis ir trepai..$6200.00

Illinois Court, terp 32 ir 33 ul.
4 ruimų murinis namas $1200.00

Fisk St., terp 33 ir 34 ul.
2 lubų, apačia medžio, viršus muro, štoras ir vienas flatas 2000.00

Canalport ave., arti Union ul.
3 lubų, ir ant 3 lotų murinis namas, apačioje 3 štorai viršuje 12 flatų $30.000.00

Leavitt St., terp 23 ir 24 ul.
2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $7000.00

29th St., terp Quinn ir Throop ul.
5 ruimų murinis namas $1200.00

18th St., arti Union ave.
3 lubų, 4 flatai ir štoras murinis namas $10.500.00

Halsted St., terp 31 ir 32 ul.
2 lubų, 2 flatai ir štoras, murinis namas $6800.00

Burlington ave., terp 154 ir 155 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3300.00

Christiana ave., arti Milwaukee ir Campbell aves
2 lubų, 1 flatas ir 1 štoras, medinis namas $3500.00

5th ave., terp 42 ir 43 ul.
3 lubų medinis namas $4500.00

Grant Works ant 14 ul.
2 lubų, ant 2 lotų, 6 flatai, 2 štorai, medinis namas, parsiduoda su štoro fixtures....$8500.00

Grant Works 49 ave.
2 lubų, 3 flatai ir 2 štoras, medinis namas $5200.00
2 luboms, 2 gyvenimais, po 5 ruimus medinis namas ..... $2.000.

Dar Laikas!

Jei moki ukės darbą ir nori turėti savo žemę lietuviškoje kolionijoje, tai rašyk lietuviškai kolionizacijos draugystei "ŽINYČIA", o gausi pilnas informacijas kaip su mažais pinigais gali įgyti gerą gabalą žemės ir užtikrinti savo ateitį.

"ŽINYČIA" turi užtektinai geros žemės ir geroj vietoj visiems tautiečiams, ir dar yra laikas apžiurėti žemę ir pradėti darbuotis apie savo ukę.

Žemę reikia pirkti iš rudens, kad pasistatyti triobas ir prisirengti pavasariui apdirbti laukus. Todėl nelaukite ilgiau.

Kreipkitės šituo antrašu:

A. OLSZEWSKI
Manager of "Žinyčia"
3252 So. Halsted st., Chicago.

"RAISTĄ" (The Jungle) DUODU DOVANAI

Skaitytojams "Lietuvos" ir "Vienybės L.", kurie dar tos knygos neturi ir nėra skaitę.

Jei knygos "RAISTAS" nėsi dar skaitęs, tai visai mažai tėzinsi Amerikos g u d r y b e s, s u k t y b e s ir, teip vadinamą jos. g e r o v ę ir negali išsisaugoti nuo visokių pinkilių, nes neturi gana patyrimo. "RAISTAS" tai knyga patyrimų.

Perskaitęs "RAISTĄ" teippat žinosi visą sutvarkymą dabartinės pramonijos ir kodėl bedarbės kįla, o tuomi ir kaip galima turėti visuomet darbas ir gyventi laimingai.

„RAISTAS" dėl išnašumo savo idėjų yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

"RAISTAS", kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, 355 puslapių knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje.

"RAISTO" kaina **$1.00**, perkant pačią knygą. Prenumerata laikraščių "Lietuvos" ar "Vien. Liet." metams **$2.00**. Bet kas naujai užsisakis "Lietuvą" ar "Vien. Liet." metams, prisiųsdamas man **$2.00**, apturės metams vieną šitų laikraščių ir "RAISTĄ" **dykai.**

Siuntimui prenumeratos adresuk: **J. Naujokas, Madison Sq. box 189, New York, N.Y.**

Kiekvienas lietuvys inteligentas pripažins didelę vertę knygos "Raistas".

GERA NAUJIENA Kenčiantiems

MUSU DRAUGAM Lietuviam!

Skaitytojau, jeigu esi apimtas kokios ligos ar painiais nesveikumais, užsimokės tau atsišaukti į **Chicago Medical Clinic, 344 So. State St.** prieš ėjimą gydytis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoseklų ir laikantį išgydymą kožnos ligos, kurią prisiima gydyti. Ar esi nerviškas ir nusiminęs, silpnas ir nuilsęs, pavargęs rytmečiais, truksta noro, be gyvybės, lengvai nuvargstantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gėdysi draugijos, truksta energijos ir tvirtumo, akys įdubusios ir nečystos, pajuodavę paakiai, spaugai, plėtmai ar kitoki išbėrimai ant odos, nemorališki ir

Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszka Silpnybe

nesuaugusios ir šaltos dalys, nusistojimas šlapume paliktame per naktį, pienėtas šlapumas, skausmai strėnose, turi nesveikumą puslės ar inkstų? Išsiputimą Gyslų Maišelyj; Užsendintą Puletekį; Užakimą Varpskylės; Syfilitišką Užnuodyjimą Kraujo, ar kokią kitokią gėdingą nervų, odos, kraujo ar užsendintą ligą? Ar skruostai įdubę, žymus rupesčio išreiškimas veido, neramus naktyje, mainančio upo, silpnas vyriškumas, turi užkurdušes dalis, priešlaikinį nykimą, skausmus kauluose, puolimą plaukų, skaudamą gerklę ir tt.?

Jeigu turi, tai Chicago Medical Clinic

užtikrins tau pilną ir laikantį ant visados išgijimą, jeigu jie nuspręs, kad tavo liga yra išgydoma. Jausi pažerėjimą iš pirmos dienos, ir neužilgio atrasi save karalium tarp vyrų ant kuno, proto ir širdies. Niekas taip nesunaikina jaunus ir pusamžinius vyrus kaip išbėgimai sėklos nakties laike, arba slaptingas nubėgimas sėklos su šlapumu. Tas padaro žmogų netinkančiu prie darbo, ženatvės ir smagumo. Nedaro skirtumo, ar tas paeina nuo jaunystės blogų darbų, naturališko silpnumo ar nuo pertankaus užganėdinimo lytiškų geidimų.

Męs tikrai tave išgydysime.

Męs gydom ir išgydom sėklos nubėgimus, nervų nuslipnėjimą, užsenėjusį puletekį, syfilį, nenaturališkus bėgimus, patžagystę, inkstų ir puslės ligas, teisybę sakant, **visas Vyrų Ligas.** Visos kliutys laimingam ženybiniam gyvenime bus pražalintos. Tukstančius jaunų ir pusamžinių vyrų kasmet prieš laiką nušluoja į grabę jaunystės išdykumai, per tankus susikopinimai ir kraujo ligos. Jeigu turi nors vieną iš virš paminėtų ženklų, pastrodavyk su mumis pakol da nėra per vėlu.

Roda tau nieko nekaštuoja, o gali užčėdyti daug kentėjimų.

Valandos priėmimo ligonių: nuo 10 ryto iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir kitomis šventoms dienoms: nuo 10 ryto iki 12 val. pietų tiktai.

CHICAGO MEDICAL CLINIC
344 SO. STATE STREET CHICAGO, ILL.

Didelis Iszpardavimas!

(Clearing Sale)

Kad atituštinti vietą rudeniniams tavorams, męs nusprendėme išparduoti visus vasarinius tavorus už sumažintą prekę šitaip:

Vyriškų drapanų siutai, verti $10.00 bus išparduoti po.....$8.00
Siutai verti $15.00 bus išparduoti po 13.50
Siutai verti $18.00 bus išparduoti po 15.00
Siutai verti $22.00 bus išparduoti po..... ..... 16.00 ir tt.

Šis pigus išpardavimas bus tiktai iki 22 d. Rugpiučio (Augusto). Todėl reikalaudami gerų drapanų, pirkite dabar, o gausite geras drapanas pigiai.

Musų paprotys yra išparduoti visas vasarines drapanas dabar, kad jos nepasiliktų ant kito meto ir kad atituštintų vietą naujom drapanoms. Todėl męs nusprendėme jas išparduoti žemiau jų vertės, kad pripildyti savo štorą naujomis rudeninėmis ir žieminėmis drapanomis.

Taigi, naudokitiesi kol yra iš ko išsirinkti.

The Bridgeport Clothing Co.
A. OLSZEWSKI, Prezidentas
3246-48 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Musų štoras atdaras iki 9 valandai vakare: Panedėliais, Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis iki 10 valandai.

Lotai!

Ant Western ave. bulvaro terp 43-čios ir 45 ul. puikus lotai ant rezidencijų. Kainos nuo $250.00 ir augščiau. Pirk šiuos lotus dabar, nes kainos jų netrukus pasidvejos.

Teipgi turime daugybę visokių kitoniškų namų ir lotų ant pardavimo visose pusės miesto Chicagos.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

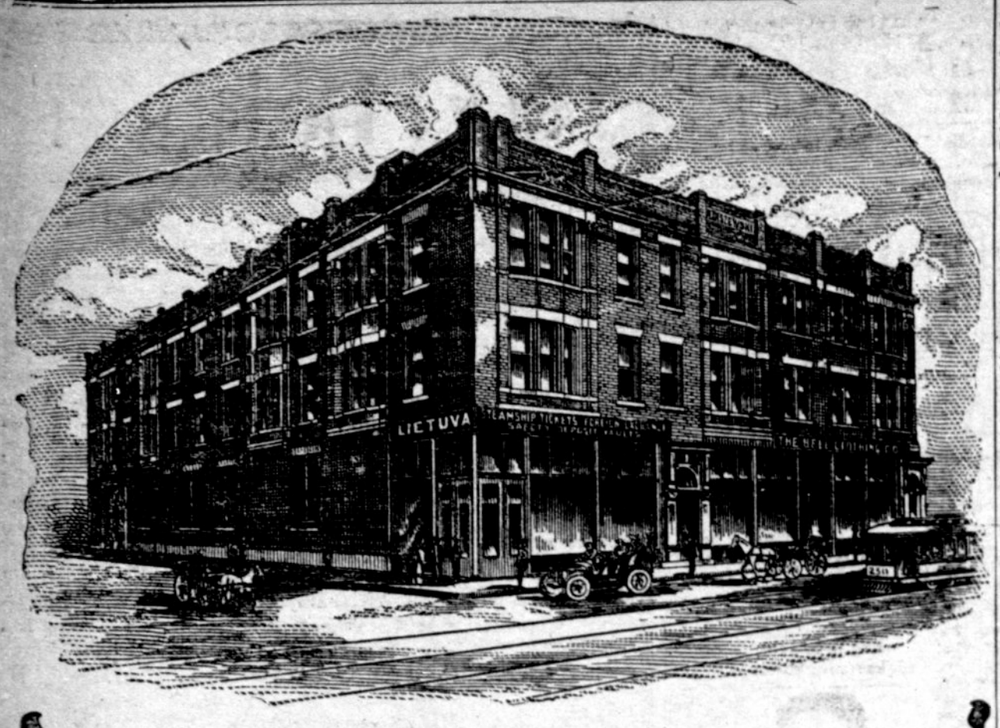

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje
Ir Didžiausias Ofisas

Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Šitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

net 1000 farmų Kain

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasišką knygų, rožančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių. Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, pašelių, plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

Petras M. Kaitis
821 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
(Sale Lietuviškos Bažnyčios).

Telefon Yards 471.

Notary Public
(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.

J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

Kozminsky & Yondorf,
73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Mes skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu rengiesi turtenybę pirkti, mes su džiaugsmu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos išlygos. Agentai apmokami dosniai.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE

Mokina: stenografijos, spaudinamos mašinėlės spaudinimo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo, istorijos, geografijos ir tt.

Specijališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie nori joje išsilavinti.

Mes išlaviname vyrus ir moteris įgyti geras vietas. Kliasos atdaros dienomis ir vakarais.

Atsišauk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Kataliogas dykai.

W. H. Harmon ir W. I. Tinus,
Principalai.
Shiller Bldg., 109 Randolph Street,
CHICAGO, ILL.

ADRESAI VIRŠININKU "ŽINYČIOS" DR-STES

Prezidentas—J. J. Herlmanavičia, 3252 South Halsted Street

Vice-Prez.—Justinas Jakavičia, 1512 W. 19th Street

1-mas Raštininkas—M. M. Juška, 581 W. 22nd Street

2-ras Raštininkas—Aleksandra Olszewskis, 1418 W. 21st Place

Kasierius—Niceforas Žilevičia,

General-Užveizėtojas—A. Olszewskis, 3252 South Halsted Street

Visi CHICAGO, ILL.

Su visokiais reikalais prie "Žinyčios", kaip tai apžiurėjimui žemės farmai, ar prisirašyme prie Dr-stės "Žinyčios" ir nusipirkime nuo jos akcijų, kreipkitės visada ar tai raštu ar asabiškai prie jos generališko užveizėtojo adresu:

"Žinyčia", A. Olszewski, Mgr.
3252 So. Halsted Street, CHICAGO, ILL.

Tel. 1532 Yards.

Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Marė Laukienė
Atsakanti Akušerka
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Telephonas Yards 2266

Duoda visokia rodą ir geriausia pagelba moterims jų ligose. Pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymo. Ofisas ir gyvenimas Olszewskio name 3252 S. Halsted st.

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų. Tukstančiai plikų žmonių atgavo pulkius plaukus, sulaiko slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, gražus plaukai. **Visokie informacija dykai.** Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.

PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 50. 6TH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

VISAI DYKAI

Prisiųsk mum porą markių, savo tikrą vardą, pravarde ir adresą, o mes tamistai musiųsime No. 3 kataloga, didžiausią lietuviškoje kalboje, 64 didelį puslapį. Jame telpa teisingi aprašymai apie suvirš 200 visokių kuniškų nesveikumų, vyrų, moterų ir vaikų. Išaiškina pradžią, priežastį ir pasekmes ligų ir pasako kokias gyduoles naudoti, kiek jos prekuoja ir kur jas gauti. Teipa paveikslai ir prekės visokių naujausių electro-gydančių aparatų, Roberinių daiktų, Magiškų aparatų, Drukuojamų ir Rašomų Mašinų, Stereoskopų ir jkem Paveikslų, Armonikų, Koncertinų, Iriltrų ir daugel kitokių kožnam reikalingų daiktų. Rašyk tuojaus. John I. Hagdžiunas, Propr. Adresuok teip:

JOHN'S SUPPLY HOUSE
25 PILSEN STATION CHICAGO, ILL.

VYRAMS TIKTAI

Kas gali but matyta
GALERIJOJ MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.
arti Harrison gatvės
INEJIMAS DYKAI!

Žingeidumai Pathologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromullavimo Organų

Tyrinėk pradžią ir išsivystymą žmogiškos rasos nuo lopšio iki grabo, pamatyk keistumus gamtos, žingeidumus ir milžiniškumus.

Tyrinėk įtekmę ligos ir paleistuvystės, perstatytas gyv. didum figurose, sveikuose ir ligotuose padėjimuose. Lavus išrodinėtojas atsakinėja visokius klausimus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENCA DYKAI!
Atidaryta kasdien nuo 8 valandos ryto iki vidurnakčiui.

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 S. State St. Chicago, Ill.

SODAS SVEIKATOS

SERGANTIEMS ŽYDI!

Jei tau nusibodo landžioti pas visokius daktarpalaikius, varginti save liga ir leisti jei įsisenėti, per tų tų daktarų nesumanimą ar neturėjimą gerų vaistų, arba jei tau nusibodo nuodintis visokiais patentuotais vaistpalaikiais, vynais ar balzamais ir kitais, kurie niekad negali ligos išgydyti, kadangi nėra pritaikyti prie ligos budo sergančio, ir ant galo nori buti sveiku ir laimingu, tai negaišinęs laiko ant visokių niekų tuojaus kreipkis asabiškai ar laiške aprašydamas savo ligą per **The Collins New York Medical Instituta** į Dr. R. Mielke, kame pasekmingiausiai išgydo visokias sunkias ir užsisenėjusias ligas, kaip VYRŲ teip MOTERŲ ir VAIKŲ, kožnas kas čion kreipiasi, dėkavoja už išgydimą ir buną sveikas ir linksmas.

Daugumas stebisi, klausdami, kokiu budu su tokia gera pasekme visokias ligas išgydoma čionai, nuo kurių kiti daktarai nekurį laiką gydę, rankas nuleisdami apleido.

Atsakymas lengvas: **Tokiu budu, kad The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTAS užlaikomas geriausių diplomatų daktarų specijalistų; visus ligų aprašymus su atyda ištiria specijališkai, nuo menkiausio iki svarbiausio ligos apsireiškimo bei jos pamato, ir sutaiso atsakančius kiekvienam pritaikytus vaistus išgydymui ligos ir silpnybių; nes šitas Institutas užlaiko didžiausią Laboratoriją vaistų iš viso svieto šalių, tarp kurių daugelis yra pačių daktarų išrasta, kurių niekur kitur negalima gauti. Užtai išgydyme ligų nė joks daktaras nė kitas institutas negali lygintis, per ką mokslinčiai ir pavadino tą**

Collins N. Y. M. Inst. SODU SVEIKATOS!

Kad iš to žydinčio sodno daugiausia apdovanoja sergančius sveikata, tai aiškiai matyt iš daugybės padėkavonių, kurios ateina kasdiena, paduodame čion kelias.

Išgydyta nuo: moteriškos ligos kankynių ir skrepilavimų, skaudėjimo sonuose, šaparluose ir neuralgijos ligos. Jau pamatiškai sveika ir viesai padėkavoja savo pavelkelą aleiškdams.

Mrs. FRANCIŠKA ŠKLENARIENĖ,
(moteris Jono)
Route No 2, B. 65, Cereseo, Neb

AUGŠTAI GUODOJAMAS DAKTARE!

Jeigu kiti dėkavoja už išgydymą, tai jau-mano priderystė teipgi išreikšti padėkavonę už išgydymą ligos, kurią nuo manęs kaip sloginantį kalną nukasė, per galybę augšto mokslo ir geral sutaisytų vaistų, kurinos man prisiuntė ir pagal pamokinimus suvartojau. Prieš tai netikėjau, kad per savo išdykumą suardytą sveikatą galėčiau dar atgauti. Pirmiausia jaučiausi didelį nusilpnėjimą, teipat vėliau ir mano inkstai buvo suvytę, drauge ir visus vidurinis organizmas buvo suirę ir tik kaip lapas rudenije suvytęs, laukiau kada nukristi. Bet kad išskaičiau laikraštije apie Jųsų galingą gydymą ir grynus vaistus, tad atsišaukus ir atsiuntė man vaistus, kurinos suvartojau pagal pamokinimus, sakau kaip kalną nukasė, teip nuo manęs ligą, likausi pilnai sveikas. Tad ir dėkavoju už sanžiniską ir gabų isgydymą. Dabar jaučiuosi kaip naujai sugimęs, linksmas ir sveikas, o tai visiems broliams lietuviams pranešu, idant kreiptusi prie Jųs gydytis laiko nelaimės ligos.

Pasilieku dėkingas ir visada garsinsiu Jųsų garbingą vardą,
JONAS SMIRNAVICZIA,
1825 Front st., Philadelphia, Pa

Sirgęs per du metu, skaudėjimu strėnų, krutinėje diegių, plaučių nesveikumo, svaigimo ir skaudėjimo galvos, zvanijimo ausise ir abelno nusilpnėjimo ant sveikatos. Į 13 dienų pilnai išgydytas, su padėkavone ir paveikslą prisiuntė palaipini į laikraštį.

JOHN PAULINIS,
Fayette Co., Orient, Pa.

SKAITYTOJAU! Jei Tave vargina zemiau paminėtos ligos, nesendink, nealideliok, bet atsišauk, o galėsi buti išgydytas kaip ir kiti nuo:

kosulio, kataro, plaučių nesveikumo, dusulio, trumpo ir sunkaus kvėpavimo, kepenų ir inkstų (kidneys) ligos, dispepsijos, nevirinimo, vidurių ligos, užkietėjimo ir skaudėjimo vidurių, sonuose, tuštymuose ir po krutine. Galvos skaudėjimo, užimo ir spiegimo ausyse; kraujo nečystumo, išberimo spuogais, juodgalvėms ir niežais. Neuralgijos, neurastenijos, reumatizmo, skaudėjimo po visą kuną, kaulų sąnarių ir nuo sutinimo, geltligės. Nuo abelno nusilpnėjimo blogų sapnų ir jaunystės išdykumo—sugriovimo sveikatos. Priepuolo, nerviškumo; nuo slaptų ligų,—kokio jos vardo ar skyriaus nebutų.—Puslės ligos, nemiegojimo, sunkumo ir skausmo kojose, rankose ir kitų visokių ligų vyrų kaip ir moterų: skausmingų, nereguliariškų antdrapanių ir baltųjų, arba kurios tik ligos varginimui žmonių užpuola.

TAS INSTITUTAS ISZSIUNTINEJA GYDUOLES
Į VISĄ AMERIKĄ, CANADĄ, EUROPĄ, AZIJĄ, AFRIKĄ ir AUSTRALIJĄ, ANT KOŽNO PAREIKALAVIMO.
Kurie negalite pributi asabiškai, tai aprašykite nesveikumus bei ligą lietuvišhai.
KAM SIRGT IR VARGINTI SAVE, JEI LENGVAI GALI BUTI IŠGYDYTAS, TIK ATSIŠAUKIT, adresuojant:

The Collins New York Medical Institute (Inc)
140 W. 34 st., (arti Broadway) New York.

Ofiso valandos: iš ryto nuo 10 iki 5 po piet. Šventadieniais nuo 10 iki 1.

DRUKUOJAMA MAŠINA
The Odell No. 4

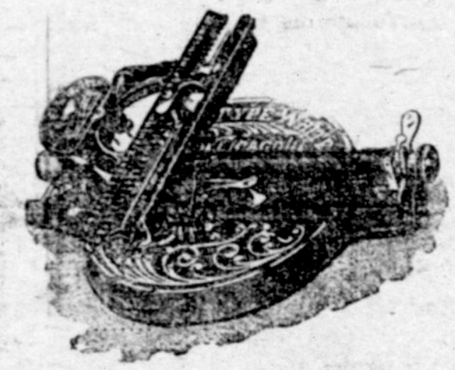

ODELL TYPEWRITER yra viena iš geriausių pigiųjų drukuojamų mašinų. Ji drukuoja teip gražiai, kaip mašina už $100.00. Visa mašina plieninė, o raidės varinės, išlietos ant plieninio volo. Visos didesnės ir mažesnės, su visokiais raštiškais ženklais ir numeriais. Ji niekad negenda, nes nėra kam joje pagesti. Ji gali laikyti 100 metų, arba ilgiau. Drukuoti su jaja gali kiekvienas žmogus, net ir mažas vaikas, jokio mokslo prie jos nereikia. Jos sistema teip paprasta, kad kiekvienas paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supras kaip su jaje drukuoti. Jeigu nori turėti drutą, pigę ir gerą mašiną, tai pirk ODELL TYPEWRITER, o niekada nesigailėsi. Šitų mašinų kainos buvo $20.00, vėliau buvo $15.00, o dar vėliau $10.00, o kad mes jų išpardavėme didelę daugybę, tai gaunam nuo fabriko pigesnę kainą, ir dabar jas parduodame su prisiuntimu po $6.95
Su gražia audimo apvilkta skrynele $8.95
Su gražia skuros apvilkta skrynele $9.95

Pinigus siunčiant adresuokite:

A. Olszewskis
3252 S. Halsted st. Chicago, Ill.

Serganti Vyrai!

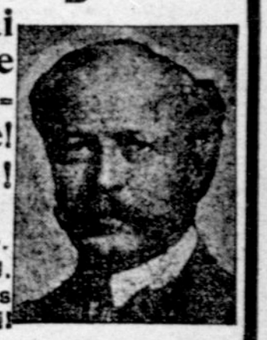

Jauni ir pusamžiniai Vyrai, kurie kenčiate nuo Ligų—Nenusiminkite! Prasidrasinkite! GELBĖKITE SAVE!

Atsišaukit pas mane!

Eik ten kur busi sąžiniškai gydomas ir tapsi greitai SVEIKU. Čėdysi laiką ir pinigus eidamas pas Dr. Tillitson. Roda Dykai!

Sutinimai ir kitoki nesveikumai yra išgydomi trumpam laike — bėgyje kelių dienų, su mano originališku gydymu. Atsakančiai pritaikintas, yra tai greičiausias budas ant svieto įsteigimui nuodugnio išgydymo. Netrotyk laiko ir nerizikuok savo sveikatos klausdamas rodos aptiekorius arba savo draugo. Jeigu tamista nėsi po atsakančiu gydymu, tai gali buti tikras, kad turėsi tą ligą per savo visą amžių ir visados atgabens tamistai nelaimę ir susikrimtimą. Aš išgydžiau tukstančius tokių ligų dėlto, kad turiu ypatiškę joms gydymą.

Užsikimėimas arba užkimas varpos skylutės. Nedaro skirtumo kaip ilgai tamista kenti nuo užkimo varpaskylės, ir nežiurint kiek daktarų tamistą prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamistą tikrai išgydys. Prie mano gydymo nereikia jokio plaustymo. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulės, be jokio skausmo ir prašalina nesveikumą ant visados.

Kraujo Užnuodyjimas (Syfilis arba Francai). Jeigu vartojei nuodingus vaistus ir tebeturi skausmus, skaudulius (rouas) burnoje ir gerklėje, rouas arba pratrukimus ant bile kokios dalies kuno, tai tas yra kraujo užnuodyjimas, kurį gali išgydyti Dr. Tillotson. Aš liečkau sunkiausiai išgydomų ligų prasčiausiame padėjime. Aš iščystysiu grynai tavo kraujų ir prašalinsiu iš viso kuno yvajrius nečystumus ir nuodus į trumpesnį laiką negu kas kitas kitoj kokioj dalyj pasaulės.

Guzuotos ir susisukę gyslos. Aš išgydau tokį padėjimą gyslų be nuotrotos laiko, be jokio skausmo ir ant syk. Mano gydymas prašalina visokius ligotus padėjimus, pagamina pilną bėgimą kraujo, sugrąžina tamistai greitai normališką sveikatą ir tvirtumą. Skausmai visai pranyksta.

AŠ IŠGYDAU KADA KITIEMS NENUSISEKA.

Aš taipgi išgydau trumpam laike visas ligas, kurios apsireiškia tarp jaunų, senų ir pusamžinių vyrų.

Pasirodavimas ir egzaminas dykai. Viską užlaikau slaptybėje. Jeigu busi po mano gydymu, niekas nežinos kodėl. Aš turiu tam tikrą gydymą kožnai ligai.

$10.00 VERTES X-RAY EGZAMINAS DYKAI.

Vyrai, mananti apsivesti, privalo atsišaukti pas mane ir pasiduoti egzaminui, idant ištirti ar yra tinkami apsivedimui ar ne. Kitąsyk gali but kune koki liga, kuri kliudytų laimingam gyvenimui apsivedusiems.

Jeigu tamista turi kokį nesveiką padėjimą kune, paeinantį nuo peržengimo gamtos tiesų, kaipo tai, žagimosi savęs, tai nemėgink užsėlptiženatve, nes ženatvė tiktai gelbsti ligai įleisti šaknis giliau ir giliau į kuną, o tada tavo sveikata galutinai sunyks.

Atsišauk dėl egzamino į Dr. Tillotsono ofisą ir užsitikrink sau, kad esi tikęs apsivedimui.

EGZAMINAS IR PASIRODAVIMAS DYKAI!

Nereikalauju pinigų dėl pradėjimo gydymo. Jeigu negali ateiti pas mane, tai rašyk.

DR. TILLOTSON, 91-93 E. Washington St., CHICAGO, ILL.

VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryto iki 4 po pietų, ir nuo 6 iki 7 vakare.
Nedėliomis ir Šventadienom nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

IŠGYDAU IN 5 DIENAS
Varicocelę ir HYDROCELĘ t.y. pagadintas gyslas. Be pelio ir skausmo.

Išgydau kiekvieną sergantį Varicocelę. Striktura, užsikrėtusius kraujo užnuodyjimu, nusilpnėjimu vyrų. Hydrocelę arba vyrų lytiškas ligas. Šitokius pastulymus duodame visiems tiems, kurie tavo gydomi visokių kitų daktarų be jokios pasekmės ir išdavė pinigus dykai; todėl noriu jums parodyti, kad mano budas yra vienintelis ir su juo išgydysiu ant visada.

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.
Skausėjimus skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI.
Sergantieje dusulių, bronchitu ir plaučių ligomis išgydomi galutinai naujausia mano metoda.

Slaptingos Vyrų Ligos.
Aš išgydau greitai ir ant visada kiekvieną slaptingą vyrų ligą; užlaikau viską didžiausioj paslaptyj.

Visokios patarmės dovanai!

išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

Moteriškas Ligas.
Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę ir kitas, išgydau pasekmingiausiai pagal mano metodos sutaisytus vaistus.

Kraujo Užnuodyjimus
ir odos ligas, paveizdan: išberimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir visokias kitas ligas
Išgydau ant visados.
Kalbu lietuviškai!

Dr. L. E. ZINS, 41 So. Clark St., Chicago, Ill.
Tarpe Lake ir Randolph Street
PRIĖMIMO VALANDOS: nuo 8 ryto iki 8 vakare. Nedėliomis: nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

Geriausias lietuviškas dantų daktaras
A. J. Zimontas (lietuvys)
3252 So. Halsted st., Olszewskio name.
Traukia dantis be skausmo, išgydo Skorbuta, Neuralgija, sudeda naujus vietoj išpuolusių, pritaiko iškrintjusi iš anksu, sičabru, amalgamu. Valandos: Šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.
Telephonas Yards 2266

Dr. Marija Dowiatt-Sass
749 W. 18th Street
Tarpe Paulina ir Wood gatvių
Ofiso valandos: nuo 8:30 iki 10:30 ryto; nuo 2 iki 3:30 po pietų; nuo 7 iki 8:30 vak. Nedėliomis nuo 8:30 iki 11 tiktai. Telefonas Canal 1479.

Kožna liga išgydoma
Atsišaukite į musų ofisą Red Cross Pharmacy 4552 So. Ashland Ave., o busite sveiki.
Dr. Kazimieras Butkeviczia
priėnamas nuo 3 vaian po pietų iki 8 val. vakaro. Specialistas moterų ir vaikų ligų; abejotinuose atsitikimuose išsiunčiame institutų profesorius ant rodos. Vaistai importuoti iš senos tėvynės; teipgi užlaikome tėvynės Trejas-Devynerias iš Palangos. Vaistai atauginimui plaukų gvarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkų musų užturėjimu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara diena ir naktį.
Red Cross Pharmacy
Maliszewski ir Jasulaitis, Savininkai
4552 S. Ashland Ave., Chicago
Telephone Yards 1106

F. P. Bradchulis
ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6046